اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۲۲ خرداد ۱۴۰۰
• اول ذی‌القعده ۱۴۴۲
• ۱۲ ژوئن ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۸۱۰ • پیاپی ۳۱۲۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله

کمیسیون ویژه کودکان در مجلس کجاست؟ ۹

گفت‌وگو

مشکلات اجتماعی جنبه‌های غیر اقتصادی هم دارد ۱۳

یادداشت‌های امروز

معضل «کار کودک» را درست ببینیم ۷

غارت زیست کودکانه ۱۱

چهره

جای خالی مسائل کودکان در برنامه‌های نتخاباتی ۲

افزایش زمینه نظارت مردمی ۲

صمت به مناسبت روز جهانی منع کار کودکان بررسی کرد

پرونده

بهره‌کشی بزرگ از کارگران کوچک

«ضایعات» انسانی ۳
رد پای کودکان در سراجی‌ها ۴
«این زندگی من است» ۵
سودای استثمار ۶
کودکان کار و نیازی به نام آموزش ۷
کار کودک، زباله‌گردی نیست ۸
پله پله تا سقوط کودکی ۱۱
افسانه معدنی که آینده کودکان را می‌دزدد ۱۲
دنیای ناامنِ کودکان کار ۱۴

عکس: آیدا فریدی

سر مقاله

کمیسیون ویژه کودکان در مجلس کجاست؟

ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

۲۲ سال قبل در یادداشتی چاپ شده در روزنامه دولتی ایران ۱۱ بهمن ۱۳۷۸ و زمانی که مجلس ششم به‌عنوان سیاسی‌ترین مجلس انتخاب شده بود، نوشتم که چرا در مجلس کمیسیون خاص کودکان و نوجوانان نداریم؟

نوشتم که می‌خواهم یکی از آرزوهای خودم را در ارتباط با مجلس ششم مطرح کنم و بگویم دوست دارم چه کسانی در مجلس باشند؛ آرزو هم بر هیچ کس عیب نیست.

می‌گویند نیمی از جامعه ایران جوان است. می‌خواهم بگویم ای کاش نیمی از نامزدهای مجلس جوان بودند. می‌گویند یک‌ششم جامعه ایران را کودکان زیر ۱۰ سال تشکیل می‌دهند. می‌خواهم بنویسم ای کاش عدالت رعایت می‌شد. ای کاش قوانین تغییر می‌کرد. ای کاش مجلس را کودکان زیر ۱۰ سال تشکیل می‌دادند. این طنز نیست؛ باور کنید موضوع جدی است. می‌خواهم بگویم ای کاش حداقل یک‌ششم نامزدهای مجلس به فکر کودکان بودند، اینکه دیگر خنده‌دار نیست؟ مگر می‌شود یک‌ششم جامعه‌ای یعنی بیش از ۱۰ میلیون نفر آن کودک باشند، اما حداقل یک کمیسیون کودکان در مجلس آن وجود نداشته باشد. باید کارشناسانی در زمینه بهداشت، آموزش، فرهنگ، پرورش، هنر، آموزش عالی و... در این کمیسیون حضور داشته باشند.

این کمیسیون باید بداند که در سال ۱۳۶۸ اکثریت کشورهای جهان «پیمان جهانی حقوق کودک» را به‌عنوان یک پیمان‌نامه بین‌المللی برای دفاع و حمایت از حقوق کودکان جهان پذیرفته‌اند.

اعضای این کمیسیون باید بدانند که جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۳ به پیمان جهانی حقوق کودک ملحق شده و در حال حاضر بیش از ۱۹۰ کشور جهان با همه تفاوت‌هایی که از نظر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی دارند، پذیرفته‌اند که دولت‌ها باید به زندگی کودکان اهمیت دهند. جهان باور کرده که کودکان امروز، سازندگان فردای این جامعه بزرگ جهانی هستند و تحقق حقوق کودک در هر کشوری مستلزم بسیج عمومی و تلاش همگانی است و به این باور اساسی استوار است که کودکان نیز حقوقی دارند که خود قادر به دستیابی به آن نیستند و این بزرگسالان هستند که باید با تلاش پیگیر و مستمر در سطح ملی و بین‌المللی در تحقق آن بکوشند.

مجلس شورای اسلامی باید باور کند که کودکان با بزرگسالان تفاوت دارند. ضرورت تدوین قوانین خاص برای کودکان از این اصل روانشناسی ناشی شده که کودکان نه‌تنها از نظر کمیت، بلکه از نظر کیفیت با بزرگسالان تفاوت‌های اساسی دارند و خواست‌ها و نیازها و ویژگی‌های آنها به‌گونه‌ای متفاوت‌تر از بزرگسالان است؛ بنابراین از نظر حقوقی نیز، نیاز به قوانین خاصی برای کودکان وجود دارد که با بزرگسالان متفاوت باشد.

کودکان به‌علت شرایط سنی خود بیشتر آسیب‌پذیر هستند و نیاز به حمایت و مراقبت بزرگ‌ترها دارند. آسیب‌پذیری کودکان ایجاب می‌کند که با وضع قوانین مناسب و حمایت و مراقبت لازم و بیشتر از آنان، زمینه رشد و سلامت جسم و روان آنها را تامین کنیم.

دوران کودکی در رشد و پرورش کودکان اهمیت ویژه‌ای دارد. در واقع پایه و اساس رشد جسمی، ذهنی، عاطفی و اجتماعی کودکان در این سال‌ها شکل می‌گیرد؛ از این رو توجه به این دوران با وضع قوانین مناسب برای کودکان و تلاش در راه بهتر کردن شرایط زندگی آنها، امری ضروری است.

«پیمان جهانی حقوق کودک» که توسط مجلس شورای اسلامی نیز پذیرفته شده و دولت جمهوری اسلامی آن را امضا کرده، حقوقی را برای کودکان رقم زده و تنها امضای پیمان‌نامه توسط دولت کفایت نمی‌کند. باید دولت‌ها شرایط تحقق مفاد پیمان‌نامه را فراهم آورند. باید ابتدا احساس کنیم که کودکان وجود دارند، هستند و آینده این سرزمین به دست آنها شکل خواهد گرفت. باید بدانیم که حقوق این پیمان بدون استثنا متعلق به همه کودکان است.

بسیاری از مواد پیمان‌نامه، قبل از آنکه والدین یا افراد حقیقی یک جامعه را ملزم به رعایت حقوق کودکان کرده باشد -که بخشی از مفاد آن کرده است- درباره وظایف دولت‌هاست و چه نهادی بهتر از مجلس شورای اسلامی و تشکیل یک کمیسیون خاص برای کودکان، می‌تواند سرنوشت آنها را پیگیری کند.

بچه‌های خیابانی یکی از فجایعی است که روز به روز در جامعه بیشتر رشد می‌کند. بر سر هر چهارراه، ده‌ها کودک را در حال فروش آدامس و روزنامه و سیگار و گل می‌بینید. پشت پرده این فروش به ظاهر ساده آدامس و روزنامه و سیگار و گل و مواد دیگر، فجایع هولناکی وجود دارد که گاهی دستمایه فیلم و سریال‌ها هم شده است.

مفاد هوشمندانه و پیشرفته پیمان جهانی حقوق کودک، آنچنان از زندگی عادی بچه‌های سرزمین ما دور است که به‌نظر تحقق آنها یک رویا جلوه می‌کند.

بررسی موقعیت کودک، حفظ حریم کودک، آزادی اندیشه و مذهب، دسترسی به اطلاعات مناسب، سطح زندگی، توجه به کودکان اقلیت‌های قومی و مذهبی و بسیاری چیزهای دیگر در پیمان‌نامه جهانی حقوق کودک که توسط دولت جمهوری اسلامی نیز مورد تایید و امضا قرار گرفته، گنجانده شده است.

در این پیمان‌نامه، کودک به‌عنوان موجودی مستقل و متفاوت از بزرگسالان با نیازها و ویژگی‌های خاص خود در نظر گرفته شده و سازمان جهانی «یونیسف» از آن حمایت می‌کند.

من آرزو می‌کنم مجلس و دولت حامی کودکان جهان به‌ویژه کودکان ایران باشند.

من آرزو می‌کنم در مجلس بزرگ‌ترها به کودکی خود بیندیشند.

من آرزو می‌کنم در مجلس، به‌دور از این همه هیاهوی سیاسی، زنان و مردان آزادی‌خواهی برخیزند و ایجاد «کمیسیون ویژه کودکان» را درخواست کنند.

من آرزو می‌کنم در مجلس، در کمیسیون ویژه کودکان، متخصصان از همه رشته‌ها حضور یابند.

ایران آینده متعلق به کودکان امروز است؛ جهان آینده متعلق به کودکان امروز است. آنها را دریابیم.

صدا و سیما به‌مناسبت روز جهانی منع کار کودکان بررسی کرد

بهره‌کشی بزرگ از کارگران کوچک

اقتصاد و توسعه
editor@smtnews.ir

روز جهانی مبارزه با کار کودکان با هدف افزایش آگاهی و فعالیت در زمینه جلوگیری از کار کودکان نخستین بار در سال ۲۰۰۲ میلادی ازسوی سازمان بین‌المللی کار پیشنهاد شد. این پیشنهاد پس از تصویب کنوانسیون حداقل سن کار در سال ۱۹۷۳ و کنوانسیون بدترین شکل‌های کار کودکان مطرح و در نهایت ۱۲ ژوئن، مصادف با ۲۲ خرداد در تقویم رسمی کشورها به‌عنوان «روز جهانی مبارزه با کار کودکان» نام‌گذاری شد. به‌مناسبت این روز ما هم در پرونده این هفته صدا و سیما به ابعاد و دلایل مختلف بروز این پدیده در جهان پرداخته‌ایم تا شاید گامی هرچند کوچک در راستای حمایت از این کارگران کوچک برداریم. با وقوع انقلاب صنعتی و ماشینی شدن فرآیندها، کودکان با دستمزد کمتر از بزرگسالان، نیروی کار مناسبی بودند که ازسوی صاحبان کارخانه‌ها و واحدهای اقتصادی به‌کار گرفته شدند. این جریان به مرور تبدیل به یک معضل اجتماعی شد. بالاخره کلیسا، گروه‌های کارگری، معلمان و بسیاری از مردم در برابر این رفتار ظالمانه معترض شدند و شروع به اعمال فشار برای ایجاد اصلاحاتی در این زمینه کردند. نویسنده انگلیسی، چارلز دیکنز، در رمان خود «الیور توئیست» کمک زیادی به اطلاع‌رسانی درباره مضرات کار کودکان کرد. انگلیس نخستین کشوری بود که قوانینی درباره کار کودکان وضع کرد. بین سال‌های ۱۸۰۲ تا ۱۸۷۸ مجموعه قوانینی وضع شد که به‌تدریج کوتاه‌تر شدن ساعات کاری و بهبود وضعیت کاری را به‌دنبال داشت و حداقل سن برای کار کودکان را افزایش داد. بعد از آن، سایر کشورهای اروپایی نیز قوانین مشابهی را وضع کردند، اما سال‌ها طول کشید تا کار کودکان در ایالات متحده غیرقانونی شود. امروزه اغلب کشورهای دنیا قوانینی برای محدودیت کار کودکان دارند اما این قوانین لزوما اجرا نمی‌شوند و کار کودکان همچنان به‌عنوان یک معضل اجتماعی در سطح جوامع وجود دارد.

عکس: آیدا فریدی

طبق ماده ۷۹ قانون کار، «به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال تمام ممنوع است. کارفرمایانی که افراد کوچک‌تر از ۱۵ سال را به کار بگمارند، مستوجب مجازات خواهند بود

آمار کودکان کار در جهان

طبق آمار منتشرشده در سال ۲۰۱۷، در سراسر جهان ۱۵۲ میلیون کودک کار وجود داشتند که از این تعداد ۷۳ میلیون نفر در کارهای خطرناک مشغول بودند. افریقا با ۱۹.۶ درصد بالاترین و اروپا با ۴.۱ درصد پایین‌ترین آمار کودکان کار را داشتند. حدود نیمی از کل کودکان کار در سنین بین ۵ تا ۱۱ سال قرار داشتند؛ در این آمار ۵۸ درصد پسران و ۲۴ درصد دختران بودند. ۷۱ درصد این کودکان در بخش کشاورزی، ۱۲ درصد در صنعت و ۱۷ درصد هم در مشاغل خدماتی مشغول بودند.

آمار کودکان کار در ایران

آمار کودکان کار و خیابانی در ایران، در استان‌های مختلف باتوجه به جغرافیا و تفاوت‌های فرهنگی متغیر است. براساس گزارشی که خبرگزاری ایمنا به‌عنوان نخستین خبرگزاری شهر و شهروندی ایران منتشر کرده، تا سال ۹۸ در تهران به ازای هر ۵۳۰ نفر جمعیت و در تبریز به ازای هر ۱۶ هزار نفر جمعیت یک کودک کار و خیابان وجود داشت. ضمن اینکه در همین سال در شهرستان کرمان ۱۰۶۳ کودک خیابانی و کار شناسایی شده‌اند. در استان البرز در سال‌های ۹۶ و ۹۷ و ۳ ماه اول ۹۸ تعداد ۹۳۰ کودک کار و خیابان در مراکز تحت نظارت اداره کل بهزیستی پذیرش شده‌اند. در یزد ۷۵۹ کودک کار و خیابانی از سال ۹۲ تا پایان سال ۹۷ در مراکز بهزیستی پذیرش شدند و در استان خوزستان نیز کودکانی که توسط بهزیستی شناسایی و شناسنامه‌دار شده‌اند و برای آنها پرونده تشکیل شده، تقریبا ۵۶۰ نفر هستند که همه آنها خانواده دارند و تنها ساعاتی از روز را در خیابان‌ها کار می‌کنند.

در کل آمارهای مختلف و ضدونقیضی درباره کودکان خیابانی اعلام می‌شود و افراد مختلف بنا به تعاریف و نظر خود تعداد آنها را از ۲۰ هزار تا ۲ میلیون نفر برآورد کرده‌اند.

حقوق کودکان کار براساس قانون کار

طبق ماده ۷۹ قانون کار، «به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال تمام (پسر و دختر) ممنوع است. کارفرمایانی که افراد کوچک‌تر از ۱۵ سال را به کار بگمارند، مستوجب مجازات خواهند بود. ضمنا باید کودک را به کاری گماشت که برای او زیان‌آور نباشد. البته طبق ماده ۱۸۸ قانون کار، «کارگران کارگاه‌های خانوادگی که انجام کار آنها منحصرا توسط صاحب کار، همسر و خویشاوندان نسبی درجه یک انجام می‌شود، مشمول مقررات قانون کار نیستند.» در ماده بعدی این قانون هم آمده است: «کارگری را که بین ۱۵ تا ۱۸ سال سن دارد، کارگر نوجوان می‌نامند» البته تاکید هم می‌شود: «چنین کارگری در بدو استخدام باید ازسوی سازمان تامین اجتماعی مورد آزمایش‌های پزشکی قرار گیرد.». همچنین طبق ماده ۸۲ قانون این کودکان با نیم ساعت کار کمتر و طبق ماده ۸۴ کاری که به جسم و روحشان آسیب نزند از حمایت‌های تامین اجتماعی نیز برخوردار شوند.

در ماده ۸۳ قانون کار به تاکید آمده است: «ارجاع هر نوع کار اضافی و انجام کار در شب و نیز ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور و خطرناک و حمل بار با دست بیش از حد مجاز، استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگر نوجوان ممنوع است» و در نهایت ماده ۸۴ قانون کار یادآور می‌شود: «در ارتباط با مشاغل و کارهایی که به علت ماهیت آن یا شرایطی که کار در آن انجام می‌شود برای سلامتی یا اخلاق کارآموزان و نوجوانان زیان‌آور است، حداقل سن کار ۱۸ سال تمام خواهد بود [نه ۱۵ سال]. تشخیص این امر با وزارت کار و امور اجتماعی است. البته مواد ۸۲ تا ۸۴ قانون کار، شرایطی برای کار کودکان قائل شده که از آن جمله منع اضافه‌کاری و انجام کارهای سخت و زیانبار و شبانه است. البته براساس ماده ۱۸۸ قانون کار، کار کودکان در مشاغل خانگی و به موجب ماده ۱۹۶، کار آنها در کارگاه‌های کوچک زیر ۱۰ نفر ممنوعیت ندارد؛ بنابراین قانون کار با استثنا کردن کودکان شاغل در کارگاه‌های کوچک و خانگی از اصل ماده ۷۹ و مواد ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ قانون کار که اشتغال به کار کودکان زیر ۱۵ سال را منع کرده، زمینه استثمار کودکان را فراهم کرده است. از طرف دیگر اینکه ماده ۸۴ به مشاغلی که برای سلامت و اخلاق کارآموزان و نوجوانان اشاره کرده، به این معنی است که اگر زمینه زیانباری برای کار کودکان و نوجوانان مرتفع شود، کارفرما می‌تواند از کار کودکان استفاده کند، در نتیجه این ماده هم زمینه استثمار کودکان را فراهم خواهد کرد.

سخن پایانی...

دستفروشی، گلفروشی، زباله‌گردی و فال‌گیری کودکان از جمله کارهایی است که امروز ساکنان بسیاری از کلانشهرها مانند تهران شاهد آن هستند؛ حتی در ساعات اولیه، مثل ۵ صبح در اتوبان‌هایی که امنیت جانی برای عابران نیز وجود ندارد. مشاهدات جامعه‌شناسی نیز نشان می‌دهد پدیده کودکان کار با فقر اقتصادی و فرهنگی در کلانشهرها رابطه مستقیم و معناداری دارد. لزوم توجه به حقوق کودکان سبب شد پیمان‌نامه حقوق کودک به‌وجود بیاید که یک کنوانسیون‌های بین‌المللی است. براساس ماده ۲۶ این پیمان هر کودکی حق دارد از تامین اجتماعی از جمله بیمه اجتماعی برخوردار شود و ماده ۲۷ آن تاکید می‌کند کودکان باید از سطح زندگی که تامین‌کننده رشد جسمی، ذهنی و اجتماعی آنها است، برخوردار شوند. ایران نیز در اسفند ۱۳۷۲ با «قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک» و با تصویب مجلس شورای اسلامی و تایید شورای نگهبان رسما این کنوانسیون را پذیرفت؛ مشروط بر آنکه مفاد آن در هر مورد و هر زمان در تعارض با قوانین داخلی و موازین اسلامی باشد یا قرار گیرد از طرف دولت جمهوری‌اسلامی ایران لازم‌الاجرا نباشد. بنابراین، هرچند در سطح بین‌المللی و ملی، تلاش‌ها و کوشش‌های بسیاری برای کاهش تعداد کودکان کار به وجود آمده، اما همواره شاهد مسائل و مشکلات بسیاری در زمینه کودکان کار هستیم که نیازمند سیاست‌گذاری‌ها و راهبردهای موثر است.

نظرگاه

افزایش زمینه نظارت مردمی

حجت نظری- عضو شورای شهر تهران: مبارزه با کار کودک امری چندوجهی و نیازمند مشارکت چندین دستگاه و نهاد، از جمله وزارت رفاه، وزارت کشور، وزارت آموزش و پرورش، بهزیستی، شهرداری‌ها و دیگر نهادها و دستگاه‌ها است. باید مسئولان امر و متولیان، درکی درست از کار کودک و کودک کار داشته باشند که متاسفانه به‌نظر می‌رسد این شناخت همچنان در یکسری از متولیان امر ایجاد نشده است.

باید بدانیم کار کودک تنها شامل اشکال خیابانی و در معرض دید نمی‌شود و بسیاری از کودکان در کارگاه‌ها و محیط‌هایی مشغول کار هستند که از دید مردم پنهان بوده و همین موضوع بر رنج و مشکلات آنان از جمله محرومیت از حق تحصیل افزوده است.

در این شرایط وجود یک نظارت مردمی و البته دقیق، ضروری به‌نظر می‌رسد. اینکه مردم بتوانند برای مقابله با کار کودک و تحقق چشم‌انداز سازمان ملل متحد در حذف تمام اشکال کار کودک طی سال‌های پیش رو مشارکت کنند، نیازمند بسترهایی است که امکان نظارت آنان بر کار کودک را فراهم و تسهیل کند.

باتوجه به نبود سامانه‌ای برای رسیدگی و گزارش اشکال مختلف بهره‌کشی اقتصادی از کودکان توسط برخی کارفرمایان، به‌عنوان نماینده مردم از وزارت کار می‌خواهم سامانه‌ای را برای گزارش موارد بکارگیری کودکان در کارگاه‌ها، واحدهای صنفی و دیگر فضاهای کاری ایجاد کند. شماره اورژانس اجتماعی ۱۲۳ فاقد این کارکرد است و حتی در تماسی که خود بنده اخیرا در همین زمینه داشتم، اپراتور مربوطه اطلاعات لازم و امکان انجام کاری را نداشته و پس از دقایقی مشورت به دریافت صرف گزارش بسنده کرد.

جای خالی مسائل کودکان در برنامه‌های انتخاباتی

مظفر الوندی- دبیر سابق مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک: در ادوار مختلف انتخابات ریاست‌جمهوری هم به‌صورت مکتوب و هم به‌صورت شفاهی یا مصاحبه، مطالباتی از نامزدهای ریاست‌جمهوری و حتی رئیس‌جمهوری منتخب درباره کودکان داشته‌ایم.

درباره رعایت حقوق کودک و مجموعه مسائل مربوط به آنها و همچنین آسیب‌های مربوط به کودکان مطالباتی در دوره‌های قبل داشتیم که نتیجه‌بخش نبود و در این دوره هم آنچه در میان صحبت‌های تبلیغاتی نامزدها جالب است، این است که تا امروز هیچ نکته‌ای درباره مسائل مربوط به کودکان ازسوی آنها بیان نشده است.

درباره حقوق کودک همیشه گفته‌ایم که تا این موضوع برای مسئولان، تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیران و مقننان اولویت نباشد و جا نیفتد، هیچ اتفاقی در حوزه کودک رخ نمی‌دهد و از طرفی شاید اقدامات موردی آن هم براساس مطالبات سمن‌ها و فعالان حقوق کودک بعضا منجر به تدوین یک قانون ناقص و مختصر شود.

در حوزه حقوق کودک نیاز به سیاست‌گذاری داریم؛ به‌طور مثال اگر درباره کیفر کودک، آموزش کودکان و هویت کودکان سیاست‌های مشخصی داشته باشیم، می‌توانیم براساس این سیاست‌ها به تدوین قوانینی برسیم که در نهایت به اقدامات اجرایی مناسب در این زمینه منجر شود.

وقتی درباره حقوق کودک صحبت می‌کنیم یعنی درباره همه افراد کمتر از ۱۸ سال در کشور صحبت می‌کنیم و این شامل کودکان سالم، نخبه، برخوردار، کودکان استثنایی، کودکان کار و... می‌شود.

گاهی ممکن است کودکان نخبه و سالم نیز حقوق‌شان تضییع شود و ما تاکنون سیاست مشخصی درباره کودکان نداشته‌ایم و امیدواریم نامزدهای ریاست‌جمهوری در یکی از مباحثی که در این روزها دارند، در این زمینه نیز موضوعاتی را مطرح کنند.

قانون حمایت از کودکان باوجود حداقل‌های حمایتی، مطلوب همه فعالان حوزه حقوق کودک نبوده، چراکه در فرآیند تصویب تغییرات زیادی داشت؛ به همین دلیل باید اول سیاست‌ها در حوزه کودک مشخص شود و بعد از آن اقدامات دیگر صورت گیرد.

باتوجه به اهمیت کودکان در فردای کشور پیشنهاد می‌شود این مهم در برنامه‌های نامزدهای ریاست‌جمهوری قرار گیرد.

جدال کرونا با کودکان کار

نوید بابایی- کارشناس حقوق بین‌الملل: کودکان کار بیشتر در معرض خطر ابتلا به ویروس قرار دارند و این بدترین اشکال کار کودک است، در حالی که خطرات کار کودک همیشه قابل رویت نیست. تجربه نشان می‌دهد بحران اقتصادی، کار کودکان را تشدید می‌کند و کار در فضای بیرون احتمال شیوع این بیماری را در کودکان بیشتر خواهد کرد.

براساس آمار در سراسر جهان حدود ۲۵۰ میلیون کودک کار وجود دارند که تقریبا نیمی از آنها کارهای پرخطر انجام می‌دهند. ظهور بیماری کووید ۱۹ تحقق هدف سازمان ملل مبنی بر کاهش آمار کودکان کار را به مخاطره انداخته و بحران بهداشت جهانی سبب می‌شود کودکان بیشتری به کار گرفته شوند و آنها ناچارند بخشی از فشار اقتصادی ناشی از این بحران را تحمل کنند.

اکنون کودکان کار بیشتر در معرض خطر ابتلا به ویروس قرار دارند و این از بدترین اشکال کار کودک است، در حالی که خطرات کار کودک همیشه قابل مشاهده نیست.

تجربه نشان می‌دهد بحران اقتصادی به‌ویژه در شرایط کرونا، مشکلات کار کودکان را تشدید می‌کند. کار در فضای بیرون احتمال شیوع این بیماری بین کودکان کار را افزایش می‌دهد، به‌ویژه اینکه کودکان کار دسترسی مستمر به وسایل بهداشتی چون ماسک و دستکش ندارند.

اولویت خانواده‌های دارای کودکان کار برای دریافت کمک‌های نقدی و غیرنقدی، افزایش اطلاع‌رسانی برای پیشگیری از کار کودک و خطرات ناشی از آن، توجه ویژه به کودکان مهاجر و بدون تابعیت و کودکان دارای معلولیت، ایجاد فرصت شغلی برای خانواده‌های کودکان کار، نظارت از طریق مدرسه بر کودکانی که در معرض کار و ترک تحصیل قرار دارند، توزیع مستمر وسایل بهداشتی و امکان دسترسی به پزشک برای کودکان کار و افزایش نظارت بازرسان اداره کار در راستای ممنوعیت بکارگیری کودکان زیر ۱۵ سال از جمله اقدامات لازم برای جلوگیری از افزایش تعداد کودکان کار و آسیب‌های ناشی از آن است.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۰
اول ذی‌القعده ۱۴۴۲
۱۲ ژوئن ۲۰۲۱
شماره ۱۸۱۰
پیاپی ۳۱۲۸

رد پای کودکان در سراجی‌ها

مشکلات اجتماعی جنبه‌های غیر اقتصادی هم دارد

دنیای ناامنِ کودکان کار

امیرعباس آذرمونـد: ضایعـه را در لغت‌نامه «از دسـت رفتـه» هم تعبیـر کردنـد. در میان بزرگ‌تریـن مراکز تفکیک زبالـه که به‌اصطلاح آنهـا را ضایعاتـی می‌نامنـد، بـا زندگی‌هـای ازدسـت‌رفته مردمی از اقوام و مذاهب گوناگون مواجه می‌شویم که پای‌شان ناخواسته به حاشیه شـهرها کشـیده شـده اسـت. آمار «ضایعات» انسـانی در شهرهای ایران بیش از گذشته شده اما در تب‌وتاب انتخابات و شـعارهای ستادی از آنها کمتر صحبتی به میـان می‌آید. روز جهانی منع کار کودک می‌تواند تلنگری به وجدان‌هایی باشد که فقر و سیه‌روزی بشر را نه صرفا انتخاب اشتباه افراد بلکه تحمیلی اجتناب‌ناپذیر از یک سیستم جهانی می‌دانند؛ سیستمی که تحت هر عنوانـی می‌تواند انسـانیت را فدای سـود کند؛ سیسـتمی که بنیـادش بر اسـتثمار و در جهان سوم بر استثمار و استبداد بنا شده است.

گزارش میدانی صمت از وضعیت کودکان زباله‌گرد

«ضایعات» انسانی

عکس‌ها: آیدا فریدی

بـه گـزارش صمت ۲ ژوئن که معادل ۲۲ خرداد در تقویم شمسـی اسـت را روز جهانـی منع کار کودکان نامیده‌اند. کار کودک پدیده‌ای است زشت و زننده در عصر ما که از گذشته‌های دور تا امروز ادامه داشته است. البته جنس کار کودک در جهان امروز نسبت به گذشته متفاوت و بی‌شک بغرنج‌تر شده است. این پدیده البته در ایران هم تاریخی دراز دارد.

چهره کریه فقر در عصر پساجهانی‌سازی

سال‌هاسـت در کشـور ما از فقـر گفته شـده و از کودکان کار؛ از آسـیب‌های اجتماعی و زاغه‌نشـینی. فقر چهره کریهی دارد که در عصر پساجهانی‌سـازی همچنان در جوامع متعدد قابل‌مشاهده است.

گرچه نرخ و مدل فقر در کشـورهایی چون دانمارک و نروژ متفاوت از یمن اسـت اما فقر و نداری دردی اسـت به بزرگی بشـریت. طبیعی است در مناطق جنگ‌زده، پرتنش و بی‌ثبات فقر زشتی خود را چند برابر نمایان می‌کند؛ فقری که براساس آمارهـای جهانی در ۳ دهه اخیر کاهش یافته اما در خاورمیانه این شاخص سال به سال و روز به روز بدتر شده است.

درباره فقر و دلایل پیدایش زندگی فقیرانه کم نوشـته نشده اسـت. در تمام مطبوعات کشور و فضای مجازی جلوه‌هایی از فقر را که نطفه آن خواه‌ناخواه در بطن زندگی بخشـی از مردم جهان بسته شده و رشـد یافته، می‌توان مشاهده کرد. اما این نوشـتن‌ها کمتر کمکی به بهبود شرایط کرده است. ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای جهان از این پدیده نامیمون جهانی مستثنا نیست.

در همیـن سـال‌های اخیر بارهـا در رسـانه‌های مکتوب از زندگی فرودسـتان نوشـته شـد، اما نهایت «خلاقیت» برخی سیاسـتمداران، حمایت‌هایی اسـت که چندان هم جامه عمل نپوشـیده که اگر پوشـیده بود، وضعیت بهتر از شرایط امروز بود.

موضوع کـودکان کار، دلایـل پیدایش و راه‌هـای رفع این پدیده حتی در برنامه‌های نامزدهای ریاست‌جمهوری سیزدهم هم دیده نشـده، یا حداقل تا امروز کسی در این زمینه سخن نگفته است. نهایت خلاقیت و ابتکار نامزدهایی که برای کرسی ریاسـت‌جمهوری خیز برداشـته‌اند، دادن وعده افزایش یارانه نقدی، تداوم خصوصی‌سـازی البته این‌بار با پسوند «واقعی» و بزرگ کردن برخی آمارهای رسمی است؛ گویی در جهان هیچ راهی برای مقابله با فقر وجود ندارد، جز انشانویسـی و متلک انداختن و متهم ساختن دیگری.

انـگار در جهـان مـا کشـورهای متعـددی نبودنـد که از فقیرترین‌هـا به مرفه‌ترین‌ها تبدیل شـدند. ایسـلند یک قرن پیش فقیرترین و عقب‌مانده‌ترین کشـور اروپایی بود اما اکنون مدت‌هاسـت بالاترین استانداردهای زندگی در آن وجود دارد؛ اسـتانداردهایی به‌مراتب بالاتر از کشورهایی چون امریکا. گویا همین جمهوری خلق چین ۷۰ سال قبل و در هنگامه انقلاب بزرگ خلق این کشـور، فقیرترین و معتادترین کشـور جهان نبود که امروز در حال ربودن گوی سبقت از امریکا است. سهم فقرا جز شعارهای انتخاباتی از مناظره اول نامزدها چه بود؟

فاجعه انتها ندارد. هر واقعه تکان‌دهنده‌ای می‌تواند به‌شکلی فجیع‌تـر هم رخ دهد. به‌عنـوان روزنامه‌نگاری کـه از ابتدای فعالیت‌هایـش، دغدغـه اصلی‌اش فقـر و تبعیض بـود، بارها اشـکالی از فقر و تبعات ناشی از آن را دیده بودم و با خود فکر می‌کردم دیگر از این بدتر ممکن نیسـت، اما هر بار شـرایطی بدتر از قبل را مشاهده کردم.

از مشـکل کارتن‌خوابی به فاجعه گورخوابی رسیدیم و البته که مانند خبر هر فاجعه‌ای ابتدا وعده دادند که کاری خواهیم کرد و بعد همه چیز به فراموشـی سـپرده شـد. هر بار از فقر نوشـته شـد و هر بار مسـئولان صرفا برای کنترل احساسات وعده بهبود دادند.

فقر دلایل جهانی و ملی دارد

در میانه مسیر و پس از آن در بازگشت به مرکز جمعیت دفاع از کودکان کار پاسگاه نعمت‌آباد، با علی بنی‌هاشـم که کودکان کار او را «عمو علی» صدا می‌کنند، در زمینه چرایی شکل گرفتن پدیده فقر در این ابعاد و اشکال گفت‌وگو کردیم.

او در پاسـخ به این سوال که مسبب به وجود آمدن چنین شرایطی در حاشیه تهران چیست، گفت: باید به موضوع فراتر از یک مسـئله منطقه‌ای یا محلی بنگریم. باید بپذیریم ما در منطقه خاورمیانه زندگی می‌کنیم که دهه‌هاست درگیر آن است.

جنگ داخلی افغانستان، جنگ ایران و عراق، جنگ یمن، دو جنگ امریکا و عراق، جنگ‌های فلسـطین، سـوریه، لیبی و لبنـان فقط نمونه‌های مطـرح تنش‌های فزاینـده در نیم قرن اخیر خاورمیانه هستند.

او افـزود: چـرا بایـد در خاورمیانه جنگ به‌وجود آیـد؟ چون جنگ ماهیتا جابه‌جایی وسـیع اجتماعی را به‌دنبال دارد و از سـوی دیگر بر چشـمان واقعیت خاک می‌پاشد. شما به جنگ‌های قومی یا فرقه‌ای بنگرید.

اینها بزرگ‌ترین دشـمن در مبارزه طبقاتی و ترقی اجتماعی هسـتند. این جنگ‌ها بی‌حقوقی زنان و کودکان را در ابعادی وسـیع بازتولید می‌کند. پس از فروپاشـی شـوروی و تغییر گفتمان راسـت و چپ جهانی، مشـکلات بیشـتر شـده، چون چپ و ترقی‌خواهی فرو ریخت و در مقابل راست‌ها و نیروهای ارتجاعی تقویت شدند.

بنی‌هاشـم با اشـاره به نقش سـرمایه‌داری جهانی در وقوع جنگ‌ها در خاورمیانه تصریح کرد: هزینه‌هایی که صرف جنگ شـد اگر تفکر ترقی‌خواهی اجتماعی در افکار حاکمان وجود داشت، می‌توانست صرف رفاه، آبادانی و ترقی کشور ما و دیگر کشورهای منطقه شود. مضحک است در یمن دارو و غذا یافت نمی‌شـود، اما پهپاد جنگی وجود دارد. در افغانسـتان هنوز مسئله مدرسه رفتن دختران مطرح است اما طالبان به بهترین جنگ‌افزارهای روز مجهز است. اینها را نمی‌توان خارج از سیستم حاکم بر جهان که همان سرمایه‌داری و استثمار است، فهم کرد.

باید جنبش لغو کار کودک را گسترش داد

او تاکید کرد: در چارچوب ملی افغانستان امنیت نیروی کار ایجاد و سـرمایه‌گذاری انجام نمی‌شود. آنجا نیروی کار بسیار ارزان است.

مگر نمی‌گویند جهان اشـباع از سـرمایه‌گذاری شـده، اما نظامی‌گـری در آنجـا باب و به آن پر و بال داده می‌شـود. در تحلیل مسئله‌ای چون کودکان کار باید رسانه، نیروی سرکوب، نظامی و سرمایه حامی آنها را مدنظر قرار داد. نمی‌توان با یک نگاه سطحی و کلیشه‌ای به ماجرای مهمی چون کار کودک در کشور ما و منطقه خاورمیانه پرداخت.

وی در تشـریح تمایـز نحوه فعالیت انجمن کـودکان کار و خیابـان نعمت آباد با دیگر نهادهای مدافع حقوق کودک بیان کـرد: ما فکر می‌کنیم به‌جـای دامن زدن به احساسـات اعم از احساسـات مذهبی و ملـی باید منطقی و علمـی به ماجرا نگریست.

بـا نگرش علمی و همه‌جانبه می‌توانیم به عمق مسـائل پی ببریم و ریشـه‌ها را تغییر دهیم، در حالـی که در انجمن‌های دیگـر چنین نیسـت. برخی انجمن‌هـا نیز صرفـا کار خیریه می‌کننـد، در حالی که ما فکر می‌کنیم خـود پدیده می‌تواند به جنبش تبدیل شود.

یعنـی ما اگر خوب فعالیت کنیـم و بتوانیم توجه جامعه را به این مسـئله جلب و متحدان خود را پیدا کنیم، جنبش لغو کار کودک هم سراسـری خواهد شـد و ما می‌توانیم به سمت دنیایی بدون کار کودک برویم. من انجمنی را ندیدم که چنین رویکردی داشته باشد.

بنی‌هاشـم گفت: ما باید نگاه علمی را ترویج دهیم. من فکر می‌کنم چه فعالان رسـانه‌ای و چه فعـالان اجتماعی باید اول افکار خود را مسلح کنند و سپس سراغ سوژه‌ها بروند، وگرنه به خودی خود اتفاقی رخ نخواهد داد. پول زیادی وارد انجمن‌های خیریه حمایت از کودکان می‌شـود اما ابعاد کار کودک بیشتر می‌شود. توجه به موضوع کودکان کار به‌وجود آمده اما شرایط در عمل دشوارتر می‌شود، به همین دلیل ما باید نگرش علمی را روز به روز بیشـتر ترویج دهیم تا جنبش اجتماعی با آگاهی پیش برود.

او در پاسخ به این سوال که برای بهبود شرایط نیاز به اصلاح ساختاری داریم، این اتفاق چگونه و در چه مسیری رخ خواهد داد، گفـت: فرض کنید در کنار کـودکان کار ضایعاتی بتوانیم یک چادر بزنیم و مدتی را در کنارشان روز و شب بگذرانیم.

آن‌گاه وارد روابط آنها می‌شـویم و می‌توانیم ضعف و قوت‌ها را بفهمیم و به‌اصطلاح فعال و جامعه هدف در هم آمیزند؛ مثلا می‌تـوان برای هر چند خانوار یک آبگرمکن گذاشـت و کاری کرد آنها بتوانند جمعی زندگی کنند. ایجاد یک توالت عمومی در آن محل کاری بزرگ خواهد بود. جمعی زیسـتن را باید به فقرا و فرودسـتان به‌عنوان الگوی موفق معرفی کرد. این خود حرکتی بزرگ به سمت جلو است تا افراد فراتر از منافع فردی به ماجرا بنگرند و به‌جای مالکیت‌گرایانه اجتماعی بیندیشند.

انسانیت فراموش‌شده

در گرمـای یک ظهر خرداد ماهی به‌سـوی پاسـگاه نعمت‌آبـاد حرکـت می‌کنیم. قرار اسـت بـا همراهی علی بنی‌هاشـم، از فعالان باسـابقه حقوق کودکان کار به مناطق اطـراف آنجا برویم و از وضعیت کودکان کار گزارشی تهیه کنیم. ما تمایل داشتیم سراغ کارگاه‌های صنعتـی برویـم که در آن کـودکان به کار وا داشـته می‌شـوند، اما این ممکن نبود. کارفرما حاضر نیسـت اجـازه دهد خبرنگار و عکاس از اسـتثمار عریان او و از دزدیدن کودکی‌هـای نونهالان، خبری تهیه کنند. این کار نیاز به هماهنگی‌های بیشـتری دارد که متاسـفانه ممکن نبود.

بنی‌هاشم پیشنهاد کرد از پاسگاه نعمت‌آباد به سمت حاشـیه احمدآباد مسـتوفی برویم، چراکـه آنجا مرکز تجـارت «ضایعات» اسـت و در این بخش هم کودکان بسیاری کار می‌کنند. با این پیشنهاد از سمت نعمت‌آباد به‌سوی حاشیه احمدآباد مستوفی رفتیم.

احمدآباد مسـتوفی، شهری از توابع اسلامشهر است؛ شـهری که گفته می‌شـود حدود ۳ هزار نفر جمعیت دارد. در واقع این شـهر، حاشـیه‌ای اسـت در یکی از نقـاط پیرامونـی پایتخت، امـا در همیـن منطقه نیز حاشیه‌نشـینانی وجود دارند که هر روز از صبح تا شب در میان زباله‌های شـهری می‌گردند، آنها را تفکیک و در میانه همین زباله‌ها در زاغه‌هایی زندگی می‌کنند.

در اوج گرمـای ظهـر خرداد از یک مسـیر فرعی به جاده خاکی می‌رسیم که در مقابل آن چندین گاوداری و کارخانه تولید سـیمان قرار دارد. تا چشم کار می‌کند دیوارهایی مشـاهده می‌شـوند که داخل آن پر است از گونی‌های پر شده از زباله.

آفتاب سوزان در سرزمین زباله‌ها سوزان‌تر از هر جای دیگری است. اینجا اجازه نداشتیم عکس بگیریم؛ حتی نباید خود را خبرنگار یا فردی رسـانه‌ای معرفی کنیم، چراکـه کارفرماها به هیچ وجه تمایل ندارند از وضعیت کارشـان گزارشـی تهیه شـود. البته مردم فقرزده این سـرزمین نکبت هم تمایلی به در کادر بودن نداشتند. عده زیادی از آنها افغانستانی‌های مهاجر بدون مدارک هسـتند و دیگران هم ناامیدشدگان همین کشور که از بیچارگی شهر و کاشانه خود را رها کردند.

در کنار هر دیوار و زیر هر سـایه‌ای، تعدادی جوان و نوجوان دیده می‌شوند که سر پا نشسته‌اند و هروئین و شیشـه مصرف می‌کنند. پایپ در دسـت و لول بر لب. اینجا جایی برای نصیحت باقی نمانده، چون سـاکنان این سـرزمین از فـرط ناچاری زندگـی می‌کنند. آنها مجبورند زندگی کنند، چون چاره دیگری ندارند و چه افیونی بهتر از مواد صنعتی؟ موادی که در تمام ۴ سال گذشـته و همزمان با بزرگ‌ترین تورم‌های تاریخ ایران روند ارزان شدن را با سرعت هر چه تمام‌تر طی کردند تا اکنون شیشه از مواد مصرفی مهمانی‌های لاکچری به محرکی برای بدن‌های خسته مهاجرانی تبدیل شود که در تمـام عمر خود در حال فـرار از مامور مرزی، مامور سـرکوب خودی و کشـورهای دیگر بودند. اینها امروز باید برای پرداخت هزینه‌های خود راهی پیدا کنند؛ اما چه چیزی ارزان‌تر از شیشـه گرمی ۳۵ هزار تومان که سه‌روزه مصرف می‌شود، احساس گرسنگی را سرکوب می‌کند و فرد را بیدار نگه می‌دارد تا بیشتر کار کند که شاید آخر شب شام بیشتری بخورد. اما اینها همگی زیر ۲۰ سـال سن دارند و می‌دانستیم در زمان «نشئه‌گی» وقت مناسـبی برای گفت‌وگو با این بدن‌ها و ذهن‌های خسته نیست.

بـا ورود خودرو به منطقه زاغه‌ها و پس از اینکه یکی از سـاکنان این منطقـه، متوجه ورود ما شـد، فورا به دیگران هم اطلاع داد تا ببینند چه خبر شـده اسـت. به‌سرعت تعداد زیادی کودک و مادران آنها دور ما جمع می‌شوند. نگاه‌های پرسشگر آنها به‌دنبال یافتن هدف ما بود. بیشتر دوسـت داشتند ما هم جزو خیرینی باشیم که گاه برای آنهـا غذا می‌آورند، اما ما چیزی برای آنها نداشتیم.

مـادر آنهـا گرم صحبت با بنی‌هاشـم شـد. من نیز کنجکاوانه به این سـو و آن سو می‌نگریستم. اطراف پر بـود از زباله و ضایعات؛ از بدنه خودرویی تصادفی تا فلز میز. در میان اینها گاه شیارهایی در دیوارهایی مخروبه دیده می‌شد. پارچه‌ای که روزی سفید بوده، در یکی از شـیارهای در دل دیواری قدیمی توجهم را جلب کرد. به آن نزدیک شـدم و پشـت آن جوانی تکیده را دیدم که در سـایه لمیده و همزمان در حال مصرف شیشـه و هروئین اسـت. او با نگاهش مـن را و من با نگاهم او را زیر نظر داشـتم. چیزی برای گفتن وجود نداشـت. سـلامی کردم و رفتم. جوانی که حداکثر ۲۵ساله است و در میان انبوهی از زباله سـنگین‌ترین مواد را مصرف می‌کند، چه پاسخی می‌خواهد بدهد؟ او باید پرسشگر چرایی زندگی از دست رفته‌اش باشد.

اینجـا در حاشـیه پایتخت ایـران مـردم از اقوام و ملیت‌های مختلف بـا مذاهبی گوناگون در تلاش برای یک زندگی حداقلی هستند. «ضایعات» را ازدست‌رفته هـم معنـا می‌کنند. با ایـن تعبیر این مـردم ضایعات زیسـت اجتماعی در خاورمیانه هستند. ایجاد محلات زاغه‌نشـینی از این دست، محصول سیاست‌های یک یا دو کشـور نیسـت. این زندگی‌هایی که بر باد می‌روند محصـول سیاسـت‌های متعددی هسـتند از قـرارداد سـایکس-پیکو تـا «نبرد پیش‌دسـتانه» بوش پسـر، از سیاسـت حمایـت از طالبـان در مقابل کمونیسـم پاکسـتان تا سیاست‌های خصوصی‌سازی و طبقاتی که در جمهوری اسلامی اجرا شـد. اینکه نسلی بیچاره به دنیـا بیاید و بیچاره هم از دنیا بـرود، اگر بخواهد تنها یک مقصر داشته باشد، آن مقصر قطعا سیستم اقتصاد سیاسـی اسـت که بر آن جهان و زمان حاکم اسـت. سرمایه‌داری بی‌شـک پدیدآورنده تمام زاغه‌نشین‌های خاورمیانه، آسیای جنوب‌شرقی و امریکای لاتین است که البته با خیانت‌ها و اشتباهات سیاستمداران کشورها در هم می‌آمیزد و چنین طرح شـومی را برای مردم به یادگار می‌گذارد.

از نگاهی دیگر

کودکان‌کار لاکچری

امـروزه کودکان بخش مهمی از صنعت مد دنیا را تشـکیل داده‌اند و به گفته بسیاری از طراحان مد و لبـاس، کار خود را به بهترین شـکل انجام می‌دهند. هرچند خبر دقیقی از تاریخچه استفاده از کودکان در صنعت مد دنیا در دست نیست اما با وجود مخالفت‌هـای فعالان حقوق کودک، این شـکل از بهره‌گیری از توانایی‌های بچه‌ها، هنوز و همچنان وجود دارد و کودکانی در این حوزه رشد یافته‌اند که گاهی، حتی از مدل‌های بزرگ سـال معروف‌ترند. به این ترتیب سـال‌های سال است ژورنال‌های لباس خارجی، پر اسـت از عکس‌های خوش‌رنگ و لعاب کودکان با لبخندهای شـیرین و حرکت‌های بامـزه برای نمایش لباس و کیف و کفش و کلاه...

چنـد باری هـم رسـانه‌های کشـورمان، خبر قابل‌تاملـی دربـاره برگـزاریِ یـک شـوی زنده لباس کـودکان در محله‌های بالای شـهر تهران منتشـر کردنـد. خبری کـه می‌گفت کـودکان در قالـب مینی‌مدل‌هـای حرفه‌ای، با پوشـیدن لباس‌هـای رنگارنگ، روی سـن و جلوی چشـم حاضران که شامل مادران این بچه‌ها هم می‌شد، کـت‌واک(catwalk) رفتند تـا لباس‌ها را برای فروش به نمایش بگذارند.

تا قبل از این در کشـورمان، مدلینگ کودکان فقـط در قالـب عکـس و تصویر بـود و پیج‌های مجـازی آتلیه‌های عکس کـودکان یا آژانس‌های مدلینگ که ادعای تربیت کودک در مسـیر مدل شـدن را دارند، پر بـود از تصاویر ریز و درشـت دختران و پسـران شیک‌پوشی که اگرچه به‌لحاظ ظاهر بـا هم متفاوت بودند امـا همگی یک وجه اشتراک داشتند؛ کودکانی که قربانی خودخواهی و بلندپـروازی والدین‌شـان هسـتند و در حالی کـه هنوز به سـن قانونی نرسـیده‌اند و توانایی و صلاحیت تشـخیص و انتخاب ندارند، در مسـیر شـهرت و پول‌سـازی برای برندهـا و بزرگ‌ترها افتاده‌انـد. شـوی‌زنده لباس اما قـدم بزرگی در این عرصه اسـت که می‌تواند ابعاد مهم و تاثیرات عمیقی به‌لحاظ روانی و فرهنگی و جامعه‌شناختی بر فرد و خانواده و جامعه داشته باشد.

به ایـن ترتیب، ظاهرا این‌روزهـا بازار مدلینگ کـودکان، کلمـات جدیـدی بـه دایـره لغـات روان‌شناسـان وارد کـرده اسـت: «کـودکان‌کار لاکچـری» یا «کـودک‌آزاری لاکچـری». کار با چاشنی زرق و برق و تجارتی که دودش به چشم کودکان می‌رود. برخی معتقدند در واقع مدلینگ کـودک، همان قراردادن کودکان در شـرایط کار اجباری اسـت، شـرایطی که به کودک آسـیب می‌زند.

آزیتـا محمدکریمـی، روان‌شـناس کـودک و نوجوان در گفت‌وگو با همشهری آنلاین، به نکات مهم و قابل‌تاملی در این باره اشاره می‌کند که همه پدر و مادرها باید بخوانند و بدانند. این روانشناس کـودک می‌گویـد: من بر ایـن بـاورم مدلینگ کودک، کار شـیکی اسـت اما کودکان مشـغول در این حـوزه، همان زحمتی را کـه کودکان‌کار می‌کشـند، متحمل می‌شوند. مدلینگ کودک در خانواده‌هایی که از رفاه نسـبی برخوردارند، اتفاق می‌افتد. آنهـا فارغ از دغدغه‌هـای عادی زندگی می‌توانند به این موضـوع بپردازند؛ نیاز آنها مالی نیست، روحی است و مبتنی بر یک سبک‌زندگی.

سـبکی از زندگـی که تاکیـد می‌کنـد: «مرا ببین!». البته همیشه هم این‌گونه نیست. زیبایی بعضـی از کـودکان موجـب می‌شـود از سـوی آژانس‌های تبلیغاتی برای مدلینگ انتخاب شوند. کودک‌آزاری در معنای عام در همه طبقات اتفاق می‌افتد و شکل آن در هر طبقه‌ای مختلف است.

فرزنـد مـن هنگامی کـه با یـک نمایش، یک پوشـش خاص و یک برند گران‌قیمت در معرض دید همگان قـرار می‌گیرد، زیبایی و ارزش‌هایش در همیـن موارد خلاصه می‌شـود. او فرصت پیدا نمی‌کند من ارزشـمند درونـش را پرورش دهد. فقط یـاد می‌گیرد اگـر زیبا باشـم و لباس‌های قشـنگ بپوشـم، مـورد اسـتقبال و تأییـد قرار می‌گیـرم و همین کافی اسـت. ضمـن اینکه از جامعه کودکان هم‌سـال خود جدا می‌شود و این جدایی به خودی خود مشکل دارد. در این شرایط ممکن اسـت کودک دچار یـک خودبزرگ‌بینی کاذب شـود. او همیشـه عکس‌های روتوش شده شـیک و مرتب از خودش می‌بیند. دریافت ذهنی او از خـودش همیـن تصاویـر خواهد بـود، ولی واقعیت این نیست.

والدین ایـن تصویر بی‌نقص بـودن را به فرزند تحمیل می‌کنند. سپس ادراک خودش از جنسیت و هویتش چیزی می‌شـود که مال خودش نیست و در بلندمدت، با روبه‌رو شـدن با واقعیت آسیب می‌خورد. مدلینگ، هویت کودک را از او می‌گیرد. این هویت کسب شـده نیست، بلکه قالب خورده است. این‌ها کودک‌آزاری است.

ردپای کودکان در سراجی‌ها

صنعت و فعالیت صنعتی، کاری سـخت و خشـن است و کار صنعتی شوخی‌بردار نیسـت. کار در کارگاه‌هـای نخ‌ریسـی و تبدیل آن به پارچه به شـنوایی آسـیب می‌زند، فعالیـت در کارخانه‌هـای تولید مـواد اولیـه ریـه را درگیر می‌کنـد، کار بـا دسـتگاه‌های برش سـلامت دسـتان را بـه خطـر می‌انـدازد و... حـال اگر در چنین فضاهایی کودکان هم وارد شـوند به‌طـور قطع فرسـودگی آنهـا در ابتدای بزرگسـالی رقـم می‌خـورد و علاوه‌بـر اینکـه لذت کودکـی را نچشـیده‌اند در ابتدای سـن کار به‌نوعـی به‌لحاظ روحی و جسـمی بازنشسـته به‌شـمار می‌روند. آمـوزش کودکان نه در سـن پایین، بلکه در دوران نوجوانـی برای آشـنایی آنها با فضای کسب‌وکار می‌تواند مفید باشد؛ از این‌رو در گذشته بیشـتر و درحال‌حاضر کمتر، دانش‌آموزان در تابسـتان و اوقات فراغت حرفـه‌ای را می‌آموختنـد. امروز برخـی پدر و مادرها فرزنـدان خود را در حرفه‌ای که مشـغول هسـتند اگر امکان حضور داشـته باشـند، همراه می‌برند تا آموزش‌های پیش از ورود به بزرگسـالی را عملـی بیاموزند. اما اگـر کار از کودک به بهره‌کشـی تبدیل شـود که در جهان کم نیسـت به معضلی برای جامعه تبدیل خواهد شد.

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

رونق بازار افغانستانی‌ها در حوزه کیف‌دوزی

در برخـی صنایع کـه کار در آنها راحت‌تر اسـت مانند صنف سـراجان (کیف‌دوزی) کودکان بیشـتر بـه‌کار گرفتـه می‌شـوند. البته این موضوع بیشـتر مربوط به کودکان افغان اسـت که به‌طور غیرقانونی و حتی قانونی وارد کشـور شده و ناچار هستند برای تامین هزینـه زندگی خانواده در کارگاه‌های کوچک فعالیت داشـته باشند. سـیدمحمود موسوی، رئیس اتحادیه صنف سـراجان تهران در این‌باره به صمت گفت: اتباع افغان در صنف سراجان مشکلات زیادی به‌وجـود آورده‌اند و به‌نوعی این صنف به انحصار آنها درآمده است. وی افزود: اتحادیه اعلام آمادگی کرده که می‌تواند با معرفـی همین کودکان کار افغـان، آنها را در محل‌های سـالم مسـتقر کند و این موضـوع به وزارت تعـاون، کار و رفاه اجتماعی و نهادهای دیگری نیز اعلام شـده است. او تصریح کرد: دوخت کیف کار سـختی نیسـت و اگـر کودکان نیاز دارنـد تا کار کرده و هزینـه زندگی‌شـان را تامیـن کنند، بهتر اسـت دست‌کم در محیط‌های سـالم و بهداشتی با رعایت تمـام حقوق آنها فعالیت داشـته باشـند. موسـوی در ادامـه سـخنان خود، عنـوان کرد: بـرای کار و مهارت‌آموزی به افراد کم‌سـن و سـال‌تر باید یـک سلسـله قوانین و حقوق رعایت شـود و نبایـد اجبار به کار این کـودکان به بیگاری از آنها تبدیل شود. رئیس اتحادیه صنف سراجان تهران با بیان اینکه این کودکان را می‌توان در محیط‌های بهتـر از کارگاه‌های زیرزمینی که هسـتند مشـغول کرد، گفت: اتباع افغانی که وارد کار سـراجی شده و تولید کیف را به‌لحاظ مالی مدیریت می‌کنند، بسـیار متمول هسـتند و به‌نوعی بـدون رعایت حق‌وحقوق کـودکان افغانی که به‌کار گرفته‌اند، از آنها کار می‌کشند.

> سیدمحمود موسوی: برای کار و مهارت‌آموزی به افراد کم‌سن و سال باید یک سلسله قوانین و حقوق رعایت شود و نباید اجبار به کار این کودکان به بیگاری از آنها تبدیل شود

فعالیت غیرقانونی

در ادامه علیرضا زیبا، دبیر اتحادیه صنف سراجان تهـران به صمت گفـت: فعالیت کـودکان در حوزه کیف‌دوزی قوی‌تر از گذشـته شـده است و آنها کار خـود را توسـعه داده و به‌نوعی به شـکل غیرقانونی مجوز دریافت کرده‌اند.

این فعال صنف سـراجان در پاسخ به این پرسش که چقـدر از کـودکان افغـان در ایـن کارگاه‌های کیف‌دوزی استفاده می‌شـود، گفت: این اتباع افغان حـدود ۱۳۰۰ کارگاه کیـف‌دوزی دارند. در هر یک از این کارگاه‌ها بیـن ۲ تا ۴ کودک در حال فعالیت اسـت که در مجموع می‌توان گفت بین ۳ تا ۴ هزار نفـر از نیـروی کار ایـن کارگاه‌ها کـودکان زیر ۱۸ سـال هسـتند. وی افزود: قانون اجـازه کار به اتباع خارجی در صنایعی مانند سراجی نمی‌دهد در حوزه ساختمان‌سـازی اتبـاع افغان اجـازه فعالیت دارند. برخی از فعالان این گروه چون به‌لحاظ مالی متمول هستند توانسته‌اند با رانت به فعالیت خود ادامه دهند و روزبـه‌روز هم قوی‌تر به توسـعه فعالیت‌های خود بپردازند. دبیر اتحادیه صنف سـراجان تهران با بیان اینکه درآمـد مدیران این کارگاه‌ها بالاسـت، گفت: هر کشـور دارای قوانین خاصی اسـت که تمام افراد حاضر در آن کشور اعم از شهروندان تا اتباع خارجی ملزم به رعایت آن هسـتند. فردی که قرار است دفتر فنی‌مهندسی راه‌اندازی کند باید مدرک مهندسی داشته باشد. قانون کشور عنوان می‌کند اتباع افغان می‌تواننـد در صنعت سـاختمان، چرم و... فعالیـت داشـته باشـند، جاهایی کـه بـه نیـروی کار نیـاز دارد اما در صنف سـراجان فعالیت این افـراد منجربه تعطیلی کارگاه‌هـای قانونی و رسـمی تولیدکنندگان داخلی شـده اسـت. او تاکید کرد: افراد زیـادی که قبلا در صنف سراجان سال‌ها فعالیت تولیدی داشتند، امروز بیکار شده و مجبور هسـتند یا کسب‌وکار جدید در حوزه دیگر راه‌اندازی کنند یا به شـغل‌های خدماتی ماننـد پیک موتوری بپردازند. وی گفت: مدیران این گـروه از افغان‌ها چـون به‌شـکل غیرقانونی فعالیت دارند به نیروهای کار خود اعم از کودک و بزرگسـال حق‌وحقوق قانونی مانند بیمه و... نمی‌پردازند.

آنها مالیات نمی‌دهند در نتیجه با حذف هزینه‌های جاری و بهره‌کشـی کـه می‌کنند با نرخ تمام‌شـده پایین‌تر محصولات را به بازار عرضه می‌کنند. این امر قدرت رقابت را از تولیدکنندگان داخلی که به شکل قانونی و رسـمی فعالیت دارد، می‌گیرد. این گروه با توسعه سهم بازار خود، سود بیشتری به‌دست می‌آورند؛ در نتیجه روزبه‌روز فضای کسب‌وکار خود را توسعه می‌دهند.

دبیـر اتحادیه صنف سـراجان تهران عنوان کرد: براسـاس قانـون کار، هر کارگـر در روز موظف اسـت ۸ ساعت فعالیت داشته باشد اما برخـی با بیگاری از نیروهای کارگر خود و ۱۴ سـاعت کار و نپرداختند حق‌وحقوق قانونی کارگران به‌ویـژه اگر کودک باشـند، رسـما از نیروهای خود بهره‌کشی می‌کنند.

زیبا با بیان اینکه بهداشت کار در این کارگاه‌ها هم رعایت نمی‌شود، گفت: مسئله دیگر آسیبی است که در کلان موضوع به اقتصاد کشـور در کنار حواشـی اجتماعی وارد می‌کند. بیشـتر این افراد درآمدهای خود را برای خانواده‌های خود در افغانسـتان ارسال می‌کنند و این پول در حال خارج شـدن از کشـور اسـت. او اظهارکرد: با توجه به تمام این مسائل نرخ تمام‌شـده محصولات کارگاه‌های رسمی و ایرانی ۳ برابـر این کارگاه‌های غیرقانونی اسـت که از سـوی افغان‌ها مدیریت می‌شود.

▣ کودکان باربر و آشپز

دبیر اتحادیه سراجان کشور با بیان اینکه کارهایی مانند سرنخ گرفتن و آشپزی اموری است که کودکان در کارگاه‌های غیررسمی برعهده دارند، گفت: گاهی هم شاهد هسـتیم که این کودکان در حال کشیدن چرخ‌های حمل بار هسـتند و بارهایی ۱۰۰ تا ۲۰۰ کیلویی را می‌کشند.

او ادامه داد: بارها اتحادیه سراجان مجوز پلمب این کارگاه‌ها را گرفتـه و آنها را پلمب کرده اما در ادامه با مجوزهایی دوباره فعالیت‌های خود را آغاز کرده‌اند. زیبـا در پایان گفت: اگر هنـگام عصر از بازار تهران، چهارراه سیروس گذر کنید کودکانی را می‌بینید که در حال خارج شدن از این بازار هستند.

سخن پایانی

بنـا بر این گـزارش در صنف سـراجان، اتباع افغان فعالیت گسـترده‌ای دارند که با بهره‌کشـی از کودکان زیر ۱۸ سـال و نپرداختن حق‌وحقوق قانونی کارگران خود در رقابت بـا تولیدکنندگان قانونی و ایرانی پیروز میـدان در بازار کشـور هسـتند. علاوه‌بـر اینکه این نیروهـای افغان پول‌های حاصـل از فعالیت خود را از کشور خارج می‌کنند.

او عنوان کرد: با ورود اتباع افغان به صنف سراجان، تولیدکننـدگان داخلی تغییر کاربـری داده و برخی حتی پیک موتوری و راننده تاکسـی شده‌اند. بعضی از این افراد در زندگی شـخصی دچار مشکل شده و با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند. موسوی در پایان گفت: تولیـد و بازار صنف سـراجان در انحصار این گروه بوده و اتحادیه سـراجان چند ماه است به‌دنبال رسـیدگی و سروسامان دادن به این معضل است. دو هفته قبل جلسـه‌ای با وزارت کار با حضور چند نهاد برگزار شـد تـا بتوانیم هر چه زودتـر این موضوع را حل کنیم.

دسترنج کودکانه در صنعت مد

با وجـود تلاش‌هـای زیاد بـرای ریشـه‌کنی معضل کار کودکان در سـطح جهانی تخمین‌زده می‌شود که هنوز هم ۱۵۲ میلیـون کودک در سـطح جهان گرفتـار این معضل باشند.

در این بین جمعی از این کودکان در صنعت مد و نساجی مشغول کار هستند.

در ابتدا می‌شـد کـودکان کار را در مزرعه‌هـا دید، آنها اغلب در زنجیره تامین فعالیت می‌کردند. اما امروزه می‌توان کودکان بسـیار کم سن و سال را (حتی کودکان ۷ ساله) را در مزارع در حال برداشت دانه پنبه و حمل بارهای سنگین مشاهده کرد.

این کودکان در کارخانجات نخ‌ریسـی و پنبه پاک‌کنی در معرض گـرد و غبار پنبه یا در کارخانجات تولید پوشـاک، جواهرات، اکسسـوری و کفش در معرض مواد شـیمیایی و ماشین‌آلات خطرناک قرار دارند.

سـازمان‌های خصوصـی و غیردولتـی بـرای حمایت از کودکانی که کار می‌کنند، دسـت بـه تحقیقاتی زده‌اند که حاکی از اسـتفاده برندهای مشـهور پوشاک از این کودکان بود.

وزارت کار ایـالات متحـده که خود یکـی از بزرگ‌ترین کشـورهای فعال در صنعت مد اسـت، می‌گویـد؛ کودکان کار در ۵۱ کشـور از جمله هند، بنگلادش، پاکستان، چین، ترکیه و ازبکسـتان دسـت‌کم در یکی از بخش‌های زنجیره تامیـن پنبه، پوشـاک و جواهـرات کار می‌کنند. مطالعه‌ای در هندوسـتان نیز نشان می‌دهد کودکان زیر ۱۴ سال یک چهـارم کل نیروی کار مزارع پنبه هندوسـتان را تشـکیل می‌دهند.

اکثریت قریب به اتفاق کودکان کار در افریقا هسـتند. در این قاره، ۱۹.۶ درصـد از جمعیت کودکان به‌عنوان کودک کار مشغول به فعالیت هستند.

آسیا با داشتن ۷.۴ درصد از کل جمعیت کودکان کار در رده بعدی قرار دارد. بیشتر کودکان کار در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند.

حـدود ۱۰۶.۲ میلیون کودک یـا ۷۰ درصد کودکان کار به‌گونه‌ای تحت‌تاثیر بخش کشـاورزی قرار دارند. گروه‌های حقوق بشـری مدارک و شـواهد بسـیاری دارند که نشـان می‌دهد چگونه کودکان کار در کشـت پنبـه به کار گرفته می‌شـوند؛ به‌عنوان مثال، می‌توان به کودکان ۵ سـال‌های اشـاره کرد که در مزارع کشـت پنبه یـا کارخانه‌های پنبه پاک‌کنـی در کشـورهایی مانند هند، مصر و قزاقسـتان به استثمار کشیده می‌شوند.

شناسـایی کودکان کار با اسـتناد به بازرسی‌های معمول کارخانجات یا صنایع بسـیار دشوار است، به‌ویژه در مواردی که بسـیاری از کـودکان برای اثبات سـن واقعی خود فاقد مدارک هویتی مانند شناسنامه هستند یا ممکن است دارای شناسنامه جعلی باشند.

هـر چند به احتمـال زیاد کارخانجات تولیـدی تراز اول، سیاست‌های مناسبی در زمینه حمایت از کودکان دارند اما هنـوز هم می‌توان کودکان کار را در شـرکت‌های تابع آنها، موارد برون‌سپاری شده یا موارد بالادستی که بیشتر مسئول تهیه مواد خام هستند، به وفور مشاهده کرد.

البته مشـکل فقط شناسایی کودکان کار نیست، بلکه این موضـوع که کـودکان کار بتوانند بعد از شناسـایی از عهده محافظـت از خود بربیایند در درجـه اول اهمیت قرار دارد؛ بنابراین روند شناسایی و کمک به کودکان کار باید با نهایت دقت انجام شـود تا در نهایـت منجر به ایجاد وضعیتی بدتر برای کـودکان کار و خانواده‌هایشـان نشـود. البته موضوع دیگری هم که باید به جد موردتوجه قرار گیرد، تلاش برای جلوگیری از تکرار مکرر استراتژی کودکان کار است.

اقدامات لازم برای فعالان صنعت مد و پوشـاک: برندهای مد و خرده‌فروشان می‌توانند با انجام اقدامات زیر از گسترش روزافزون معضل کودکان کار جلوگیری کنند:

به شـکلی فعالانه و مستمر، احتمال وجود کودکان کار یا ریسـک احتمالی فعالیت آنها در زنجیره‌های تامین خود را مورد بررسی قرار دهند.

- با تامین‌کنندگان و سـایت‌های تولیدی (و سازمان‌های مرتبـط بـا حقوق کـودکان) همـکاری کنند تـا از اجرای سیاسـت‌های درسـت و آموزش کـودکان کار در محدوده کاری خود مطمئن شوند.

- با اطمینان حاصل کردن از شـیوه‌های خریدشـان، نیاز بزرگسالان به دستمزد مناسب و روش‌های مسئولانه اشتغال را بازتاب دهند.

- از سیاست‌ها و برنامه‌هایی که مسئول آموزش مناسب و معقول به کودکان کار هستند، حمایت کنند.

اقداماتـی کـه باید در دسـتور کار نهادهای کشـاورزی، کارخانجات و شرکت‌ها قرار بگیرند، عبارتند از:

- داشتن سیاسـت‌های مشخص و برنامه‌های آموزشی در محل کار جهت اطمینان از آگاهی کارگران نسبت به قوانین کار و بندهای قانونی توافقنامه‌ها؛

- اطمینـان از نظـارت فعالانـه بر اجرای سیاسـت‌های خودشان؛

همکاری با سازمان‌های محلی یا بخشی پیشگام در زمینه حمایت از حقوق کودکان یا سازمان‌های کارگری برای ایجاد

- فرهنگ رفاه و آسایش کودکان در محل فعالیت‌شان.

سودای استثمار

پله‌پله تا سقوط کودکی

افسانه معدنی که آینده کودکان را می‌دزدد

به نقل از گاردین، احوالات کودکان کار در معادن پاکستان را بررسی کرد

«این زندگی من است»

تدوین و ترجمه-ملیکا انصاری: معدنکاری از سخت‌ترین و شاید بتوان گفت ناعادلانه‌ترین مشاغل در دنیاست. ناترازی این ترازوی شغلی جایی بیشتر خود را نشان می‌دهد که کودکان وارد این معادله می‌شوند. «تنها ۵ سال داشتم که برای نخستین بار وارد گودال شدم؛ برخی مواقع کار برای من بسیار دشوار است اما زمان‌هایی که بیمار هستم، از من استفاده نمی‌کنند. من بارها حرف‌های بد پسران دیگر درون گودال را می‌شنوم اما بدتر از آن شافت (ضرب و شتم با یک چوب) درون گودال است. من تنها می‌توانم نامه‌هایم را بخوانم، نه چیز دیگری. یکشنبه‌ها به مدرسه می‌روم و آنجا به من خواندن و نوشتن یاد می‌دهند اما هنوز نمی‌توانم بنویسم. من یکشنبه‌ها بازی نمی‌کنم، فقط کمی راه می‌روم. کارگرانی که زیر آوار می‌مانند را ما بیرون می‌آوریم. وقتی آنها را بیرون می‌کشیم، اغلب بدن آنها آنقدر پاره می‌شود که حتی نمی‌توان آنها را شناخت. هر وقت به داخل معدن می‌روم در ذهنم تصور می‌کنم که ممکن است دیگر بازنگردم... اکنون این زندگی من است.» پسری جوان با صورتی دوده گرفته این اظهارات را بیان کرد. چشمانی غم‌بار و دستانی مجروح شاخصه رایج کارگران معدن پاکستان بود. خبرنگار روزنامه گاردین در ماه‌های ابتدایی سال ۲۰۲۰ سری به معادن زغال‌سنگ ایالت بلوچستان کشور پاکستان زد و در این بازدید، گوشه‌ای از ابعاد ظریف وضعیت کارگران این معادن به‌ویژه کودکان و نوجوانان کمی بیشتر نمایان شد:

رویاهایی که در دل زمین گم می‌شوند

زغال سنگ برای نخستین بار در بلوچستان غنی از مواد معدنی، در دهه ۱۸۵۰ توسط انگلیسی‌ها استخراج شد. آنها خط ریلی را ساختند که امروز نیز برای انتقال زغال سنگ از طریق کوه‌های خائنانه گذرگاه بولان استفاده می‌شود. امروزه این صنعت به یک صنعت عظیم مدرن تبدیل شده است. بلوچستان با داشتن ۵ میدان عمده زغال سنگ شامل ماخ، شهراگ، دوکی، چمالانگ و کویته و عملیات استخراج سنگین روزانه از این مناطق، هنوز تقریباً ۲.۲ میلیارد تن ذخیره زغال سنگ دارد. روزانه حداقل ۱۵۰۰۰ تن زغال سنگ در این مناطق تولید می‌شود که با نرخی حدود ۱۴۰۰۰ PKR (۷۰ پوند) در هر تن فروخته می‌شود. عملیاتی در این مقیاس به نیروی کار عظیم نیاز دارد. تخمین زده می‌شود فقط در معادن زغال سنگ ماخ بین ۱۰ تا ۲۰ هزار کارگر کار می‌کنند. تعداد کودکان کار در این معادن بسیار زیاد است. در تمام معادن زغال سنگی که در ژانویه ۲۰۲۰ توسط گاردین بازدید شد، کودکان کار دیده شدند که در محدوده‌های معدنی مشغول مرتب‌سازی زغال سنگ، جمع‌آوری آهن و برداشتن تکه‌های زغال سنگ ریخته شده در مزارع بودند.

آصف قمبرانی، یک محقق که کارش معطوف به صنعت معدن در خاورمیانه است، می‌گوید: «کارگران زغال سنگ در بلوچستان یتیم هستند.»

وجود پررنگ و حقوق کمرنگ

خبرنگار گاردین در بازدید از معدن شهراگ، یک پسر ۱۵ ساله و یک دختر ۹ ساله روی زمین نشسته را دید که مشغول پاک کردن ناخالصی‌های ذغال سنگ تازه استخراج شده بودند. آنها روزانه بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ PKR (۱.۵۰ تا ۲-پوند) درآمد داشتند. پسر نوجوان در گفت‌وگو با گاردین گفت: «پدر من به‌دلیل تصادف فوت کرده است؛ بنابراین من یتیم هستم و جز چند نفر از بزرگان خانواده کسی را ندارم و یکی از آنها در این معدن کار می‌کند.» چندین گزارش درباره آزار جنسی کودکان در معدن شهراگ، گاردین را به این صرافت انداخت تا درباره آن از کودکان و نوجوانان بپرسد. در حالی که این پسر نوجوان بر موضوع آزار ندیدنش پافشاری می‌کرد، گفت: «برای بچه‌های کارگری که بی‌سرپرست هستند و هیچ یک از اعضای خانواده‌های آنان در این معدن کار نمی‌کند، نگرانم، به همین دلیل همیشه سعی می‌کنم مراقب آنها باشم.» همچنین به این واقعیت باید اضافه کرد که بسیاری از کارگران یا از کشور همسایه افغانستان یا برخی کشورهای دیگر مهاجرت کرده‌اند و به همین جهت از نظر قانونی ثبت نشده‌اند؛ به این معنی که وجود آنها -و به‌تبع حقوق آنها- به‌راحتی قابل سلب است. طبق قانون معادن، کلیه کارگران باید در شرکت‌ها و دارندگان پروانه فعالیت معدنی ثبت شوند؛ اما فشار کمی از سوی مقامات برای اجرای این قانون وجود دارد.

صاحبان معادن قوانین را اجرا نمی‌کنند

نخستین قانون معادن پاکستان در سال ۱۹۲۳ برای تایید حقوق کارگران تصویب شد. این قانون عنوان می‌کند در هر معدنی که بیش از ۱۰۰ نفر در آن مشغول کار هستند، غذاخوری، سرپناه، تجهیزات پزشکی و اتاق‌های کمک‌های اولیه باید تعبیه شود. با این حال وقتی گاردین از معادن ماخ و شهراگ بازدید کرد، هیچ نشانه مشخصی از این امکانات وجود نداشت. در ماخ، محل کارگران یک ساختمان گلی بود که در آن بیش از ۱۰ نفر در هر اتاق کوچک مشترک بودند. برق، آب جاری یا حمام مناسب وجود نداشت و آب آشامیدنی تامین نمی‌شد.

قمبرانی درباره مالکیت معادن در بلوچستان گفت: «می‌توان گفت مشکل عمده ایالت بلوچستان در پاکستان این است که بیشتر صاحبان معدن و اجاره‌دهندگان معادن زغال‌سنگ یا افراد بانفوذی در کراچی و لاهور هستند که در دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ مالکیت این معادن را به‌دست گرفته و حتی خودشان برای مشاهده شرایط کارگران، از معادن بازدید نکرده‌اند، یا سیاستمدار، فئودال و رئیس قبیله‌ای هستند.

این مالکان هرگز نام کارگران معدن را ثبت نمی‌کنند زیرا با این کار مجبورند کلیه امکانات اساسی را فراهم کنند که این موضوع باعث کاهش سود آنها می‌شود.» همچنین نباید فراموش کرد که دولت مرکزی و مدیران این ایالت تمایل و انگیزه کمی برای اجرای مفاد قانون معادن پاکستان دارند، چراکه اغلب اعضای کلیدی مدیریت استان، صاحبان معادن هستند یا سهم عمده‌ای در آنها دارند.

آمار نامعلوم تلفات معادن

شرایط نابخشودنی کار در معادن زغال‌سنگ، صدمات سنگینی به بدن کارگران معدن وارد می‌کند. بسیاری از کارگران از تهدید مداوم پنوموکونیوز (که باعنوان بیماری ریه سیاه شناخته می‌شود) صحبت کردند.

این بیماری غیرقابل درمان اما قابل پیشگیری است که از استنشاق گرد و غبار معدن زغال سنگ ناشی می‌شود؛ علاوه بر آن، طبق آمار فدراسیون کارگری معادن مرکزی پاکستان، سالانه به‌طور متوسط بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ کارگر در حوادث معادن زغال سنگ جان خود را از دست می‌دهند، اما نباید فراموش کرد که بسیاری از حوادث گزارش نمی‌شوند. در ژانویه ۲۰۲۰ یک معدنچی بیش از ۴۸ ساعت در معدن ماخ به دام افتاد و پس از کمک نکردن دولت در عملیات نجات، بقیه کارگران مجبور شدند خود برای نجات او حفاری کنند. در فوریه همین سال نیز ۴ معدنچی در زمین‌لغزشی در دوکی جان باختند. طبق ارقام برگرفته از سوابق و گزارش‌های خبری، از سال ۲۰۱۰ تا مه ۲۰۱۹ حداقل ۴۱۴ معدنچی جان خود را در این معادن از دست داده‌اند؛ هرچند تصور می‌شود تعداد واقعی این تلفات جانی دلخراش بسیار بیشتر از این ارقام باشد.

سخن پایانی

می‌توان گفت یکی از آزاردهنده‌ترین مسائلی که باید به آن توجه کرد، آن است که قانون‌گذاران، قانون‌گریزان و آنهایی که می‌توانند تغییری در وضع موجود ایجاد کنند، همه دستی در فعالیت‌های معدنی دارند، به همین علت کارگران معدنی برای دریافت حقوق اولیه خود صدای بلندی ندارند.

نوبت دوم

آگهی فراخوان عمومی یک‌مرحله‌ای

اداره کل راه و شهرسازی استان یزد در نظر دارد: یک قطعه کارگاهی واقع در اسکندر شهرک مزاحم شهری یک قطعه زمین با کاربری کارگاهی واقع در بلوار فقیه خراسانی تقاطع کارخانه گلاپوش؛ یک قطعه زمین با کاربری تاسیسات (پمپ بنزین) واقع در جاده قدیم بافق و یک قطعه زمین با کاربری تاسیسات و تجهیزات کشاورزی (چاه آب کشاورزی)؛ یک قطعه زمین با کاربری صنعتی واقع در شهرک صنعتی سفیدکوه تفت؛ یک قطعه زمین با کاربری صنعتی واقع در مهریز شهرک صنعتی شهید جمران؛ یک قطعه زمین با کاربری صنایع کشاورزی و دامدار (باسکول و تاسیسات جانبی مرغداری) واقع در جاده یزد بافق روبروی روستای خویدک به شرح جدول ذیل از طریق فراخوان عمومی واگذار نماید، بدینوسیله از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مزایده از تاریخ **یکشنبه ۱۴۰۰/۳/۲۳** لغایت **سه‌شنبه ۱۴۰۰/۴/۱** و نسبت به تحویل اسناد به سامانه از تاریخ **چهارشنبه ۱۴۰۰/۴/۲** لغایت **شنبه ۱۴۰۰/۴/۱۲** از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام نمایند. برای کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه اینترنتی http://iets.mporg.ir و همچنین سایت اینترنتی اداره کل www.yazdmrud.ir مراجعه نمایید.

تاریخ و مهلت تحویل اسناد: مزایده‌گر باید پس از دریافت اسناد مزایده و تکمیل آنها حداکثر طبق زمان‌های اعلام شده از طریق سامانه ستاد ارسال نمایند.

بدیهی است ارائه اصل مدارک (پاکت‌های الف، ب و ج) به صورت دستی نیز به دبیرخانه حراست اداره کل به نشانی: یزد- خیابان کاشانی خیابان مسکن و شهرسازی اداره کل راه و شهرسازی ساختمان شماره ۲ ضروری می‌باشد. پاکات پیشنهاد طبق جدول پائین در تاریخ **پنجشنبه ۱۴۰۰/۴/۱۷** در جلسه کمیسیون مزایده در محل ساختمان شماره دو اداره کل راه و شهرسازی استان یزد واقع در خیابان مسکن و شهرسازی، باز و خوانده می‌شود. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد مزایده تا ارائه پیشنهاد مزایده‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد شد و لازم است مزایده‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مزایده محقق سازند. اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: **دفتر مرکزی تهران: ۰۲۱-۴۱۹۳۴ دفتر ثبت‌نام استان: ۰۳۵۳۶۲۷۲۶۵۸**

قطعه	پلاک	مساحت (متر مربع)	کاربری	قیمت و نحوه پرداخت
۳۶	از پلاک ۱۰۱ فرعی از ۱۴۰۷۶ اصلی بخش ۹ یزد (اشکذر)	۱۱۲۴/۹۰	کارگاهی	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۳۰۰۰،۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
-	از پلاک ۲ فرعی از ۱۴۲۰۳ اصلی بخش ۸ یزد	۵۰۲/۵۷	کارگاهی	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۴،۸۰۰،۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
-	۴ فرعی از ۱۰۰۴۰ اصلی بخش ۵ یزد (جاده قدیم بافق)	۲۰۰۰	تاسیسات تجهیزات شهری (پمپ بنزین)	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
-	قطعه زمینی از پلاک ۱۴۵۲۱ اصلی بخش ۸ یزد	۱۰۰	تاسیسات و تجهیزات کشاورزی (چاه آب کشاورزی)	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۵۰۰،۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
	باقیمانده پلاک ۱۴۸ فرعی از ۵۱۵۷ اصلی بخش ۶ یزد (شهرک صنعتی سفید کوه تفت)	۲۴۱۴۱	صنعتی	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۱۲۶۰۰۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
-	باقیمانده پلاک ۱۰۶۷ فرعی از ۱۱۰۵۰ اصلی بخش ۳۴ یزد (شهرک صنعتی مهریز)	۲۴۰۰	صنعتی	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۸۰۰۰۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.
-	قطعه‌ای از پلاک ۳۳۶۲ فرعی از ۱۴۹۹۸ اصلی بخش ۵ یزد	۱۵۰۰	صنایع کشاورزی و دامداری (باسکول و تاسیسات جانبی مرغداری)	به صورت اجاره سه‌ساله با اجاره سال اول ماهیانه ۱۰۰۰۰۰۰ ریال که اجاره سال‌های بعد تا سه سال در آغاز هر سال توسط کارشناس رسمی دادگستری مشخص و اعلام خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۲۲

اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی یزد

با ما
سبک زندگی اقتصادی
را گسترش دهید

www.Gostaresh.news
پایگاه خبری «گسترش نیوز»

خبر

تصویب قانون حمایت از اطفال و نوجوانان

وزیر آموزش و پرورش در نشست جهانی وزرای آموزش و پرورش به تشریح فعالیت‌های وزارت آموزش و پرورش در تاسیس شبکه شاد و استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی در دوران کرونا، ایجاد دسترسی برابر همه کودکان و نوجوانان به آموزش، تصویب و پیگیری اجرای قانون حمایت از اطفال و نوجوانان و پیگیری ممنوعیت کار کودکان و انسداد خروج کودکان از چرخه آموزش پرداخت. به گزارش ایسنا، محسن حاجی‌میرزایی اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران آموزش را حق بنیادی همه کودکان و نوجوانان می‌داند، بنابراین تمامی برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها را در جهت تامین منابع و تضمین دسترسی برابر همه کودکان و نوجوانان به آموزش سازمان‌دهی می‌کند. در این راستا، زمینه دستیابی بیش از ۹۹ درصد از کودکان به آموزش ابتدایی فراهم شده است. جمهوری اسلامی ایران قبل از شیوع بیماری کووید ۱۹، از راه‌های مختلفی مثل تصویب و پیگیری اجرای قانون حمایت از اطفال و نوجوانان و پیگیری ممنوعیت کار کودکان، مبادی خروج آنان از چرخه آموزش رسمی را مسدود کرده و از آنان برای ماندگاری در فرآیند آموزش، حمایت کرده است. وزیر آموزش و پرورش با اشاره به شیوع ویروس کرونا در سال گذشته در دنیا اظهار کرد: در زیست‌بوم جدید ناشی از شیوع کووید ۱۹، نیز اقدامات و برنامه‌ریزی‌های مختلفی برای همه کودکان و نوجوانان به طور خاص برای کودکان در معرض آسیب، عملیاتی کرده است که از آن جمله می‌توان به ایجاد و راه‌اندازی مدرسه تلویزیونی و پخش روزانه برنامه‌های آموزشی در تمام نقاط کشور اشاره کرد.

حاجی‌میرزایی افزود: از سوی دیگر به منظور حفظ انگیزه و علاقه‌مندی کودکان به ادامه تحصیل، آموزش و برقراری ارتباط دوسویه یا چندسویه دانش‌آموزان با تسهیلگران آموزش و معلمان، اقدام به تاسیس پلتفرم آموزشی اختصاصی و تعاملی (شاد) برای همه دانش‌آموزان کرده که بیش از ۸۵ درصد فراگیران دانش‌آموز و تمام معلمان، مدیران و خانواده‌های دانش‌آموزان به آن دسترسی دارند و از آن استفاده می‌کنند.

بحران کار کودک جدی است

سودای استثمار

نیروی کار نخستین و اثرگذارترین شاخصه در نظام‌های اقتصادی است و از ابعاد گوناگونی قابلیت بررسی دارد. کار کودکان یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که به‌ویژه در سال‌های گذشته مورد توجه قرار گرفته است. اهمیت کار کودکان به قدری است که با پیشنهاد سازمان بین‌المللی کار، ۱۲ ژوئن (۲۲ خرداد) با عنوان روز جهانی مبارزه با کار کودکان نام‌گذاری شده و تلاش قابل توجهی برای فرهنگ‌سازی در این زمینه انجام می‌شود. ما نیز در این روز تلاش کرده‌ایم تا برای شفاف‌سازی این موضوع با کارشناسان و فعالان این حوزه گفت‌وگویی انجام دهیم که در ادامه می‌خوانید:

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

نگار عمران‌زاده

سیما صدر

جایگاه فرودست کارگران کوچک

نگار عمران‌زاده، فعال حقوق کودکان در گفت‌وگو با صمت ضمن اشاره به تجربه‌های شخصی خود در مواجهه با کودکان کار گفت: گذر از خیابان به منزله رودررویی با بخشی از کودکان کار است؛ بچه‌هایی که شاید بخشی از ذهن انسان را به خود مشغول می‌کنند و تو را با این سوال روبه‌رو می‌کنند که چه شخص یا سازمانی وظیفه ساماندهی و رسیدگی به شرایط زندگی آنها را دارد. در همین حال کودکان بسیاری نیز به انجام کارهای کارگاهی یا خانگی مشغولند. کودکانی که هرچند از نظرها دور ند اما نمی‌توان منکر حضور آنها شد و نسبت به آینده‌شان بی‌تفاوت بود. وی در پاسخ به سوالی مبنی بر وظایف فردی ما در برخورد با این کودکان اظهار کرد: ورود به سازمان‌های مردم‌نهاد (NGO) که داوطلبانه برای شناخت جامعه نسبت به معضلات اجتماعی و کار کودک فعالیت می‌کنند، مقدمه‌ای است تا افراد با نگاهی ساختارمندانه‌تر با این چالش‌ها آشنا شوند. گویی مقدمه‌ای برای بررسی شرایط موجود گفته می‌شود و افراد نیز با حس مسئولیت فردی که نسبت به اجتماع دارند، در مواجهه با این شرایط عمل می‌کنند. عمران‌زاده در ادامه افزود: البته آموزش و تحصیل حق مسلم هر کودکی است، دولت‌ها نیز در کشور ما وظیفه تامین حقوق اولیه افراد همچون آموزش و تحصیل را برعهده دارند اما کودکان کار در مسیر تامین مخارج زندگی از حداقل حقوق خود محروم شده‌اند. در همین حال مسئولان و سیاست‌گذاران نیز نسبت به شرایط زندگی و آینده این بچه‌ها منفعلانه برخورد می‌کنند. در چنین وضعیتی بسیاری از کودکانی که می‌توانند آینده‌ساز باشند با توجه به شرایط دشوار اقتصادی از آموزش و شرایط مناسب زیستی بازمانده‌اند. وی افزود: بسیاری از این کودکان در مسیر فعالیت روزانه خود با انواع آسیب‌ها و تعرضات جسمی و روحی روبه‌رو می‌شوند. فشارهای ناشی از کار و محیط آنان، این بچه‌ها را در معرض انواع بیماری‌ها قرار می‌دهد. در اغلب موارد حضور در مکان‌های نامناسب سنی، این بچه‌ها را با بلوغ زودرس جسمی مواجه کرده است؛ یعنی باید اقرار کرد که این بچه‌ها در چرخه‌ای از مشکلات قرار دارند که روند زیست آنها را هر روز بیش از پیش دشوار می‌کند. این کودکان حتی در معرض آزارهای جنسی نیز قرار می‌گیرند و با توجه به جایگاه فرودستی که در آن قرار دارند، جرأت بیان این دست مشکلات را ندارند. این فعال حقوق کودکان با اشاره به کار کودکان گفت: عموما فعالیت‌هایی که به این کودکان سپرده می‌شود، زمینه تخصص‌آموزی آنان را فراهم نمی‌کند؛ یعنی بسیاری از فعالیت‌هایی که کودکان کار به آن مشغولند، در آینده به دردشان نمی‌خورد. عمران‌زاده در ادامه با اشاره به سابقه فعالیت خود در مواجهه با کودکان کار خاطرنشان کرد: بسیاری از کودکان کار ایرانی هستند اما در میان آنها اتباع افغانستان نیز هستند. نبود سرپرست یا خانواده‌های بدسرپرست زمینه گسترش کودکان را در جامعه ایجاد کرده است. وی نحوه بهره کشیدن از کار این کودکان را مصداق بارز بهره‌کشی و استثمار دانست؛ به‌ویژه فعالیت‌هایی همچون خیاطی دستمزدهای بسیار پایین و ساعت کار طولانی دارد. عمران‌زاده در پایان فعالیت‌های داوطلبانه را در بهبود این شرایط موثر دانست اما تاکید کرد: رفع کامل این شرایط به حمایت‌های دولت نیاز دارد. درواقع بدون وجود سیاست‌های کلان، رفع این چالش‌ها ممکن به‌نظر نمی‌رسد.

ضرورت‌های مطالبه‌گری

سیما صدر، فعال حقوق کودکان در گفت‌وگو با صمت خاطرنشان کرد: پدیده کار کودک، موضوع تازه‌ای نیست اما در دهه ۹۰ شاهد رشد فزاینده کودکان کار در سطح کشور بوده‌ایم. تعداد این کودکان به قدری زیاد شده که دیگر نمی‌توان منکر حضور و وجود آنها بود. با وجود این، همزمان با رشد فزاینده کودکان کار از یک سو شاهد نادیده گرفته شدن این بچه‌ها از سوی جامعه و مردم و از سوی دیگر، القای نگاهی مبنی بر هدایت‌شدگی فعالیت آنها از سوی باندهای ویژه هستیم. درواقع همزمان با رشد تعداد کودکانی که کار می‌کنند و سهمی اثرگذار در تامین معیشت و اقتصاد خانوادشان را برعهده دارند، این نگاه در میان مردم پررنگ شده که باندهایی مافیایی، این کودکان را ساماندهی می‌کنند؛ بنابراین کمک به کودکان یا خرید از آنها به منزله تقویت باندهای مخوف تبهکاری یاد شده است. وی در ادامه افزود: این در حالی است که تجربه فعالان حوزه کار کودک حکایت از آن دارد که اغلب بچه‌های کار از دل خانواده‌های فقیر، محروم و آسیب‌دیده برآمده‌اند. صدر در پاسخ به سوالی مبنی بر راهکار صحیح ساماندهی شرایط این کودکان گفت: به اعتقاد من، درست‌ترین اقدام در مواجهه با آنها، پیوستن به سازمان‌های مردم‌نهاد و تلاش برای رفع این دست مشکلات است. به‌علاوه آنکه انتظار می‌رود با نگاهی عمیق‌تر درباره کار کودکان پرسش شود، یعنی از چرایی کار کودکان در کشور ما و رشد قابل توجه آن در سال‌های اخیر پرسید. درواقع بهتر است به سمت‌وسوی مطالبه‌گری درباره روند زندگی این کودکان پیش برویم. در همین حال کودکان کار را فارغ از کارشان ببینیم و با آنها معاشرت کنیم. وی خاطرنشان کرد: با وجود تمام تلاش‌های مردم در مواجهه با کودکان کار و اقدامات سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه کار کودکان، این آسیب اجتماعی بدون دخالت مستقیم دولت‌ها و سیاست‌گذاری همسو متولیان امر به نتیجه مطلوب نمی‌رسد. کودکان کار اغلب بزرگ‌تر از سن خود هستند و دوران بچگی را به‌سرعت پشت‌سر گذاشته‌اند. این بچه‌ها آموخته‌اند برای حفظ بقای خود بجنگند. تا جایی که روح کودکی آنها در این جنگ و ستیز کشته شده است. حتی در مواردی شاهدیم این کودکان ناچار شده‌اند برای بهبود فروش‌شان رندی کنند. وی در پایان اظهار کرد: این کودکان کار همیشه بچه نیستند و بچه نمی‌مانند. چنانچه امکانات لازم برای آموزش و کسب تخصص برای این کودکان فراهم نشود، باید منتظر آینده‌ای تاریک برای‌شان باشیم؛ آینده‌ای که در خودخواهانه‌ترین حالت ممکن، حتی زندگی بی‌تفاوتان امروزی را هم تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

سخن پایانی

تمامی آمارهای اقتصادی حکایت از آن دارد که شرایط زندگی در سال‌های گذشته و با شدت گرفتن نرخ تورم، سخت‌تر شده است. عجیب آنکه همزمان در این سال‌ها شاهد رشد قابل توجه کودکان کار هستیم. اگرچه آمار دقیق و مستندی از تعداد و حضور این کودکان در دسترس نیست اما بانگاهی دقیق به اطراف درمی‌یابیم پدیده کار کودکان، این روزها به‌شدت افزایش یافته است؛ معضلی که به این روزها ختم نمی‌شود و در آینده به تهدیدی جدی برای جامعه بدل خواهد شد. بنابراین انتظار می‌رود تا هنوز دیر نشده، چاره‌ای برای این مشکل یا بحران اندیشیده شود.

صاحبان سهام شرکت داروسازی جابر ابن حیان با تقسیم ۵۰۰ ریال سود نقدی به ازای هر سهم موافقت کردند

شرکت داروسازی جابرابن حیان

شکستن تمامی رکوردهای تولید و فروش دستاورد مدیریت شرکت داروسازی جابر ابن حیان در سال ۹۹

به گزارش خبرنگار گسترش صمت مجمع عمومی عادی سالانه شرکت داروسازی جابر ابن حیان با حضور ۷۸/۸۹ درصد از سهامداران شرکت در محل شرکت واقع در کیلومتر ۵ جاده مخصوص کرج، برگزار شد. این جلسه به ریاست آقای علی اصغری و نظارت آقای مهدی حنطه‌خاتم‌بیرمانی فریزهندی و دبیری آقای مصطفی صفاری تشکیل شد. در ابتدای این مجمع آقای دکتر مصطفی صفاری مدیرعامل شرکت ضمن ارائه گزارش عملکرد هیات‌مدیره به سوالات اکثر سهامداران حاضر و آنلاین پاسخ گفت.

سپس صورت‌های مالی و ترازنامه شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰ به تصویب حضار رسید. همچنین در این جلسه پس از تصویب صورت‌های مالی از سوی سهامداران تقسیم مبلغ ۵۰۰ ریال سود به ازای هر سهم مورد تایید حاضران قرار گرفت. انتخاب روزنامه اطلاعات به عنوان روزنامه کثیرالانتشار شرکت و سازمان حسابرسی به‌عنوان بازرس قانونی و حسابرس شرکت و سازمان حسابرسی به‌عنوان بازرس علی‌البدل شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ از دیگر مصوبات این مجمع بود.

دکتر صفاری با اشاره به عملکرد شرکت در سال مالی مورد گزارش خاطر نشان کرد: درآمدهای عملیاتی شرکت از ۲۰۲۱ میلیارد ریال در سال ۹۸ به ۳۲۲۴میلیارد ریال در سال ۹۹، معادل ۵۹/۵۱ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که سود ناخالص رشد ۱۱۰/۰۶ درصد را تجربه کرده است. شایان ذکر است سود عملیاتی شرکت در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ با افزایش ۱۴۷/۳۲ درصدی همراه بوده است که نشان از عملکرد چشمگیر مدیریت و پرسنل سختکوش این شرکت خوشنام در بازار سرمایه دارد. سود خالص داروسازی جابر ابن حیان علی‌رغم مشکلات گوناگون صنعت از مبلغ ۱۱۰۰ میلیارد ریال به ۱۶۰۲ میلیارد ریال معادل ۴۵/۶۲ درصد رشد داشته است.

وی تاکید کرد: جمع دارایی های شرکت از رشد ۳۲/۱۹ درصدی برخوردار بوده است. شایان ذکر است بدهی‌های سال مالی مورد گزارش ۴۴/۱۷ درصد افزایش نشان می دهد. وی افزود: جمع حقوق مالکانه سهام از ۳۵۳۵ میلیارد ریال به ۴۲۲۵میلیارد ریال برابر ۲۲/۸۸ درصد افزایش داشته است.

پیام هیات‌مدیره:

باسلام و احترام، حضور سهامداران عزیز و سایر حاضران محترم را گرامی داشته و پرونده کار منعقل را شاکر هستیم که به لطف و عنایتش بار دیگر توانستیم در راستای رسالت سازمان و تحقق اهداف سازمانی گام برداشته و با تولید داروهای باکیفیت و حیات‌بخش، سهم به سزایی در بهبود و حفظ سلامت جامعه داشته باشیم. افتخار آن را داریم که با حمایت و همراهی سهامداران، همت و تلاش مدیران و کارکنان متخصص و تجهیزات و تکنولوژی روزآمد و با جهت‌گیری به سوی بهره‌وری روزافزون، ضمن تحقق اهداف شرکت به لحاظ کمی و کیفی تولیدات و سودآوری، همواره پاسدار منافع کلیه ذی‌نفعان خود از جمله سهامداران، مشتریان، کارکنان، تامین کنندگان مواد، دولت و سایر اشخاص باشیم. هیات‌مدیره شرکت داروسازی جابرابن حیان باور دارد که توجه به منافع همه ذی‌نفعان و ارزش‌افزایی منافع صاحبان سهام و هدایت تمامی تلاش و همت در این جهت، موجب رشد و شکوفایی روزافزون، ظهور نوآوری و در نتیجه تعالی شرکت خواهد بود. لذا تمامی تلاش و اهتمام خود را در این راستا به کار خواهد گرفت.

- تشریح اهداف و ارزش‌ها:

ارزش‌های فردی در شرکت داروسازی جابرابن حیان شامل خود رهبری، کارآمد و موثر بودن، پرتلاشگری، توفیق طلبی، معنویت، خیرخواهی، داشتن استقلال مالی و داشتن روحیه همیاری است و همچنین ارزش‌های سازمانی در برگیرنده تبدیل شدن به یک بنگاه اقتصادی، بهبود کیفیت، توسعه منابع انسانی، رعایت اصول HSE و آموزش مداوم است. بر این اساس پیش‌بینی می‌کنیم که در سنوات آتی شرکت داروسازی به یک بنگاه با کارمندانی علاقمند به کارهای تیمی، توسعه طلب و داشتن موقعیت اقتصادی مناسب در سطح کلان جامعه داشته باشند و در نتیجه این شرکت به یک بنگاه اقتصادی سودآوری برای ذی‌نفعان تبدیل شود و با آموزش مداوم فرآیندهای کاری به بهترین نحو ممکن به سرانجام برسد.

- توصیف روندها

مصرف‌کننده (پزشک، داروخانه و بیمار) ترجیح می‌دهد به برند مصرفی خود وفادار باشد. بنابراین خریدهای آینده خود را از همان برند که هم‌اکنون مورد استفاده قرار می‌دهد انجام خواهد شد. هدف شرکت جابرابن حیان حفظ مشتریان فعلی خود و همچنین جذب مشتریان جدید است. برای نیل به این هدف می‌بایست موارد زیر را دنبال نماید.

- افزایش کیفیت و کاهش عوارض محصولات تولیدی براساس تامین مواد اولیه معتبر، فرمولاسیون مناسب همواره با اصلاح فرمولاسیون‌های قدیمی

- کاهش هزینه‌های بالاسری در تولید دارو

- افزایش بهره‌وری با امکانات و منابع موجود

- تغییر در بسته‌بندی محصولات تولیدی.

- تلاش در جهت در دسترس بودن و توزیع مناسب دارو

- ارتباط بهتر با انجمن‌های علمی تخصصی و جامعه پزشکی

- استفاده از ابزارهای جدید بازاریابی با ضریب نفوذ بالا مانند شبکه‌های اجتماعی

- صرور کلمی بر جایگاه شرکت در صنعت و وضعیت رقابتی آن در سال مالی مورد گزارش

هم‌اکنون تقریبا بیش از ۸۰ کارخانه داروسازی در کشور فعالیت داشته و اشکال مختلف دارویی را تولید می‌کنند با توجه به اینکه در سال ۱۳۹۹ نیز مشابه سال قبل شرکت داروسازی جابرابن حیان رقبای متعددی داشته و احتمال افزایش آنها نیز دور از انتظار نیست، لذا شرکت جابر کماکان نوآوری و توسعه محصول را در اولویت برنامه‌ها و دستور کار خود قرار داده است.

- شناسایی فرصت‌های بازار سرمایه در حوزه داروسازی بر پایه نیازهای سه دهه آینده کشور و منطقه

- جلب مشارکت شرکت‌های دارویی معتبر جهانی جهت سرمایه‌گذاری مشترک و تولید داروهایی با نام تجاری (BRAND)

- بیان برنامه‌ها و وضعیت شرکت برای سال مالی آتی:

۱- افزایش تنوع بخشی از تولیدات در راستای استراتژی توسعه محصولات.

۲- تمرکز در تولید محصولاتی باثبات‌ترین در خواست.

۳- ورود به بازارهای جدید و ارتقای سهم بازار فروش کلیه محصولات با در نظر گرفتن سودآوری فرآورده‌ها.

۴- ادامه فرآیند نوآوری و توسعه محصولات جدید.

۵- ارتقای بهره‌وری از طریق افزایش کارآیی منابع انسانی و استفاده بهینه از دارایی‌های شرکت.

۶- ارتقای کیفیت از طریق بهسازی خطوط تولیدی مطابق اصول GMP و جاری‌سازی استانداردهای مدیریت کیفیت.

- فرصت‌ها

۱- همسو بودن با بیماری‌های جامعه با محصولات تولیدی شرکت.

۲- امکان اخذ GMP برای خطوط تولید.

۳- وجود زمینه مناسبت جهت تعامل و همکاری با سایر شرکت‌ها (دارنده تیم‌های تخصصی)

۴- امکان استفاده از ظرفیت‌های هلدینگ به منظور افزایش همافزایی

۵- امکان افزایش سهم مناسب بازار در گروه دارویی کمپرقیب از جمله اقتناعه‌های تنفسی

۶- ارتباط مناسب با بانک‌ها و امکان اخذ تسهیلات ریالی و ارزی

۷- امکان تولید قراردادی و محصولات تحت‌لیسانس

- تهدیدها

۱- وجود رقبای جدید و نوظهور داخلی و خارجی در صنعت داروسازی با تکنولوژی جدید و پیشرفته تولید

۲- بروزرسانی خطوط تولید قدیمی و تجهیزات رقبا در مقایسه با شرکت جابر.

۳- نوسان نرخ ارز.

۴- افزایش تعدادرقبا، دوره وصول مطالبات

۵- افزایش قیمت تمام شده برای برخی محصولات و عدم امکان افزایش قیمت.

۶- جلب منابع انسانی متخصص سازمان توسعه سازمان‌های رقیب.

پروژه پنی‌سیلین خوراکی

اهداف:

- جداسازی خطوط تولید از یکدیگر
- افزایش کیفیت تولید.
- افزایش بهره‌وری
- اخذ گواهی GMP جهت خطوط تولیدی
- نوسازی و بهسازی ماشین‌آلات تولید پنی‌سیلین‌های خوراکی

مخارج انجام شده:

مبلغ ۷۴،۳۷۴ میلیون ریال

تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۰۵/۰۱

تاریخ خاتمه: ۱۳۹۹/۱۱/۲۲

درصد پیشرفت فیزیکی: ۱۰۰ درصد

پروژه تکنیکال روم KSF

اهداف:

- جداسازی فضای تکنیکال واحدهای مختلف براساس پروژه بازسازی خطوط پنی‌سیلین، پنتو و فنوبربتالاکتام در بالای اتاق‌های تمیز و در قسمت پشت‌بام ساده بتنی
- جداسازی تکنیکال‌ها براساس GMP
- افزایش بهره‌وری

مخارج انجام شده:

مبلغ: ۴۹،۹۷۰ میلیون ریال

تاریخ شروع: ۱۳۹۹/۰۶/۲۵

تاریخ خاتمه: ۱۳۹۹/۱۰/۰۱

درصد پیشرفت فیزیکی: ۱۰۰ درصد

پروژه تبدیل انبار جامدات به بسته‌بندی

اهداف:

- ایجاد سالن بسته‌بندی تلویه
- افزایش کیفیت تولید
- افزایش بهره‌وری

مخارج انجام شده:

مبلغ ۲،۴۸۱ میلیون ریال

تاریخ شروع: ۱۳۹۹/۰۶/۰۱

تاریخ خاتمه: ۱۳۹۹/۰۶/۲۹

درصد پیشرفت فیزیکی: ۱۰۰ درصد

پروژه آزمایشگاه میکروبی

اهداف:

- استاندارسازی بخش استریلیتی آزمایشگاه
- بازسازی و رعایت الزامات GLP
- اصلاح ورود و خروج پرسنل ومواد

مخارج انجام شده:

مبلغ ۳،۴۰۵ میلیون ریال

برآورد مخارج تکمیل

مبلغ ۱۱،۵۹۵ میلیون ریال

تاریخ شروع: ۱۳۹۹/۰۶/۰۱

تاریخ خاتمه: ۱۴۰۰/۰۲/۳۱

درصد پیشرفت فیزیکی تا پایان سال ۴۰۹۰ درصد

- پروژه آزمایشگاه میکروبی

در طراحی جدید با اضافه کردن اتاق آبدارخانه به محدوده قدیمی بخش استریلیتی، فضایی در حدود ۸۰ متر مربع ایجاد گردید و با توجه به نیازهای واحد آزمایشگاه چندمان اتاق‌ها در این بخش پیاده‌سازی شده است.

با توجه به حجم بالای آزمایشات در بخش استریل آزمایشگاه میکروبی شرکت داروسازی جابرابن حیان و هزینه‌های قابل توجه برون سپاری این آزمایشات و همچنین نظر به الزامات اداره غذا و دارو، این پروژه در دستور کار قرار گرفت.

برنامه‌های آینده شرکت

۱- اطلاعات مربوط به برنامه‌های سال آتی مالی شرکت

الف- گسترش بازارهای فروش محصولات و تنوع‌بخشی به شیوه‌های فروش

در راستای استراتژی‌های شرکت و به جهت تعمیق بازار و توسعه بازار، شرکت در نظر دارد روابط خود را با مشتریانی که در حال حاضر بخش عمده فرآورده‌های دارویی شرکت را توزیع می‌نمایند بهبود بخشد. ضمنا در راستای توسعه صادرات شرکت در نظر دارد صادرات به کشورهای همسایه را از طریق شرکت‌های معتبر گسترش دهد.

شایان ذکر است با توجه به درخواست برخی شرکت‌های داخلی و خارجی در خصوص تولید کالا مزدی محصولات آنها و یا تحت لیسانس، به جهت بهره‌برداری و استفاده از امکانات و برخی ظرفیت‌های موجود تولید، این شرکت در نظر دارد در صورت فراهم بودن شرایط و با رعایت صرفه و صلاح شرکت نسبت انعقاد قرارداد و تولید کالامزدی و یا تحت لیسانس اقدام نماید.

ب- فرآورده‌های دارویی جدید

با توجه به راه‌اندازی خط تولید جامدات و همچنین بازسازی سایر خطوط، شرکت قصد دارد با توجه به نیاز بازار و در نظر گرفتن عواملی از جمله حاشیه سود، سهم بازار، محصولات جدیدی را در این خط تولید نماید.

به علاوه شرکت در حال بررسی و انجام اقدامات اولیه مربوط به تولید داروهای با داشن بالا و افزودن این فرآورده‌ها به سبد تولیدات خود می‌باشد.

ج- سیاست‌های مدیریت کیفیت

اجرای پروژه‌های معتبرسازی Compressed Air و Pure steam، انجام تست نشتی فیلترهای هپا - کلیه سایت‌ها، تکمیل و اجرای فازهای Media Fill برای کلیه خطوط استریل، اجرای تست نمونه‌برداری هوا برای محصولات جدید (پرخطر) مطابق با الزامات مربوط به OEL

د- سرمایه‌گذاری‌ها (طرح‌های توسعه خطوط تولید)

- بازسازی خطوط تولید و رعایت الزامات قانونی همراه با ارتقای GMP فضاهای تولید

- بازسازی کامل خطوط تولید وبال به منظور رعایت الزامات اداره دارو.

ح- شیوه‌های تامین مالی

به منظور تامین نقدینگی شرکت، بخش عمده نیازهای خود را از محل عملیات و فروش فرآورده‌های دارویی به صورت عمدتا نسیه تامین می‌نماید. لیکن با توجه به محدودیت‌های موجود و کمبود نقدینگی، شرکت همواره ناچار به تامین بخشی از نقدینگی از طریق سیستم بانکی به صورت اخذ تسهیلات ریالی و ارزی است.

صورت سود و زیان

سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۱۳۹۹

	یادداشت	سال ۱۳۹۹ میلیون ریال	سال ۱۳۹۸ میلیون ریال
درآمدهای عملیاتی	۵	۳،۲۲۴،۴۵۸	۲،۰۲۱،۴۸۶
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	۶	(۲،۰۸۰،۶۹۴)	(۱،۴۷۶،۹۸۶)
سود ناخالص		۱،۱۴۳،۷۶۴	۵۴۴،۵۰۰
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی	۷	(۲۵۲،۲۳۳)	(۱۷۶،۷۱۰)
سایر درآمدها	۸	۲۸،۱۱۰	۱۶،۲۲۵
سایر هزینه‌ها	۹	(۵۰،۰۰۹)	(۳۲،۴۰۱)
سود عملیاتی		۸۶۹،۶۳۲	۳۵۱،۶۱۴
هزینه‌های مالی	۱۰	(۳۲۴،۶۳۲)	(۲۶۸،۴۸۷)
سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی	۱۱	۱،۲۰۵،۶۵۱	۱،۰۶۵،۱۰۲
سود قبل از مالیات		۱،۷۵۰،۶۵۱	۱،۱۴۸،۲۲۹
هزینه مالیات بر درآمد			
سال‌جاری	۲۰-۲	(۱۲۴،۱۴۱)	(۴۸،۸۵۴)
سال‌های قبل	۲۰-۲-۵	(۲۳،۵۴۴)	(۲۵،۵۶۲)
سود خالص		۱،۶۰۳،۹۶۶	۱،۱۰۰،۸۱۳
سود پایه هر سهم			
عملیاتی (ریال)		۲۸۶	۱۱۳
غیرعملیاتی (ریال)		۴۲۱	۴۰۰
سود پایه هر سهم (ریال)	۱۲	۷۰۷	۵۱۳

هیئت‌مدیره شرکت جهرم (سهامی عام)

گسترش
تجارت
شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۰
اول ذی‌القعده۱۴۴۲
۱۲ ژوئن۲۰۲۱
شماره ۱۸۱۰
پیاپی ۳۱۲۸

کار کودک
زباله‌گردی نیست

نیاز صنعت نمایشگاهی
به استارت‌آپ‌ها

تمرکز اتحادیه طلا
و جواهر بر حوزه
مسئولیت اجتماعی

یادداشت

معضل «کار کودک» را درست ببینیم

مصطفی اقلیما
کارشناس مددکاری اجتماعی

موضوع کودکان کار در کشور ما سال‌هاست به عنوان یک چالش جدی مطرح است. با این حال، هنوز هیچ راهکار منسجم، موثر و فراگیری درباره این موضوع اندیشیده نشده است به این دلیل که ما همواره بیشتر حرف زده‌ایم و به جای حل مشکل سعی در پاک کردن صورت‌مسئله داشته‌ایم.

درحالی‌که وقتی درباره کودک کار و کار کودک صحبت می‌کنیم و به دنبال راهکار هستیم باید به این نکته توجه داشته باشیم که اگرچه نمود ظاهری این معضل اجتماعی در سطح شهرها و با دیدن کودکان دستفروش و زباله‌گرد به چشم می‌آید اما خود معلول علت‌های دیگری است که پیش از همه باید برای حل آنها اقدام کرد.

ما باید برای از بین بردن پدیده کار کودک و اصلاح وضعیت کودکان کار به صورت ریشه‌ای اقدام کنیم که از یک سو دارای جنبه‌های فردی است و از سوی دیگر ابعاد اجتماعی دارد.

ضمن اینکه در این موضوع نمی‌توان با کارهای مقطعی و جزیره‌ای، انتظار نتیجه‌ای مطلوب داشت و همه نهادها باید در این زمینه دست به کار شوند.

علاوه‌بر این، باید بپذیریم کار کودک در کشور حاصل معضلات بسیاری است و در کوتاه‌مدت نمی‌توان آن را به طور کامل سامان‌دهی کرد؛ بنابراین باید برنامه بلندمدت و مدون ارائه کرد. پس نباید به برنامه‌های کوتاه‌مدت دل خوش کنیم.

همچنین نکته دیگری که درباره کار کودک مطرح است این است که برخورد قهری نیز نمی‌تواند مشکلی را برطرف کند و وقتی موضوع نیاز مالی و معیشت مطرح باشد، کودکان همچنان و با وجود تمام محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها باز هم به این فعالیت‌ها خواهند پرداخت.

موضوع دیگر در این باره این است که ما برای حل مشکلی به نام کار کودک نیاز به برنامه‌هایی بسیار بزرگ‌تر از آنچه تصور می‌کنیم داریم زیرا آنچه امروز در سطح اجتماع به‌عنوان کار کودک و منظره‌هایی مثل دستفروشی و زباله‌گردی مطرح می‌شود، تنها بخش کوچکی از آمار بالای کودکان کار است. زیر این لایه ظاهری بسیاری از کودکان امروز کشور ما در تولیدی‌ها و کوره‌پزخانه‌ها در بدترین شرایط و با کمترین میزان حقوق در حال کار هستند که در برنامه‌ریزی‌ها باید این آمار را نیز درنظر داشت.

اما موضوعی که بیش از همه باید مورد توجه قرار گیرد این است که متاسفانه هنوز بسیاری از مدیران و دست‌اندرکاران ما تلقی درستی از این مشکل ندارند و هنوز مسیر را اشتباه می‌روند.

به همین دلیل است که همچنان می‌شنویم یکی از مسئولان بلندپایه می‌گوید ما زمینه و امکان آموزش را برای اشتغال کودکان در کارهای رسمی و قانونی فراهم آورده‌ایم.

این جمله یعنی این مسئول هنوز از این موضوع آگاهی ندارد که کودک اصلا نباید کار کند و مشکل ربطی به کار مناسب و نامناسب ندارد.

ما باید مسئولانی را برای ساماندهی این مشکل درنظر بگیریم که در این کار متخصص و کارآزموده باشند و تنها برای رفع تکلیف به آن نپردازند.

در هر حال اگر واقعا قرار است کاری برای حل مشکل کار کودک و کودکان کار انجام دهیم، باید خود را از شعارهای بدون عمل دور کنیم و نهادهای مرتبط و مربوط به این حوزه باید برنامه‌های جدی برای کنترل این آسیب اجتماعی که پیامدهای آتی آن برای همه مردم به مراتب خطرناک‌تر از امروز است، برنامه‌ریزی داشته باشند وگرنه با این وضعیت و با این مسیری که در پیش گرفته‌ایم، تنها می‌توانیم به شکل مقطعی کودکانی را که در سطح شهر می‌بینیم جمع‌آوری کنیم، اسکان دهیم و بعد از مدتی به دلیل عدم برنامه‌ریزی در این زمینه، باز هم روز از نو و روزی از نو

صمت به بهانه روز جهانی منع کار کودک بررسی کرد

کودکان کار و نیازی به نام آموزش

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

کار کودک یک پدیده مضموم در جوامع جهانی است و تقریبا همه نهادهای بشری با چنین پدیده‌هایی مخالفند. در کشور ما نیز کار کودک یک پدیده شوم تلقی می‌شود و کودک کار نیاز به حمایت دارد. اما همه این باورها گویا روی کاغذ است و در عمل می‌بینیم هر سال تعداد این کودکان در کشور بیش از سال قبل می‌شود و آمار آن به شکلی است که نه‌تنها دیگر نمی‌توان آن را به‌عنوان یک پدیده قلمداد کرد، که حتی شاید بتوان گفت دیدن آنها در قالب کودکان دستفروش و باربر و کارگر به یکی از مناظر عادی شهرهای ما بدل شده است. اما معضل امروز تنها کار کردن این کودکان نیست؛ درواقع کار روزانه در ساعات طولانی برای این کودکان باعث می‌شود آنها از یکی از ابتدایی‌ترین حقوق خود یعنی آموزش دور بمانند که جدا از تخریب روزهای کودکی، آینده آنها را نیز با چالش مواجه می‌کند. اما کارشناسان در این باره چه دیدگاهی دارند؟ با گزارش امروز صمت همراه باشید:

تعداد کودکان کار در شهرهای ما بسیار زیاد است و آنچه معمولا در سطح شهر می‌بینیم سوای آمار بالای کودکانی است که در کارگاه‌های دور از چشم در بدترین شرایط مشغول به کار هستند

کار کودک، یک چالش چندوجهی است

الهام فخاری، عضو شورای اسلامی استان تهران در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت موضوع کودکان کار در کشور اظهار کرد: امروز موضوع کار کودکان فراتر از مدیریت شهری است و به زیرساخت‌های اجتماعی و اقتصادی برمی‌گردد و بخشی از پیامدهای حاشیه‌نشینی است.

وی درباره اهمیت آموزش و ارتباط آن با کودکان کار عنوان کرد: شهری که دسترسی‌های عادلانه و زیرساخت‌های مناسب دارد و آموزش و بالندگی کودک در آن محور و مسئله اساسی تلقی می‌شود، کمتر شاهد بروز پدیده‌ای به نام کودک کار خواهد بود.

فخاری درباره نقش معیشت و موضوعات اقتصادی در افزایش آمار کودکان کار نیز تاکید کرد: هرچه دسترسی‌ها در جوامع عادلانه‌تر باشد، خانواده یا سرپرست کودک و نوجوان کمتر با مشکلات معیشتی دست به گریبان خواهد بود و طبیعتا کودکان کمتری ناچار خواهند بود به جای تحصیل، مشغول به کار شوند؛ آن هم مشاغلی که در بسیاری از موارد زیان‌آور، غیررسمی و زیرزمینی هستند.

این عضو شورای شهر تهران بیان کرد: ممکن است بعضی از جاها کار کودک کمتر دیده شود، اما همچنان کار کودک در کارگاه‌های دور از چشم وجود داشته باشد.

فرزندان خانواده‌های مهاجر از شهرهای کم‌برخوردار و اتباع خارجی که از کشورهای همسایه وارد کشور شده‌اند، امروز در شرایط سختی به دنبال معیشت هستند و غم نان آنها را از ابتدایی‌ترین نیازهای یک کودک مثل آموزش محروم کرده است.

درواقع کودکی که به دلیل کار، برای استراحت و خواب نیز فرصت کافی ندارد، مجالی برای آموزش، تعامل اجتماعی و بهره‌مندی از فرصت زندگی کودکانه نخواهد داشت.

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران در این باره افزود: تعداد کودکان کار در شهرهای ما بسیار زیاد است و آنچه معمولا در سطح شهر می‌بینیم سوای آمار بالای کودکانی است که در کارگاه‌های دور از چشم در بدترین شرایط مشغول به کار هستند.

فخاری درباره نهادهای مسئول ساماندهی کودکان کار در کشور نیز تصریح کرد: به طور قطع بخشی از وظایف رسیدگی به این کودکان مربوط به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و در عین حال سازمان بهزیستی نیز نهاد تخصصی حوزه کودکان است.

در کنار این موارد نقش سازمان‌های انتظامی، نهادهای آموزشی و تشکل‌های مردمی در این موضوع بسیار تاثیرگذار است و با توجه به این موارد می‌بینیم که ساماندهی این کودکان، کاری است که نیاز به مشارکت چندین نهاد دارد.

تحصیل کودک کار، واجب است

ناهید خداکرمی، عضو دیگر شورای اسلامی شهر تهران درباره لزوم تحصیلات برای کودکان کار در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: تحقیقات بسیار زیاد انجام شده در حوزه کودک و نوجوان نشان می‌دهد دوره کودکی نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری شخصیت، یادگیری و تبیین نقش آینده کودکان دارد و به همین دلیل موضوع آموزش کودکان کار که قشر در معرض آسیب جامعه ما هستند، اهمیت بسیار زیادی پیدا می‌کند.

خداکرمی درباره تعداد کودکان کار در کشور عنوان کرد: مهاجرپذیر بودن کشور و مهاجرت‌های بی‌رویه از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ و معضل بیکاری، به شکل قابل‌توجهی در افزایش تعداد کودکان کار تاثیر می‌گذارد. این موضوع باعث می‌شود تا مسئله تحصیل این کودکان به‌عنوان یکی از وظایف حکومتی و مسئولیت‌های اجتماعی نهادهای مختلف تلقی شود.

وی تاکید کرد: البته آموزش کودکان کار یک مسئله چندبعدی و چندگانه است که همکاری و هماهنگی نهادهای متعددی از جمله شهرداری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت کار و سازمان‌های مردم‌نهاد را می‌طلبد تا ضمن جلوگیری از موازی‌کاری‌ها، منابع در مسیر معین و مشخصی هزینه شوند.

این عضو شورای اسلامی شهر تهران درباره اقدامات شهرداری در این زمینه خاطرنشان کرد: اقدامات شهرداری در این بحث بیشتر شامل برون‌سپاری در بخش آموزش و سپردن این کار به سازمان‌های مردم‌نهاد بوده است و به نظر می‌رسد اگر نهادها و سازمان‌های مختلف بخشی از مسئولیت‌های اجتماعی خود را صرف حمایت و آماده کردن شرایط تحصیلات این کودکان کنند، شاهد اتفاقات بهتری در این زمینه خواهیم بود.

خداکرمی در این زمینه تصریح کرد: خوشبختانه با در اختیار قرار دادن فضاهای درنظر گرفته شده از سوی شهرداری به سازمان‌های مردم‌نهاد برای آموزش این کودکان که حتی در دوران همه‌گیری کرونا نیز مشغول به فعالیت بودند، بسیاری از کودکان کار ساعاتی از روز را پشت نیمکت برای تحصیل صرف می‌کنند. وی درباره آموزش کودکان کار در دوران کرونا نیز عنوان کرد: واقعیت این است که پاندمی کووید ۱۹ همه وجوه جوامع مختلف را تحت تاثیر قرار داده که مقوله آموزش هم بخش از آن است و در این شرایط کودکان کار به دلایل متعدد، بیش از سایر کودکان با این مشکلات دست و پنجه نرم می‌کنند. در این ارتباط با توجه به محدودیت‌های موجود برای آموزش مجازی کودکان کار، این امکان برای سمن‌ها فراهم شد تا آموزش این کودکان را با تعداد کمتر نفرات و همچنین ساعت‌های کمتر حضور به صورت حضوری ادامه دهند.

خداکرمی در پایان گفت: در هر حال با شرایط موجود فراهم آوردن چنین امکاناتی برای ادامه تحصیل کودکان کار، خوب اما ناکافی است و باید در انتظار سپری شدن دوران پاندمی و بازگشایی مراکز تحصیلی باشیم و به طور قطع فاصله ایجاد شده فعلی قابل جبران خواهد بود.

ساعات تحصیل و آموزش برای بسیاری از کودکانی که این امکان برای آنها فراهم است، به آموزش در ساعت‌های محدود و آخر وقت تبدیل شده است که نمی‌توان بازده مطلوبی را از این آموزش انتظار داشت

آموزش کافی نیست

پروین یاری، مدیر خانه کودک شوش نیز در گفت‌وگو با صمت درباره مشکلات کودکان کار عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین چالش‌ها و مشکلات کودکان کار در کشور ما مسئله آموزش آنهاست زیرا این کودکان با توجه به شرایطی که دارند، نمی‌توانند از ساعت آموزشی مناسبی برخوردار شوند.

یاری در این باره اظهار کرد: ساعات طولانی کار در شبانه‌روز به دلیل نیازهای معیشتی باعث می‌شود عملا زمان مفید آموزش این کودکان از دست برود و خانواده‌های آنها نیز که با مشکلات اقتصادی مواجه هستند، کار کردن این کودکان را در اولویت بالاتری نسبت به تحصیل آنها قرار می‌دهند و به همین دلیل هیچ عامل مشوقی برای حضور این کودکان در ساعات مناسب در جلسات آموزشی وجود ندارد.

این فعال حقوق کودکان در کشور در این زمینه افزود: درحال‌حاضر ساعات تحصیل و آموزش برای بسیاری از کودکانی که این امکان برای آنها فراهم است، به آموزش در ساعت‌های محدود و آخر وقت تبدیل شده است که نمی‌توان بازده مطلوبی را از این آموزش انتظار داشت.

وی درباره تحصیل در مدارس شبانه که بیشتر مربوط به گروه سنی جوانان و بازماندگان می‌شود نیز یادآور شد: در این موارد نیز زمان آموزش چندان تناسبی با استانداردهای لازم ندارد و آموزش معمولا پس ساعات طاقت‌فرسای کار انجام می‌شود که دانش‌آموز آمادگی لازم را برای یادگیری ندارد. به همین دلیل نیز تحصیلات این افراد در موارد زیادی در مقاطع ابتدایی باقی می‌ماند.

یاری درباره آموزش به کودکان کار اتباع خارجی نیز توضیح داد: موضوع آموزش برای این کودکان با دشواری‌های بیشتری نیز روبه‌رو است چون تعداد زیادی از این کودکان علاوه‌بر مسائل مربوط به سختی کار با مشکل اقامت قانونی نیز مواجه هستند و معمولا تعداد کمی از این کودکان به تحصیلات بالاتر از مقاطع هفتم یا هشتم می‌رسد. گرچه با صدور فرمان رهبر معظم انقلاب ثبت‌نام این دسته از کودکان در مدارس سهولت بیشتری یافته است، اما همچنان خانواده‌ها باید بعد از سرشماری، برای دریافت یا تمدید برگه‌های حمایت تحصیلی اقدام کنند تا بتوانند کودک خود را در مدارس دولتی ثبت‌نام کنند. ضمن اینکه هنوز خانواده‌هایی هم هستند که سرشماری نشده‌اند و قادر به دریافت برگه حمایت تحصیلی برای کودکان خود نیستند که این خود باعث جاماندگی این کودکان از چرخه آموزش می‌شود.

مدیر خانه کودک شوش درباره آموزش‌های تکمیلی کودکان کار که بتواند به نوعی آنها را در آینده در مسیر مشاغل رسمی و قانونی قرار دهد نیز عنوان کرد: درحال‌حاضر برنامه مدونی برای قرار دادن چنین آموزش‌هایی برای این کودکان وجود ندارد اما در برخی موارد آموزش‌هایی به صورت داوطلبانه برای آنها در مشاغلی مانند آرایشگری، تعمیرات موبایل، تعمیرات خودرو، مهارت‌های کامپیوتر و هنر ارائه می‌شود. البته انجام این نوع آموزش‌ها به امکانات در مرکز آموزشی و اعلام آمادگی گروه‌های ارائه‌کننده این خدمات بستگی دارد.

وی درباره سقف سنی آموزش به کودکان کار نیز خاطرنشان کرد: خانه‌های کودک فعال در زمینه آموزش کودکان کار، معمولا خدمات خود را تا سن ۱۸ سالگی ارائه می‌کنند اما در سنین بالاتر نیز تا مدتی برخی از خدمات مثل خدمات حمایتی و معیشتی و در مواردی خدمات درمانی به آنها ارائه می‌شود.

این فعال حقوق کودکان در ادامه مشاغلی که کودکان کار معمولا در آنها فعالیت دارند را مشاغلی سخت دانست و تاکید کرد: این کودکان در بیشتر مواقع در مشاغلی مانند کارگاه‌های خیاطی، باربری بازار، دستفروشی، کارگری کشتارگاه و تعمیرات خودرو فعالیت می‌کنند که توان زیادی از آنها می‌گیرد و دستمزد کمی را نصیب آنها می‌کند.

وی درباره حقوق دریافتی این کودکان نیز افزود: مقادیر دستمزد برای کودکان کار که معمولا بخشی از نیازهای اقتصادی خانواده خود را تامین می‌کنند بسیار متفاوت است اما اغلب این میزان در بازهی بین ۷۰۰ هزار تومان تا ۲ میلیون تومان قرار دارد که مزایایی هم برای آنها وجود ندارد. مدیر خانه کودک شوش بیشتر خدمات ارائه‌شده به این کودکان را از محل کمک‌های داوطلبانه و افراد خیر دانست و تاکید کرد: معمولا کمک‌های ثابت و منظمی از سوی اتحادیه‌ها و اصناف به این کودکان نمی‌شود و برنامه‌ریزی خاصی نیز برای آینده کاری این افراد وجود ندارد در حالی که می‌توان با توجه بیشتر، مسیر آینده کاری آنها را هموار کرد تا جامعه نیز از آسیب‌های احتمالی ناشی از این بی‌توجهی‌های اجتماعی مصون بماند.

در حد حرف نمانیم

اینکه در تمام این سال‌ها و با وجود تمام نهادهای ذی‌ربط و سازمان‌های خیریه هنوز نتوانسته‌ایم برای سامان‌دهی کودکان کار و منع کار کودکان، کاری از پیش ببریم، به اندازه کافی پرسش بی‌پاسخ در ذهن ایجاد می‌کند؛ در هر حال باید بپذیریم با تمام شعارهایی که داده‌ایم نتوانسته‌ایم اقدام قابل‌توجهی انجام دهیم. اما آموزش مسئله‌ای کاملا جدا و خاص است که نه می‌توان از آن چشم پوشید و نه می‌توان آن را به آینده‌ای نامعلوم موکول کرد. پس باید تا پیش از آنکه زمان کاملا از دست برود و لب به انتقاد از گذشته بی‌برنامه بگشاییم، در این زمینه کاری انجام دهیم تا آسیب‌های اجتماعی آتی آن گریبان همه ما را نگیرد که در غیر این صورت، این آب رفته دیگر به جوی باز نخواهد گشت.

نگاهی به پدیده خطرناک جمع‌آوری زباله‌های بازیافتی توسط کودکان

کار کودک، زباله‌گردی نیست

پیمان صفردوست: پسماندها و بازیافت موضوعی قدیمی و دردسرساز برای شهرها است و کودکان کار نیز در چند سال اخیر از چالش‌های مهم زندگی شهری محسوب می‌شود اما تلفیق این دو موضوع با هم چالش جدیدی است که به هیچ عنوان نمی‌توان از کنار آن به‌سادگی عبور کرد. تصویر فردی که تا کمر در سطل زباله بزرگ شهر خم شده و به‌دنبال روزی خود می‌گردد هر قدر هم که سوژه سریال‌های شبکه خانگی قرار گیرد، یکی از تلخ‌ترین مناظر شهری است و اگر این زباله‌گرد، کودک باشد تلخی آن صدچندان است؛ اما چه کسی این کودکان را به این کار وامی‌دارد؟! کارفرمای آنها کیست؟! و چه راهکاری برای دور کردن آنها از این محیط آلوده وجود دارد؟! در این سال‌ها باوجود تمام ادعاها و سخنرانی‌های انجام‌شده در این زمینه، نه‌تنها کاری برای این کودکان انجام نشده بلکه روزبه‌روز بر تعداد آنها افزوده شده و امروز در شهر بزرگی مثل تهران، محله و خیابانی نیست که در آن کودکی زباله‌گرد را نبینی. روزنامه صمت در روز جهانی منع کار کودک، موضوع گزارش این صفحه را به اشتغال کودکان به جمع‌آوری زباله اختصاص داده و در این باره با کارشناسان و دست‌اندرکاران به گفت‌وگو پرداخته که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

عکس: آیدا فریدی

تا زمانی که فقر و توسعه ناعادلانه ثروت در کشور وجود دارد، شکاف طبقاتی تا این حد عمیق است و اقشار محروم اجتماع برای تامین معیشت خود دچار مشکل هستند، نمی‌توان با پدیده کودکان کار و مشاغلی مانند زباله‌گردی مقابله کرد

زباله‌گردی کودکان غیرقانونی است

گزارش‌های مردمی درباره زباله‌گردی کودکان از این موضوع خبر می‌دهد که از کودکان به‌طور سازمان‌یافته در جمع‌آوری زباله‌های بازیافتی استفاده می‌شود، به همین دلیل با مدیر روابط عمومی سازمان پسماند شهرداری تهران تماس گرفتیم تا از وی در این باره پرس‌وجو کنیم.

مسعود عابدی در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: براساس قوانین استفاده از کودکان برای جمع‌آوری زباله‌های بازیافتی غیرقانونی است؛ ضمن اینکه در ماه‌های گذشته شهردار تهران در بخشنامه‌ای بر این موضوع تاکید جدی داشته است. عابدی ضمن تایید گزارش‌های مردمی ارسالی به بخش‌های مختلف از جمله روابط عمومی سازمان پسماند شهرداری تهران در این باره خاطرنشان کرد: در برخی از گزارش‌ها حتی اشاره شده که این کودکان با لباس‌های فرم مشغول جمع‌آوری زباله هستند اما به‌طور حتم این کار غیرقانونی است. ما تا حد توان بر کار پیمانکاران طرف قرارداد با شهرداری نظارت داریم و حتی به‌دلیل تخلف یکی از این پیمانکاران در سال گذشته تا مرز لغو قرارداد پیش رفتیم. اما جدا از این باید بپذیریم که گروه‌های زیرزمینی در این حوزه شکل گرفته‌اند که مشغول فعالیت هستند و کودکان کار نیز در همین شبکه‌های غیرقانونی به‌کار گرفته می‌شوند. وی در گفت‌وگوی پیشین خود با صمت نیز عنوان کرده بود: گاهی اظهارنظرهای عجیبی درباره فعالیت‌های مجموعه‌های شهرداری در شبکه‌های اجتماعی شنیده می‌شود که از اساس خلاف واقعیت است؛ از آن جمله می‌توان به واگذاری کار بازیافت کل شهر تهران به یک فرد اشاره کرد که به هیچ وجه صحت ندارد زیرا این واگذاری‌ها در سطح هر منطقه به‌طور مجزا و از طریق مزایده انجام می‌شود و شرکت‌های مختلفی نیز در آن حضور پیدا می‌کنند.

زباله‌گردی، معلول نیاز اقتصادی است!

امان قرایی‌مقدم، جامعه‌شناس و آسیب‌شناس اجتماعی در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: استفاده از کودکان در مشاغلی مانند زباله‌گردی یا جمع‌آوری زباله‌های بازیافتی نوعی استثمار این کودکان است که علاوه بر زیان‌های جسمی، کودکان کار را با کارهای غیرقانونی و پدیده‌هایی مثل اعتیاد مواجه می‌کند. قرایی‌مقدم افزود: متاسفانه مافیاهای شکل‌گرفته در این نوع مشاغل از این کودکان به‌عنوان ابزاری برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کنند؛ البته طبق قانون و براساس قراردادهای رسمی پیمانکاران با نهادهای زیرمجموعه شهرداری، این پیمانکاران حق به کار گرفتن کودکان زیر سن قانونی را ندارند و در واقع این کودکان کار از مسیرهای غیرقانونی وارد این حرفه می‌شوند و نظارتی هم بر نوع فعالیت آنها وجود ندارد. وی خاطرنشان کرد: کار این کودکان یک کار مستقل و خودجوش نیست و معمولا توسط افرادی با یک سیستم مافیایی هدایت می‌شود؛ به‌طوری که دیگر علنا یک خودرو مسئول تقسیم آنها در مناطق و محله‌های مختلف است. درآمد این کودکان تناسبی با سختی و میزان کار آنها ندارد و گزارش‌های غیررسمی متعدد حکایت از سوءاستفاده‌های مختلف از آنها دارد.

این جامعه‌شناس و آسیب‌شناس اجتماعی تاکید کرد: این کودکان باتوجه به نیاز مالی خود وارد حرفه‌هایی اینچنینی می‌شوند و در واقع این کار انتخاب آنها نیست. یعنی این کارگران کوچک خود معلول علتی بزرگ‌تر به‌نام فقر هستند که در نتیجه عملکرد نهادهای بالادستی به‌وجود آمده است. این کودکان اگر به‌درستی ساماندهی نشوند، در ادامه مسیر می‌توانند علتی برای آسیب‌های اجتماعی بزرگ‌تر و انواع بزه‌ها باشند و جامعه را در معرض خطر قرار دهند. قرایی‌مقدم در پایان گفت: تا زمانی که فقر و توسعه ناعادلانه ثروت در کشور وجود دارد، شکاف طبقاتی تا این حد عمیق است و اقشار محروم اجتماع برای تامین معیشت خود دچار مشکل هستند، نمی‌توان با پدیده کودکان کار و مشاغلی مانند زباله‌گردی مقابله کرد و تازه باید بر این مشکلات، مسائل مربوط به خانواده‌های نابسامان و خانواده‌های بی‌سرپرست و بدسرپرست را نیز افزود.

سرچشمه‌ها را پیدا کنیم

قانونی یا غیرقانونی، زیر نظر شهرداری یا مستقل، با مجوز یا به‌صورت خودسر، هیچ کدام از این موارد تفاوتی در اصل موضوع ایجاد نمی‌کند. کسی که تا کمر در سطل زباله فرو رفته و قصد دارد روزی خود را از آنجا پیدا کند یک کودک است؛ یک کودک که مثل من و تو حق دارد از دوران کودکی خود لذت ببرد اما شرایط اجتماعی اطرافش، این حق را از او سلب کرده است. ما نمی‌توانیم با این توجیه که پیگیری این موضوع در حیطه اختیارات ما نیست چشم خود را بر موضوع ببندیم و آن را نادیده بگیریم، اما بیش از مقابله با زباله‌گردی کودکان باید به واکاوی عامل ایجادکننده آن پرداخت.

در واقع علت اصلی این نوع مشکلات را باید سیاست‌هایی دانست که باعث شده جامعه‌ای نتواند از عهده تامین معیشت و ایجاد شغل مناسب برای سرپرستان خانوار برآید و کودکان را به مهاجرت به شهرهای بزرگی مثل تهران و تبدیل شدن آنها به کودکان کار و خیابانی وا داشته است. در حالی که وظیفه وزارتخانه‌ای مثل کار، تعاون و رفاه اجتماعی و سازمان‌هایی مثل تامین اجتماعی در این زمینه مشخص است، این نهادها در حال حاضر نمی‌توانند از پس این مسئولیت برآیند.

تعداد زیادی از کودکان کار حتی از داشتن اسکان مناسب محرومند و در شرایطی که محل تجمع و استقرار آنها در شهرهایی مثل تهران مشخص است و می‌توان با شناسایی و ساماندهی آنها از بار آسیب‌های اجتماعی در کمین آنها کاست، اما تاکنون اقدام جدی در این زمینه‌ها انجام نشده و ما همچنان شاهد حضور کودکان کار در مشاغل اغلب غیرقانونی و آسیب‌زا هستیم. کلاه خود را قاضی کنیم! این کودکان حتی اگر در آینده باعث آسیب‌های اجتماعی شوند، معلول فرآیندی هستند که علت آن بی‌برنامگی‌های امروز ما و برخی مسئولان است.

نگاهی اجمالی به پیمان‌نامه حقوق کودک

چکاوک بزرگمهر - دانشجوی دکترای حقوق بین الملل:

پیمان‌نامه حقوق کودک یک کنوانسیون بین‌المللی است که حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کودکان را بیان می‌کند. دولت‌هایی که این معاهده را امضا کرده‌اند موظف به اجرای آن هستند و شکایت‌های راجع به آن به کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد تسلیم می‌شود.

این کنوانسیون در ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹ مورد پذیرش مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار گرفت و از ۲ سپتامبر ۱۹۹۰ لازم‌الاجرا شده‌است. تاکنون ۱۹۳ کشور این سند را تصویب کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند. به این ترتیب مقبول‌ترین سند حقوق بشر در تاریخ است. دولت جمهوری اسلامی ایران در اسفند ۱۳۷۲ رسماً این کنوانسیون را به‌صورت مشروط پذیرفت. کنوانسیون حقوق کودک مشتمل بر یک مقدمه و ۵۴ ماده است که در این یادداشت نگاهی اجمالی به آن شده و فقط به نکات کلیدی اشاره می‌شود:

ماده ۱: منظور از کودک افراد انسانی زیر ۱۸ سال است.

ماده ۲: دولت‌ها باید کودکان را در برابر هرگونه تبعیض از جهت نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی، ملیت، ابراز عقیده، جایگاه قومی و اجتماعی، مال، عدم توانایی، تولد یا سایر احوال شخصیه والدین یا قیم قانونی محترم شمرده و تضمین کنند.

ماده ۳: دولت‌ها باید حمایت و مراقبت لازم را از کودکان به عمل آورند و در هر اقدامی باید منافع عالیه کودک در نظر گرفته شود.

ماده ۴: دولت‌ها باید در راه اجرای پیمان حقوق کودک بیشترین تلاش خود را به کار بندند.

ماده ۵: دولت‌ها باید در جهت تکامل توانایی‌های کودک همه تلاش خود را مصروف کنند.

ماده ۶: هر کودک دارای حق طبیعی زندگی است و دولت‌ها باید زندگی بقا و رشد کودک را تضمین کنند.

ماده ۷: تولد کودک باید بلافاصله پس از به دنیا آمدن ثبت شود و کودک از حقوقی مناسب مانند داشتن نام و تابعیت، حتی اگر آواره باشد، برخوردار شود.

ماده ۸: دولت‌ها باید حق کودک را برای حفظ هویت خود، ملیت، نام و روابط خانوادگی، بدون مداخله تضمین کنند.

ماده ۹: کشورها تضمین می‌کنند که کودکان باوجود خواسته‌شان از والدین خود جدا نشوند؛ مگر در مواردی که قانون فکر کند این جدایی به نفع کودک است.

ماده ۱۰: درخواست کودک یا والدین وی برای ورود یا ترک کشور برای به هم پیوستن مجدد خانواده، با نظر مثبت و به روشی انسانی و سریع پذیرفته و اجرا شود.

ماده ۱۱: دولت‌ها در جهت مبارزه با انتقال قاچاق و عدم بازگشت کودکان مقیم خارج کمک خواهند کرد.

ماده ۱۲ از آزادی بیان صحبت می‌کند: «کودک حق دارد عقاید خود را آزادانه بیان کند.»

ماده ۱۳: کودک دارای حق آزادی ابراز عقیده بوده و این حق شامل آزادی جست‌وجو، دریافت و رساندن اطلاعات و عقاید از هر نوع، بدون توجه به مرزها، کتبی یا شفاهی یا چاپ‌شده به‌شکل آثار هنری یا از طریق هر رسانه دیگری به انتخاب کودک است.

ماده ۱۴: کشورها، حق آزادی فکر، عقیده و مذهب را برای کودک محترم خواهند شمرد.

ماده ۱۵ می‌گوید: «کودکان حق دارند با یکدیگر ارتباط داشته باشند و تشکیل اجتماعات دهند».

ماده ۱۶: در امور خصوصی، خانوادگی یا مکاتبات هیچ کودکی نمی‌توان خودسرانه یا غیرقانونی دخالت کرد.

ماده ۱۷: دسترسی کودک به اطلاعات و مطالب و مواردی که منجر به اعتلای رفاه اجتماعی، معنوی یا اخلاقی و بهداشت جسمی و روحی وی می‌شود را تضمین می‌کنند.

ماده ۱۸: دولت‌ها بیشترین تلاش خود را برای تضمین به‌رسمیت شناختن این اصل که پدر و مادر کودک مسئولیت‌های مشترکی در زمینه رشد و پیشرفت کودک دارند، به عمل خواهند آورد.

ماده ۱۹: دولت‌ها موظفند تمام اقدامات قانونی، اجرایی، اجتماعی و آموزشی را در جهت حمایت از کودک در برابر اشکال خشونت‌های جسمی و روحی، آسیب‌رسانی یا سوءاستفاده، بی‌توجهی یا سهل‌انگاری، بدرفتاری یا استثمار و سوءاستفاده جنسی حتی زمانی که کودک تحت مراقبت والدین یا قیم قانونی یا هر شخص دیگری قرار دارد، به عمل آورند.

البته وقتی به بدرفتاری والدین با کودکان می‌اندیشیم، وقتی خبرهایی را در روزنامه‌ها می‌خوانیم که در آغاز هزاره سوم، همچنان کودکان تنبیه می‌شوند، باید بگوییم این موارد رعایت نمی‌شود.

ماده ۲۰: توجه به کودکان بی‌سرپرست را مد نظر دارد. اگر کودکی به‌طور موقت یا دائم از محیط خانواده منافع خویش محروم باشد، باید از طرف دولت تحت مراقبت و مورد مساعدت قرار گیرد.

ماده ۲۱: کشورهایی را که سیستم فرزندخواندگی را به رسمیت شناخته و مجاز می‌دانند، به حفظ منافع عالیه کودک توجه می‌دهد.

ماده ۲۲: بر توجه به کودکان پناهنده تاکید دارد و بیان می‌کند کشورها باید اقدام لازم را برای برخورداری کودکی که خواهان پناهندگی است یا پناهنده تلقی می‌شود، چه همراه والدین خود باشد و چه نباشد، با حمایت‌ها و مساعدت‌های بشردوستانه به عمل آورند.

ماده ۲۳: ایجاد یک زندگی مناسب و مراقبت ویژه و آموزش و پرورش خاص برای کودکان معلول وظیفه دولت‌ها است. برای کودکی که ذهناً یا جسماً دچار نقص است باید شرایطی که متضمن منزلت و افزایش اتکای به نفس او باشد فراهم و کودک از یک زندگی آبرومند و کامل برخوردار شود.

با این ماده قانونی وقتی به وضعیت هزاران معلول بزرگسال و جانبازان جنگ تحمیلی می‌نگریم که از حداقل امکانات، حتی فضاسازی مناسب شهری برخوردار نیستند، چگونه می‌توانیم از حقوق کودکان معلول دفاع کنیم.

ماده ۲۴: حق کودک را برای برخورداری از بالاترین استاندارد بهداشت و تسهیلات لازم برای درمان بیماری و توانبخشی به رسمیت می‌شناسند و از دولت‌ها می‌خواهد تضمین کنند که هیچ کودکی از دسترسی به خدمات بهداشتی محروم نخواهد شد.

همه می‌دانیم که هنوز بچه‌ها و بزرگسالان فراوانی وجود دارند که از ابتدایی‌ترین امکانات بهداشتی محرومند، اما دولت در پیمان‌نامه جهانی تعهد داده که «کودکان از بالاترین سطح بهداشت و خدمات پزشکی برخوردار باشند.»

ماده ۲۵: رسیدگی به کودکانی است که توسط مقامات ذی‌صلاح به‌منظور مراقبت، حفاظت یا بهداشت جسمی و روحی به خانواده یا مؤسسه‌ای داده شده‌اند.

ماده ۲۶: حق برخورداری از امنیت اجتماعی از جمله بیمه اجتماعی را برای تمام کودکان به رسمیت می‌شناسد، در حالی که بیمه اجتماعی را اکثر خانواده‌ها از جمله کودکان ندارند.

ماده ۲۷: حق تمام کودکان را نسبت به برخورداری از استاندارد مناسب زندگی برای توسعه جسمی، ذهنی، روحی، اخلاقی و اجتماعی به رسمیت می‌شناسد. کشورهای طرف کنوانسیون، در صورت لزوم کمک‌های مالی و برنامه‌های حمایتی را به‌ویژه در زمینه تغذیه، پوشاک و مسکن، باید فراهم کنند.

ماده ۲۸: کشورهای طرف کنوانسیون حق کودک را نسبت به آموزش و پرورش به رسمیت می‌شناسند و براساس ایجاد فرصت‌های مساوی، اجباری بودن و رایگان کردن تحصیل ابتدایی برای همگان و آموزش حرفه‌ای و رایگان و دادن کمک‌های مالی و تشویق برای حضور مرتب کودکان در مدارس و کاهش غیبت‌ها، تلاش خود را در زمینه زدودن جهل و بیسوادی در سراسر جهان و تسهیل دسترسی به اطلاعات فنی و علمی و روش‌های مدرن آموزشی، افزایش خواهند داد.

ماده ۲۹: کشورهای طرف کنوانسیون موافقت می‌کنند که موارد ذیل جزو اهداف آموزش و پرورش کودکان باشد.

الف) پیشرفت کامل شخصیت، استعدادها و توانایی‌های ذهنی و جسمی کودکان.

ب) توسعه احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی و اصول مذکور در منشور سازمان ملل.

ج) توسعه احترام به والدین کودک، هویت فرهنگی، زبان و ارزش‌های ادبی و ملی کشوری که در آن زندگی می‌کند.

د) آماده کردن کودک برای داشتن زندگی مسئولانه در جامعه‌ای آزاد با روحیه‌ای مملو از تفاهم، صلح، صبر، تساوی زن و مرد و دوستی بین تمام مردم، گروه‌های قومی، مذهبی و ملی و اشخاص دیگر.

ه) توسعه احترام نسبت به محیط طبیعی.

ماده ۳۰: در کشورهایی که اقلیت‌های قومی و مذهبی یا اشخاص بومی زندگی می‌کنند، کودکی که متعلق به این اقلیت‌ها است باید از حق برخورداری از فرهنگ و تعلیم و انجام اعمال مذهبی یا زبان خویش برخوردار باشد.

ماده ۳۱: کودک حق دارد بازی کند، تفریح کند و در فعالیت‌های فرهنگی و هنری مشارکت داشته باشد. بدیهی است در این زمینه سوال همچنان باقی است که دولت و مجلس چقدر امکانات تفریح و بازی برای کودکان شهرستانی و روستایی کشور به وجود آورده‌اند؟

ماده ۳۲: کودک نباید کار کند و باید در برابر کاری که رشد و سلامت او را تهدید می‌کند و استثمار اقتصادی و انجام هرگونه کاری که زیان‌بار است یا توقفی در آموزش وی ایجاد می‌کند یا برای بهداشت جسمی، روحی، معنوی و اخلاقی و پیشرفت اجتماعی کودک مضر است حمایت شود. دولت باید حداقل سن کار و شرایط کار کودکان را مشخص کند، در حالی که متاسفانه کارگاه‌های بسیاری را در سطح شهر و روستا می‌بینیم که کودکان زیر ۱۰ سال در آن مشغول کار هستند.

ماده ۳۳: کودکان باید در مقابل استفاده از مواد مخدر و شرکت در تولید و توزیع آن محافظت شوند. باوجود این ماده قانونی این روزها کودکان بسیاری در میادین شلوغ، چهارراه‌ها، پارک‌ها، زاغه‌ها و... در دستان افراد سودجو و از خدا بی‌خبر در حال خرید و فروش و توزیع مواد مخدر هستند.

ماده ۳۴: دولت‌ها باید کودکان را در برابر هر نوع سوءاستفاده جنسی مورد حمایت قرار دهند.

ماده ۳۵: دولت‌ها باید اقدامات لازم برای جلوگیری از خرید و فروش و ربوده شدن کودکان را به‌عمل آورند. وقتی این ماده از پیمان‌نامه را می‌خوانم به مجید مجیدی و فیلم به‌یادماندنی «بدوک» می‌اندیشم؛ آنجا که برادر را فروخته‌اند و چشمان نگران خواهر را که به افق خیره شده به‌یاد می‌آورم.

ماده ۳۶: کشورهای طرف کنوانسیون از کودکان در برابر تمام اشکال استثمار که هر یک از جنبه‌ای رفاه کودک را به مخاطره اندازد، حمایت خواهند کرد.

ماده ۳۷: درباره منع شکنجه کودکان اصرار می‌کند هیچ کودکی نباید مورد شکنجه و رفتار ستمگرانه قرار گیرد و به‌طور غیرقانونی و خودسرانه زندانی شود. دستگیری، بازداشت یا زندانی کردن یک کودک باید مطابق با قانون باشد و به‌عنوان آخرین راه چاره و برای کوتاه‌ترین مدت ممکن باید بدان متوسل شد.

در راستای این ماده قانونی با خبرهای رسانه‌ها چه کنیم؛ آنجا که هنوز در نظام اسلامی، مادران و پدران، نامادری‌ها و حتی گاهی معلمانی پیدا می‌شوند که سوزن به دست و پای کودک می‌کنند، با آتش او را می‌سوزانند؛ وقایع آرین‌ها، نازی‌ها، علی‌ها و صدها کودک دیگر را خوانده و گریسته‌ایم. براساس ماده ۳۷، حتی دولت‌ها مجاز نیستند برای خلاف‌کاری‌های کودکان زیر ۱۸ سال، حکم اعدام و حبس ابد صادر کنند.

ماده ۳۸: کشورهای طرف کنوانسیون متقبل می‌شوند به مقررات قانون بین‌المللی بشر دوستی در زمان جنگ که مربوط به کودکان می‌شود احترام بگذارند.

ماده ۳۹: دولت‌ها تمام اقدامات لازم را برای تسریع بهبودی جسمی و روحی و سازش اجتماعی کودکی که قربانی بی‌توجهی، استثمار، سوءاستفاده، شکنجه یا سایر اعمال خشونت‌آمیز، غیرانسانی و تحقیرکننده یا جنگ بوده، به‌عمل خواهند آورد.

ماده ۴۰: کشورهای عضو در زمینه کودکان مجرم یا متهم به نقض قانون کیفری این حق را به رسمیت می‌شناسند که با آنان مطابق با شئونات و ارزش کودک رفتار شود، سن کودک در نظر گرفته و با در نظر گرفتن سن کودک، باعث افزایش خواست وی برای سازش با جامعه و برعهده گرفتن نقشی سازنده شوند.

ماده ۴۱ تا ۵۴ هم بیشتر به مسائل حقوقی کنوانسیون توجه دارد که جنبه ژورنالیستی ندارد و در این یادداشت از آن صرف‌نظر می‌شود.

«پیمان جهانی حقوق کودکان» ناچار بوده برای آنکه دولت‌ها را در مرحله اول به پذیرش قطعنامه وادار کند از خود انعطاف نشان دهد. پیمان‌نامه خود را با قوانین کشورها تطبیق داده و کشورهایی مثل ایران، امضای پیمان‌نامه را در مواردی «مشروط» کرده‌اند. اما جهان آینده متعلق به کودکان است و ما باید روز به روز خود را بیشتر با مفاد پیمان‌نامه تطبیق دهیم؛ به‌ویژه که بارها مسئولان کشور از توجه خاص به کودکان حرف زده و آینده ایران را با کودکان ترسیم کرده‌اند.

«پیمان جهانی حقوق کودکان» تمام جنبه‌های رشد کودک را مورد توجه قرار داده است. کودکان بیشترین تعداد جمعیت جهان را به‌ویژه در کشورهای جهان سوم تشکیل می‌دهند. آنها مهم‌ترین بخش جمعیت جهان به‌شمار می‌آیند. «پیمان جهانی حقوق کودک» بعد از اعلامیه حقوق بشر، بیشترین و مهم‌ترین بخش جمعیت جهان یعنی کودکان و نوجوانان تا ۱۸ سال را زیرپوشش حمایتی خود قرار داده است. این پیمان‌نامه که حاصل سال‌ها تجربه و کار مستمر کارشناسان و متخصصان مسائل کودک در زمینه‌های مختلف است، از نگرش علمی و صحیح نسبت به کودکان برخوردار است و به‌دور از تعصبات ملی، نژادی، سیاسی، مذهبی، قومی و... تهیه شده و اصول راهنمای حقوق همه کودکان جهان است و ما هم باید توسط مجلس و دولت به آن توجه کنیم.

پیش نویس آگهی فقدان سند مالکیت

خانم فریار روح الله وکالتا از طرف مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه تحت وکالتنامه شماره ۹۴۷۱۱ مورخ ۹۹/۱۰/۶ دفتر ۱۱۹ تهران و با تسلیم استشهادیه گواهی شده شماره ۵۱۹۷۵ مورخ ۹۹/۱۲/۲۵ دفتر اسناد رسمی شماره ۱۱۹ تهران طی درخواست مورخ ۹۹/۱۲/۲۶ با اعلام اینکه ششدانگ یک باب خانه احداثی در یک قطعه زمین بمساحت ۴۷۲/۶۲ بپلاک ۱۸ فرعی از ۳۷۳۳ اصلی مفروز و باقیمانده از فرعی از اصلی مزبور واقع در بخش ۳ تهران که در اجرای استانداردسازی به پلاک ۳۷۳۳/۶۰۴ تغییر یافته و باستناد حکم شماره ۱۲۶ دادگاه انقلاب اسلامی مرکز در مالکیت بنیاد مستضعفان قرار گرفته است و ذیل ثبت ۲۵۰۵ صفحه ۵۹ دفتر جلد ۲۳ املاک بنام بنیاد مستضعفان ثبت و بشماره چاپی ۳۴۹۰۰۴ صادر و تسلیم گردیده و سپس طبق سند قطعی ۵۱۰۷ مورخ ۷۹/۰۴/۱۹ دفتر ۴۷۸ تهران به مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه منتقل گردیده است که بعلت جابجایی مفقود گردیده، تقاضای صدور المثنی سند مالکیت پلاک مذکور را نموده است در اجرای ماده ۱۲۰ آئین نامه قانون ثبت (اصلاحی ۸۰/۱۱/۸) مراتب در یک نوبت آگهی میشود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم یا وجود سند مالکیت نزد خود باشند ظرف مدت ۱۰ روز پس از انتشار این آگهی اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند. بدیهی است در صورت انقضاء مهلت مقرر و عدم وصول اعتراض و یا در صورت اعتراض اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نگردد طبق مقررات المثنی سند مالکیت صادر و تسلیم خواهد شد. (شناسه آگهی ۱۱۴۶۶۱۳)

زاهدی منش- رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ولی‌عصر(عج) تهران

۱۱۲۷۹/م الف

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی **آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی**

برابر رای شماره ۱۳۹۴۶۰۳۰۱۰۷۸۰۰۳۳۸۰ مورخ ۹۴/۳/۲۳ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک جنوب غرب تهران تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای نوروز ابراهیمی فرزند داداش بشماره شناسنامه ۳۸۳ صادره از هشترود در سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی در آن به مساحت ۱۳۹/۸۱ مترمربع در قسمتی از پلاک ۱۳۶۱ فرعی از ۲ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک اصلی مذکور واقع در بخش ۱۲ تهران خریداری از مالک رسمی آقای علی زندیه محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتیکه اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۳/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۴/۶ (شناسه آگهی ۱۱۴۶۶۱۵)

رئیس ثبت اسناد و املاک جنوب غرب تهران- اردشیر شهمیرزادی

۱۱۲۸۰/م الف

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی **آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی**

برابر رای شماره ۱۳۹۴۶۰۳۰۱۰۷۸۰۰۳۳۷۹ مورخ ۹۴/۳/۲۳ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک جنوب غرب تهران تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای موسوی ابراهیمی فرزند داداش بشماره شناسنامه ۳۸۲ صادره از بستان آباد در سه دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی در آن به مساحت ۱۳۹/۸۱ مترمربع در قسمتی از پلاک ۱۳۶۱ فرعی از ۲ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک اصلی مذکور واقع در بخش ۱۲ تهران خریداری از مالک رسمی آقای علی زندیه محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتیکه اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند میتوانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۳/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۴/۶ (شناسه آگهی ۱۱۴۶۶۱۸)

رئیس ثبت اسناد و املاک جنوب غرب تهران - اردشیر شهمیرزادی

۱۱۲۸۱/م الف

خبر

گلخانه‌های یزد ساماندهی می‌شوند

در راستای همکاری‌های مشترک پارک علم و فناوری و فرمانداری یزد با هدف حل برخی مشکلات، نشستی با هدف ساماندهی وضعیت گلخانه‌های استان یزد و راه‌اندازی اکوسیستمی برای حل معضلات این حوزه برگزار شد. به گزارش روابط‌عمومی پارک علم و فناوری یزد، در این استان ۹۰۰۰ هکتار گلخانه وجود دارد و یک‌سوم از مجموع ۵۹۰ هزار تن محصولات کشاورزی استان، در گلخانه‌ها تولید می‌شوند. اما همواره چالش‌هایی در زمینه آب و انرژی، صنایع تبدیلی، نهاده‌های کشاورزی، بازاریابی و فروش محصولات، تجهیزات و مسائل مدیریتی، فعالیت‌های گلخانه‌داران را تحت تاثیر قرار داده است. در این نشست که با حضور روسای سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، جهاد کشاورزی شهرستان یزد، تعاونی گلخانه‌های شهرستان یزد، اتحادیه‌های گلخانه‌های شهرستان یزد و نماینده فرماندار برگزار شد، چند تن از گلخانه‌داران استان مسائل خود را مطرح و مدیران حدود ۱۰ شرکت از واحدهای مستقر در پارک علم و فناوری یزد خدمات و راهکارهای خود را در زمینه حل این مشکلات بیان کردند. در این نشست مقرر شد گلخانه‌داران و مسئولان این حوزه، مسائل اولویت‌دار خود را احصا و در جلساتی با شرکت‌های مستقر در پارک علم و فناوری یزد از جزئیات طرح‌های آنان برای حل مشکلات خود آگاه شوند.

برگزاری نمایشگاه گل و گیاه و کشاورزی یزد

نمایشگاه گل و گیاه، کشاورزی و سیستم‌های نوین آبیاری، چهارم تا هشتم خرداد ۱۴۰۰ با حضور شرکت‌هایی از سراسر کشور در محل دائمی نمایشگاه‌های استان یزد برگزار شد. به گزارش روابط‌عمومی پارک علم و فناوری یزد، در این نمایشگاه که با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی ستاد مبارزه با کرونا برگزار شد، شرکت‌های فلات‌قاره، فعال در زمینه تصفیه آب و آب‌شیرین‌کن، شیمی سازه (پروفیل‌های کامپوزیت)، سیکاس و فناوران رباتیک (آبیاری هوشمند)، تارا آبزی (پرورش جلبک اسپرولینا) و گوهر نجات کویر (آبیاری زیر سطحی) در قالب غرفه پارک علم و فناوری یزد که از سوی شرکت سورنا (کارگزار فن‌بازار منطقه‌ای یزد) آماده شده بود، حضور یافتند.

همچنین تولیدات و محصولات ۳۲ شرکت از استان‌های یزد، تهران، اصفهان، مشهد، کرمان، اراک، فارس، مازندران، تبریز، کرمانشاه و قم در زمینه پوشش گلخانه‌ای، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی گلخانه‌ها و محیط‌های باز، پوشش استخرهای ذخیره آب و پرورش ماهی، ماشین‌آلات کشاورزی در حوزه کوددهی و نیز انواع گل و گیاه، در معرض دید عموم قرار گرفت. این نمایشگاه طی ۵ روز دوره برگزاری با استقبال خوب مردم یزد و علاقه‌مندان به پرورش گل و گیاه همراه بود.

رتبه برتر روابط‌عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت یزد

روابط‌عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد براساس ارزیابی‌های انجام‌شده در اردیبهشت امسال با کسب امتیاز ۹۴ از ۱۰۰، رتبه برتر را در بین ۳۲ روابط‌عمومی کشور از آن خود کرد.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد، براساس تدوین و ابلاغ برنامه‌های راهبردی روابط‌عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها در سال جاری، روابط‌عمومی‌های ۳۲ مرکز براساس ۳۰ شاخص مورد ارزیابی قرار گرفتند.

در ارزیابی انجام‌شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، استان یزد در زمره ۳ استان دارای رتبه عالی قرار گرفت.

بازنشر محتوای مرتبط با وزارتخانه در شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های پرمخاطب، تهیه و تدوین اخبار و محتوای مناسب برای پورتال استان‌ها، انعکاس اخبار مرتبط با سازمان در رسانه‌های مکتوب و الکترونیک، بازنشر اخبار سازمان در صدا و سیمای مرکز استان، بازنشر اخبار سازمان در شبکه‌های اجتماعی و تولید و ارسال خبر برای در شاتا از شاخص‌های ارزیابی روابط‌عمومی‌ها بوده است.

در جلسه میز کشوری طلا پیشنهاد شد

تمرکز اتحادیه طلا و جواهر بر حوزه مسئولیت اجتماعی

عکس: آیدا فریدی

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

در نشست میز کشوری طلا که با حضور رئیس اتاق بازرگانی اصفهان و هیات رئیسه اتحادیه طلا و جواهر از سراسر کشور در محل اتاق بازرگانی اصفهان برگزار شد، بر رفع قوانین دست‌وپاگیر تولید و مالیاتی و تثبیت تقویم نمایشگاهی تاکید شد.

به گزارش روابط‌عمومی اتاق بازرگانی اصفهان، در ابتدای این نشست مسعود گلشیرازی، رئیس اتاق بازرگانی اصفهان با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تاکید ایشان بر معطوف شدن نامزدهای ریاست‌جمهوری بر حول محور اقتصاد، اشتغال، کسب‌وکار و... تصریح کرد: در فضای فعلی کشور، هیچ راه گریزی مگر توجه ویژه به اقتصاد و فعالان اقتصاد و بخش خصوصی نیست. از این رو، لازم است در این گذر برای رسیدن بخش خصوصی قوی به جایگاه واقعی خود استفاده شود.

پرچمداران تحول در اتاق‌های بازرگانی

رئیس اتاق بازرگانی اصفهان با بیان رویکرد این اتاق در دوره نهم، گفت: اتاق اصفهان به‌عنوان یکی از پرچمداران تحول در اتاق‌های سراسر کشور علاوه‌بر شبکه‌سازی و توانمندسازی اعضا، مقوله مسئولیت اجتماعی را به‌عنوان اتاق نسل سوم در دستور کار جدی خود قرار داده است.

گلشیرازی با بیان این نکته که اتاق بازرگانی وظایف دیگر خود را نیز به‌خوبی انجام داده است، گفت: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و همچنین شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان اصفهان عملکرد خوبی داشته و این شورا در سال گذشته رتبه اول کشوری را کسب کرده است.

ایجاد مراکز شتاب‌دهنده صادرات

وی در ادامه، مراکز شتاب‌دهنده صادرات، بازاریابی و تجارت الکترونیک و همچنین سرای رشد و نوآوری که در دوره نهم اتاق بازرگانی ایجاد شده است را معرفی کرد و افزود: از آنجا که در فرآیند صادرات، تجارت و... نیاز به واسطه‌گری وجود دارد در دوره نهم، ۸ مرکز شتاب‌دهنده ایجاد شد و این مراکز زیر نظر شورای راهبردی فعالیت می‌کنند.

امروز جوانان آموزش‌یافته در این مراکز توانسته‌اند از صفر تا صد کار را آموزش دیده و صادرات انجام دهند.

سرای رشد و نوآوری

گلشیرازی ادامه داد: واحدهای اقتصادی زمانی موفق خواهند بود که جریان دانش در آنها فعال باشد. از این رو سرای رشد و نوآوری با هدف ایجاد ارتباط بین صنعت و دانشگاه راه‌اندازی شد که تحولی در ارتباط صنعت و دانشگاه ایجاد کرده است و طرح هم‌صدای این مرکز به‌عنوان ایده برتر در رویداد الگوها و راهکارهای نوین در همکاری دانشگاه با جامعه و صنعت در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شناخته شد.

در ادامه رئیس اتاق بازرگانی اصفهان با اشاره به ایفای نقش اتاق بازرگانی در حوزه مسئولیت اجتماعی و همچنین اقدامات انجام شده در این زمینه، اظهار کرد: اتاق بازرگانی اصفهان از زمان شیوع بیماری کرونا در راستای مسئولیت اجتماعی اقداماتی در جهت کمک به کادر درمان، تهیه تجهیزات پزشکی و تهیه وسایل آموزشی برای دانش‌آموزان محروم انجام داده است و امیدواریم اتحادیه طلا و جواهر نیز در حوزه مسئولیت اجتماعی جدی‌تر ورود کرده و توجه به مسئولیت اجتماعی تبدیل به یک جریان موثر در این اتحادیه شود.

گلشیرازی در بخش انتهایی صحبت‌هایش نیز از تلاش اتاق بازرگانی اصفهان در جهت رفع مشکلات مالیاتی و تراکنش‌های مالی قبل از سال ۹۵ و آمادگی برای حمایت از اتحادیه، سخن گفت.

> سرای رشد و نوآوری با هدف ایجاد ارتباط بین صنعت و دانشگاه راه‌اندازی شد

تاکید بر تولید و صادرات

همچنین ابراهیم حبیب الهی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، نقره، جواهر و سنگ‌های قیمتی استان اصفهان با تاکید بر تولید و صادرات و حمایت از تولیدکنندگان در جهت رفع موانع گفت: کمیسیون‌های اتاق بازرگانی اصفهان نیز همکاری خوبی در حوزه طلا داشته و خدمات مناسبی به اعضا مانند برگزاری دوره‌های آموزشی با استادان معتبر دنیا ارائه داده است.

نمایشگاه، عامل توسعه

علی یارمحمدیان، مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان، با ابراز خرسندی از برگزاری نخستین و تخصصی‌ترین نمایشگاه طلا، فلزات گرانبها، گوهرسنگ‌ها، ماشین‌آلات و صنایع وابسته در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی اصفهان، گفت: نمایشگاه عامل توسعه همه‌جانبه اقتصاد و بهترین ابزار بازاریابی است. این نمایشگاه به همت شهرداری اصفهان و اتاق بازرگانی اصفهان و کمک‌های معنوی و مادی ریاست اتاق بازرگانی، در سخت‌ترین شرایط اقتصادی تکمیل و افتتاح شد. یارمحمدیان ادامه داد: این سایت مجهز به سیستم اعلام و اطفای حریق، سیستم پیشرفته گرمایشی و سرمایشی است و معماری و هنر به کار گرفته شده در این نمایشگاه و ساختمان رجیستری در نوع خود بی‌نظیر است. از این رو، می‌تواند بهترین نمایشگاه طلا وجواهر در غرب آسیا و درواقع قطب صنعت طلای خاورمیانه باشد.

شمعی در توفان

سپس هوشنگ شیشه‌بران، نایب‌رئیس اتاق اصناف اصفهان و رئیس اتحادیه صنف تولید و فروش طلا و جواهر شهر اصفهان، نمایشگاه بین‌المللی اصفهان را موزه‌ای در دل موزه دانست و گفت: در شرایط فعلی اقتصادی کشور، تلاش تولیدکنندگان درواقع شمعی در توفان بوده و لازم است در این شرایط حمایت‌های همه‌جانبه‌ای در زمینه تخفیف مالیاتی و رفع موانع تولید انجام پذیرد. رئیس اتحادیه تولید و فروش مصنوعات طلا، جواهر و نقره اصفهان، تاکید کرد: درحالی‌که تمامی شرایط برای برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی در استان آماده است لازم است تقویم نمایشگاهی نیز تثبیت شود. آیت محمدولی، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران نیز در ادامه بر رفع مشکل تراکنش‌های مالی و مالیاتی، رفع موانع دست‌وپاگیر و برطرف کردن سنگلاخ‌های موجود بر سر راه تولیدکنندگان طلا تاکید کرد.

تثبیت تقویم نمایشگاهی

در ادامه، هومن زنگنه، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا و جواهر با تشکر از زحمات رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان فلزات گرانبهای استان اصفهان به‌عنوان بازوی این صنعت در اصفهان، توصیه کرد: در شرایط حاضر، مهم‌ترین کار تثبیت تقویم نمایشگاهی و قطعی شدن آن است. همچنین ضروری است اتاق بازرگانی اصفهان به‌عنوان متولی بخش خصوصی درباره رفع مشکلات مالیاتی با هدف حمایت از تولیدکنندگان به این مسئله ورود کند. زنگنه خاطرنشان کرد: اتحادیه طلا و جواهر اعزام هیات تجاری، بحث توسعه کسب‌وکارهای تولیدی و برنامه‌ریزی نمایشگاهی مطابق با استانداردهای روز دنیا، ایجاد پاویون حضور کشورهای خارجی در نمایشگاه و همچنین پاویون چهره‌های ماندگار صنعت طلا در دستور کار خود قرار دهد. در بخش پایانی این نشست اصغر صالحی و تقی اعتزازیان از فعالان بخش تولید دستگاه‌ها و تجهیزات ساخت طلا و جواهر و صادرات نیز بر لزوم حمایت از واحدهای تولیدی و برطرف کردن موانع پیش روی آنها در شرایط دشوار اقتصادی تاکید کردند.

مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن خبر داد

۳۸ هزار واحد مسکن مهر نیمه‌تمام در سطح کشور

در سفر معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن به استان اصفهان دهها پروژه و طرح مورد بررسی قرار گرفت و برای رفع موانع اتخاذ تصمیم شد.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی اصفهان، احمد اصغری مهرآبادی، معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن، به منظور هماهنگی، بررسی و رفع مشکلات پروژه‌های این سازمان به استان اصفهان آمد و با همراهی علیرضا قاری‌قرآن، مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان به سمت شهرستان شاهین‌شهر و میمه سفر کردند.

در این سفر یکروزه و در طی جلسه‌ای که با حضور جمعی از مسئولان شهرستان‌های شاهین شهر و میمه و برخوار برگزار شد با بررسی و چاره اندیشی جهت رفع موانع پیش‌روی دهها پروژه، حل مشکلات اراضی و... امید اهالی و مسئولان این شهرستان تقویت شد.

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن در حاشیه این جلسه با بیان اینکه اصفهان جزو استان‌های موفق در طرح مسکن مهر بوده است، اظهار کرد: ۱۶۰ هزار واحد سهمیه استان اصفهان در طرح مسکن‌مهر بود که خوشبختانه ساخت این واحدها اتمام یافت و به ثمر رسید.

وی افزود: در سطح کشور نیز حدود ۳۷ تا ۳۸ هزار واحد مسکن مهر نیمه‌تمام باقیمانده که عمدتا در مرحله نازک‌کاری و نصبیات است.

اصغری مهرآبادی با بیان اینکه امیدواریم تا پایان دولت بخش عمده‌ای از این مسکن‌های مهر به اتمام برسد گفت: ۷ تا ۸ هزار واحدی که سال ۱۳۹۹ در پردیس آغاز کردیم به احتمال قوی امسال تمام نمی‌شود.

وی درباره آخرین وضعیت طرح اقدام ملی تولید مسکن در کشور بیان کرد: تاکنون افزونبر یک میلیون و ۴۰ هزار نفر در این طرح ثبت‌نام کرده‌اند که ۲۹۰ هزار نفر آنها واجد شرایط نهایی هستند و ۱۲۵ هزار نفر نیز واریز وجه داشته‌اند.

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن با بیان اینکه تقریبا برای آن دسته از متقاضیانی که واجد شرایط بوده، واریز وجه داشتند و به عبارتی متقاضی موثر شناخته می‌شوند، زمین مورد نیاز تامین شده است، عنوان کرد: برای حدود ۳ تا ۴ هزار واحد که با مشکل کمبود زمین مواجه شدند در حال تامین زمین هستیم.

علیرضا قاری‌قرآن در گفت‌وگو با خبرنگاران درباره وضعیت طرح اقدام ملی مسکن استان اظهار کرد: افزون‌بر ۷۰هزار مسکن در طرح اقدام ملی برای استان اصفهان پیش‌بینی شده بود که پس از ۳ مرحله ثبت نام، نزدیک به ۹۵ هزار نفر متقاضی این طرح در استان بودند. از این رو، در این زمینه اقدامات لازم برای احراز شرایط، تامین زمین و اختصاص به پروژه‌ها انجام شده است.

گفتنی است در این جلسه موضوعاتی درباره واگذاری اراضی، مسکن محرومان، انتقال سند اراضی، طرح اقدام ملی مسکن، الحاق اراضی و... مطرح و درباره آن اتخاذ تصمیم شد.

برگزاری همایش هفته ملی محیط زیست در سنگ آهن بافق

غلامرضاپور تغییرات اقلیمی را ناشی از تاثیرگذاری انسان بر محیط زیست دانست و گفت: کشور ما در کمربند بیابانی و نیمه‌بیابانی کره زمین قرار دارد و میزان بارش‌ها نسبت به سایر نقاط دیگر دنیا خیلی کم است و باید به مدیریت آب نگاه ویژه‌ای کرد. وی همچنین گفت: متاسفانه استفاده از سموم و کودهای شیمیایی تاثیر بسیاری بر محیط زیست گذاشته و به تنوع زیست محیطی ضربه زده که اکنون مشهود است.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی شرکت، به مناسبت هفته ملی محیط زیست (۱۷ تا ۲۳ خرداد) همایشی از سوی واحد محیط زیست شرکت سنگ آهن با حضور جمعی از مدیران و معاونان شرکت و احسان محمدی، کارشناس و مشاور محیط زیست برگزار شد.

فخری بافقی، مدیر روابط‌عمومی شرکت سنگ آهن مرکزی در ابتدای این مراسم ضمن خوشامدگویی به مسئولان حاضر و گرامیداشت هفته محیط زیست، امیدوار شد همه حافظ محیط زیست بوده تا نسل آینده نیز بتواند از آن برخوردار شود.

سپس غلامرضاپور مدیر HSE شرکت سنگ آهن نام‌گذاری ۱۷ تا ۲۳ خرداد به نام هفته جهانی محیط زیست را به جهت اهمیت بسیار آن و آگاهی نسبت به مسائل محیط زیست و پیرامون ما دانست که چه راهکارها و تدابیری باید اندیشیده شود تا در بحث محیط زیست، بهداشت و... بتوان در کنار هم اقدامات موثر را انجام داد.

وی خشکسالی را یکی از مشکلاتی عنوان کرد که طی سالیان گریبانگیر دنیا شده و افزود: کشور ما در کمربند بیابانی و نیمه‌بیابانی کره زمین قرار دارد و با توجه به میزان بارندگی‌ها باید در مصرف آب مدیریت کرد. همچنین وی گفت متاسفانه استفاده از سموم و کودهای شیمیایی تاثیر بسیاری بر محیط زیست گذاشته و به تنوع محیط زیست ضربه زده که اکنون مشهود است.

غلامرضاپور تغییرات اقلیمی را ناشی از تاثیرگذاری انسان بر محیط زیست دانست و گفت: امیدواریم با کمک و همفکری یکدیگر بتوانیم بر مسائلی که اکنون گریبانگر محیط زیست شده است و در آینده نیز می تواند خطرساز باشد، مانند بیماری‌های کووید ۱۹ و سایر بیماری‌های نوظهور و... تدابیری اتخاذ شود. در ادامه این همایش احسان محمدی، کارشناس و مشاور محیط زیست پیرامون نحوه نگهداری و نگاه به محیط زیست مطالبی را عنوان کرد.

ثبت افتخاری دیگر در کارنامه آهن و فولاد غدیر ایرانیان

فولاد غدیر ایرانیان برگزیده دومین سال جایزه ملی لجستیک و زنجیره تامین کشور شد. به گزارش روابط‌عمومی شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان، دومین دوره جایزه ملی لجستیک و زنجیره تامین، در دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد و شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان در اولین حضور خود موفق به کسب تقدیرنامه تک‌ستاره و تندیس برای تعالی لجستیک و زنجیره تامین شد.

این همایش ملی با هدف ترویج و فرهنگ‌سازی مباحث تخصصی لجستیک و زنجیره تامین در حوزه تولید و خدمات کشور برگزار شد.

جایزه ملی لجستیک و زنجیره تامین حاصل تفاهم دانشگاه صنعتی امیرکبیر و وزارت صنعت، معدن و تجارت است که با بهره‌گیری از تخصص استادان مجرب دانشگاهی در حوزه صنعت اقدام به تهیه مدلی اختصاصی برای تعالی کرده که ماحصل آن در قالب کتابی نیز به چاپ رسیده است.

ارتقای تیم‌های ارزیابی، بهبود سازکار آموزش‌های مرتبط با جایزه از طریق پلتفرم‌های آموزش آنلاین، همکاری با مرکز آموزش مدیریت دولتی برای برگزاری پنل‌ها مطابق با پروتکل‌های ابلاغی ستاد ملی کرونا، فاصله‌گذاری اجتماعی، توسعه مستندات فنی جایزه از مهم‌ترین اقدامات دبیرخانه جایزه در دومین دوره بود که این جایزه به مهندس اسداله‌فرشاد، مدیرعامل شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان تقدیم شد.

به نقل از روابط‌عمومی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دومین دوره جایزه ملی لجستیک و زنجیره تامین ۱۲ خرداد با حضور مسئولان دولتی و نمایندگان مجلس و نمایندگان شرکت‌های برتر صنعتی برگزار و از شرکت‌های برتر نیز قدردانی شد.

برده‌داری مدرن در عصر کار کودک

پله‌پله تا سقوط کودکی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

پدیده کودکان کار این روزها به تراژدی تکراری بدل شده است؛ داستانی غم‌انگیز که برای ما شهرنشینان به کودکان خیابانی و دستفروش خلاصه می‌شود، فارغ از آنکه این ابتدای مسیری است که زندگی و حیات روزمره کودکان بسیاری را تحت‌تاثیر قرار داده است. کودکانی که در کارگاه‌های اطراف شهر و با کمترین دستمزد کار می‌کنند اما از حداقل حقوق خود بی‌بهره هستند. به‌ازای کاری تمام‌وقت ماهانه یک میلیون تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنند و در همین حال، انواع آسیب‌های روحی را هم متحمل می‌شوند. همین مانتوها، پیراهن‌های مردانه و لباس‌های بچگانه‌ای که ما از مراکز خرید با قیمت‌های قابل‌توجه می‌خریم، با زحمت و بیگاری این کودکان دوخته‌شده است. کودکانی که برای دوخت هر مانتو مجلسی فقط ۲۰ هزار تومان و برای دوخت هر لباس بچه فقط ۵ هزار تومان دستمزد دریافت می‌کنند. شرایط نامساعد اقتصادی این کودکان را از ابتدایی‌ترین حقوق خود همچون شادی، بازی، تحصیل و آموزش محروم کرده است. بسیاری از این کودکان جزو اتباع افغان هستند، بچه‌هایی که ایران متولد شده و حتی مادر ایرانی دارند، اما افغانی خوانده می‌شوند یا ایرانی هستند اما شناسنامه ندارند یا در رده مهاجران قانونی یا غیرقانونی سایر کشورهای محروم منطقه همچون پاکستان و عراق و... هستند و بدین ترتیب اجحاف در حق آنها آسان‌تر می‌شود. این کودکان مدافعی ندارند و همین موضوع روند ظلم و اعمال فشار سیستماتیک به آنها را تسهیل می‌کند. ۱۲ ژوئن (۲۲ خرداد) روز جهانی منع کار کودک نام‌گذاری شده است؛ این روز فرصتی است تا با زوایای پنهان کار کودک آشنا شویم و در مسیر مسئولیت‌های فردی خود برای بهبود شرایط گام برداریم.

عکس: آیدا فریدی

> براساس ماده ۳۲ پیمان‌نامه حقوق کودک مجمع عمومی سازمان ملل متحد، دولت‌های عضو موظف شدند با هرگونه سوءاستفاده و بهره‌کشی اقتصادی از کودکان مقابله کرده و زمینه‌های رشد ذهنی، جسمی، روانی و اجتماعی تمام کودکان را فراهم کنند

تبعیض ادامه دارد

راه یافتن به کارگاه‌های خیاطی، پرس‌کاری و شیشه و گفت‌وگو با کودکانی که در این محیط‌ها مشغول کار هستند، دشوار است.

براساس گزارش صمت صاحبان این کارگاه‌ها مجوز ورود و صحبت با بچه‌ها را نمی‌دهند. طبیعی است، خودشان می‌دانند که فعالیت‌شان غیرقانونی است. علاوه بر این، از افزایش آگاهی کودکان و شناخت آنها نسبت به حق‌وحقوقشان نیز بیم دارند.

شاید گفت‌وگو با این بچه‌ها حتی زمینه‌ای برای فکر کردن آنها نسبت به شرایط موجود و ارائه تحلیلی دقیق نسبت به این ظلم ساختاریافته باشد.

پروانه را یکی از دوستانم که در ان‌جی‌اوهای مرتبط با کار کودک فعالیت می‌کند، معرفی کرده است. با او تماس می‌گیرم و می‌خواهم با توصیف شرایط کار مرا در نوشتن این گزارش کمک کند. پروانه می‌گوید: «۱۴ سال سن دارم و از حدود ۴ سال پیش مشغول کار شده‌ام.

کارم را با ساخت جلومیزی آغازی کردم و ماهانه ۴۰۰ هزار تومان برای کار تمام‌وقت دریافت می‌کردم. مدتی را هم در دُشک‌دوزی مشغول کار بودم و ماهانه ۷۰۰ هزار تومان دستمزد می‌گرفتم که از سایر همکارانم کمتر بود، چراکه جزو اتباع افغانستان هستم. البته کم سن و سال بودنم هم در کاهش دستمزدم اثرگذار بود. درحال‌حاضر نیز به گونی‌دوزی مشغولم و به‌ازای کار تمام‌وقت ماهانه یک میلیون ۲۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنم.»

پروانه می‌گوید «به‌ازای تعداد گونی که می‌دوزم، دستمزد می‌گیرم. هر گونی ۴۰۰ تومان. از ۸ صبح تا ۵ بعدازظهر کار می‌کنم اما در طول یک ماه حقوقم به یک میلیون و ۲۰۰ می‌رسد.»

از پروانه می‌پرسم آیا در دوران کار به سبب ملیت یا جنسیت با تبعیض روبه‌رو شده‌ای؟ «همه‌جا نه اما در دوره‌هایی به سبب افغان بودن، پول کمتری می‌گرفتم. برخی صاحب‌کاران می‌دانند که ما برای گذران روزمره ناچار به کار و کسب درآمد هستیم و حقوق را تا پایین‌ترین حد ممکن کاهش می‌دهند.»

پروانه ۱۴ ساله، باهوش است و نگاه تیزبینی دارد، به نکته‌ای اشاره می‌کند که تا پیش از این به ذهن خودم هم نرسیده است. می‌گوید: «تفاوت در مذهب یکی دیگر از عواملی است که به سبب آن ما را در محیط کار تحت فشار قرار می‌دهند. گاهی سایر همکاران ما را مسخره می‌کنند. این نگاه‌ها و رفتارهای تمسخرآمیز در محیطی به قدری جدی بود که حتی یک‌بار کارم را تغییر دادم.»

کودکان ایرانی بدون شناسنامه در معرض سودجویی

ماهان ۱۶ سال سن دارد و از ۱۱ سالگی کار خود را شروع کرده است. می‌گوید: «در این مدت میوه‌فروشی و رنگ‌کاری قطعات پلاستیکی را تجربه کرده‌ام. ابتدای شروع کارم در رنگ‌کاری ماهانه ۳۰۰ هزار تومان دستمزد می‌گرفتم. این دستمزد برای کار تمام‌وقت از ۸ صبح تا ۶ بعدازظهر کم بود و کفاف هزینه‌های زندگی‌مان را نمی‌داد اما صاحب‌کار حقوقم را افزایش نمی‌داد.»

از وی درباره دستمزد فعلی‌اش می‌پرسم، پاسخ می‌دهد: «درحال‌حاضر برابر حقوق پایه کار یعنی ماهانه ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنم. به تمام کارگران این منطقه همین حقوق را می‌پردازند و ما هم راضی هستیم. هرچند این میزان دستمزد کفاف نیاز یک خانواده را نمی‌دهد اما عرف همین است.

در چنین شرایطی، بسیاری از افراد در ۲ نوبت کار می‌کنند یا ساعات طولانی اضافه‌کاری می‌مانند تا از پس تامین هزینه‌های زندگی بربیایند.»

ماهان از سختی کار رنگ‌کاری می‌گوید: «کار بار رنگ ریه من و سایرین را به شدت بیمار کرده اما به‌ازای کار در چنین محیط دشواری، دستمزد بیشتری به ما نمی‌دهند.»

ماهان در سیستان‌وبلوچستان در خانواده‌ای ایرانی متولد شده اما برایش شناسنامه نگرفته‌اند؛ بالاخره فقر است و نداری و بی‌سوادی. از این دست کودکان بدون اوراق هویت در کشور ما بسیارند. ماهان می‌افزاید: «من تا کلاس چهارم درس خوانده‌ام اما به سبب شرایط زندگی و نداشتن اوراق هویتی از تحصیل بازماندم. اگر درسم را ادامه داده بودم، در موقعیت بهتری کار می‌کردم.»

وی می‌افزاید: «با کار در کارگاه رنگ‌کاری حرفه جدیدی را یاد نمی‌گیرم. ترجیح می‌دهم به کارهایی همچون مکانیکی یا آرایشگری مشغول باشم که آینده بهتری دارند اما نداشتن مدارک هویتی مانع هستند.» البته ماهان برای دریافت اوراق هویتی درخواست داده و امید دارد به‌زودی این مشکل به‌زودی برطرف شود.

یاسر هم ۱۵ ساله است و در پرس‌کاری مشغول است.

می‌گوید: «کار را از ۹ سالگی آغاز کردم. ابتدا در کارگاه رنگ‌کاری مشغول بودم و زمین را جارو می‌زدم، چای می‌آوردم و... اصولا بچه‌ها در کارگاه‌های صنعتی، کارهای ساده‌تر را انجام می‌دهند. اما از ۱۵ سالگی وارد پرس‌کاری شدم. پرس‌کاری دشوار است و بچه‌های کوچک‌تر را قبول نمی‌کنند. البته برخی کارگاه‌ها هم ترجیح می‌دهند کارگرانی با سن کمتر و مجرد را برای کارهای ساده استخدام کنند تا حقوق کمتری به آنها پرداخت کنند اما این دست اقدامات سلیقه‌ای هستند و بسته به کارفرما تفاوت دارد.»

الیاس هم برای کار از ۸ صبح تا ۶ بعدازظهر و پنج‌شنبه‌ها تا ۲ بعدازظهر، ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دریافت می‌کند و اعتقاد دارد درآمدش براساس مقررات وزارت کار است.

از الیاس می‌پرسم کودکان کاری که اطراف خودت می‌بینی ایرانی هستند یا افغانستانی؟ پاسخ می‌دهد: «اغلب کودکان کاری که با آنها همکار بوده‌ام ایرانی هستند، شاید به این دلیل که افغانستانی‌ها بیشتر در کوره‌های آجرپزی یا در کارهای ساختمانی مشغولند.»

جنسیت عامل تبعیض مضاعف

چند سال پیش و در جریان یک فعالیت داوطلبانه با ۲ خواهر باهوش و متمایز از دیگران آشنا شدم. بچه‌ها ایران به دنیا آمده بودند اما اصالتا افغانستانی هستند. آتنا و ملیکا ۱۰ و ۱۶ سال داشتند. دختران باهوش و زیبایی که توجه‌ها را به خود جلب می‌کردند. هر ۲ مدرسه نرفته بودند اما در مدت زمان بسیار کوتاهی و با صرف زمان بسیار محدودی به سرعت درس خواندند. در همین هنگام سنت‌های حاکم بر خانواده افغانستانی مانع تحصیل آنها بود. فقر نیز همچون سد در مسیر تلاش این کودکان واقع شد. آتنا و ملیکا باید در خانه کار می‌کردند و درس خواندن مانع بود. با این وجود از ساعات خواب و استراحت خود برای یادگیری استفاده می‌کردند. ماه‌های اول اشتیاقی وصف ناشدنی به یادگیری داشتند، اشتیاقی که در کوران تلخی‌های زندگی به یأس بدل شد. واقعیت زندگی این بچه‌ها تلخ‌تر از تصور ما است. درس بخوانند که چه؟ دخترند و باید با هرکه خانواده تشخیص بدهد، ازدواج کنند. افغانی هستند و مدرکی به آنها تعلق نمی‌گیرد.

با آتنا صحبت می‌کنم، می‌گوید: «چند سالی است به ریسه زدن شال و بسته‌بندی آن مشغولم و به ازای هر شال ۱۰۰ تومن دریافت می‌کنم.» آتنا و خواهرهایش در طول روز ۱۲۰ شال می‌زنند و تنها ۱۲ هزار تومان دستمزد می‌گیرند. او می‌داند که این دستمزد ناچیز است اما در این شرایط دشوار اقتصادی به منزله کمک‌خرج برای خانواده است. وی می‌گوید: «کارفرما می‌گوید بیشتر کردن دستمزد برایش صرفه ندارد.»

آتنا از آرزوهایش می‌گوید: «آرزو دارم درس بخوانم، دانشگاه بروم و کارمند شوم. اما امیدی به تحقق آرزوهایم ندارم.» از او درباره تاثیر کرونا بر کسب‌وکارشان می‌پرسم، می‌گوید: «در دورانی که بازار بسته است، سفارش کار کم می‌شود.»

آتنا اعتقاد دارد کار بیرون به مراتب حقوق بیشتری از کارهای خانگی دارد اما خانواده او سنتی هستند و اجازه کار در بیرون خانه را ندارد. «در چنین فضایی، زنی که در بیرون خانه کار می‌کند با سیلی از تهمت‌ها از سوی فامیل روبه‌رو می‌شود. این دست تهمت‌های ناروا به‌قدری شدید هستند که ما ترجیح می‌دهیم با کمترین دستمزد در خانه کار کنیم.»

خیاطی به شرط دستمزد پایین

بهاره از ۹ سالگی درس را کنار گذاشته و مشغول کار خیاطی شده است. ۵ سال است مانتو می‌دوزد و حسابی حرفه‌ای این کار است. می‌گوید: «در هفته حداکثر ۲۰ مانتو مجلسی می‌دوزم و برای دوخت هر مانتو ۲۰ هزار تومان دریافت می‌کنم. این درحالی است که همین مانتوها در تهران با نرخ حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومانی به فروش می‌روند. کودکان یا زنانی که به‌تنهایی باید درآمد خانواده را تامین کنند بیشتر حاضر می‌شوند با دستمزد پایین کار کنند، چراکه راه‌حل دیگری برای کسب درآمد ندارند. گویی همین اجبار دستمایه تداوم پرداخت چنین حقوق‌های پایینی شده است.»

وی می‌گوید: «سود دوخت و فروش این دست مانتوها به جیب کسانی می‌رود که کار را از اول سفارش داده‌اند و واسطه‌ای که کار را به ما می‌دهد هم سود آن‌چنانی نمی‌کند.»

از بهاره می‌پرسم چرا به فکر راه انداختن خیاطی برای خودت نیستی؟ می‌گوید: «من ایران به دنیا آمده‌ام اما اصالتا افغانستانی هستم؛ همین موضوع نیز مانع بهبود شرایط کار من می‌شود. بارها به راه انداختن کسب‌وکاری برای خودم فکر کرده‌ام اما مردم دید مثبتی به اتباع فغانستان ندارند و مانع کار ما می‌شوند. فکر کنید که بخواهم کارگاهی برای خیاطی و تعمیرات راه بیندازم، به من مجوز نمی‌دهند. بدون مجوز هم مردم برایم دردسر درست می‌کنند. این‌گونه است که از دنبال کردن آرزوهایم منصرف شده‌ام.»

آزاری که کمتر از آن صحبت می‌شود

یاسمن ۱۸ سال سن دارد و دیگر کودک کار نیست اما از ۹ سالگی کار کردن را شروع کرده است. در طول این سال‌ها در کارگاه‌های مختلف به فعالیت‌های خیاطی و دوخت‌ودوز مشغول بوده است. می‌گوید: «پدرم کارگر ساختمانی بود، از ساختمان پرت شد و مُرد. سازنده خانه حتی تسلیت هم به ما نگفت. مادرم ماند با ۴ بچه قد و نیم‌قد.

ما هم از کودکی کار کردیم، برادرهایم فال می‌فروختند و من خیاطی می‌کردم.» یاسمن اکنون خیاط ماهری است اما به‌ازای کار تمام‌وقت هر روزه، تنها ماهی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دستمزد دریافت می‌کند. من از سختی کار او می‌پرسم و می‌گوید: «وقتی می‌دانند دختری بی‌پناه و افغانی هستی، به دنبال سوءاستفاده از تو هستند. در طول این سال‌ها بارها مورد آزار قرار گرفته‌ام و حتی جرأت بیان گوشه‌ای از این آزارها را به خانواده‌ام نداشته‌ام. سر کار با هیچ مردی بگوبخند ندارم و با لباس موجهی رفت‌وآمد می‌کنم اما صاحب‌کارم پیام می‌دهد و مزاحمم می‌شود. حالا خوب شده‌ام، جوابشان را می‌دهم اما بچه که بودم حتی جرأت پاسخ دادن هم نداشتم. مدام خودم را مقصر می‌دانستم و سرزنش می‌کردم. چندبار آنقدر تحت فشار قرار گرفتم که دست به خودکشی زدم، هرچند زنده ماندم.» با وجود تمام این مشکلات کورسویی از امید در دلش زنده است، می‌گوید: «با وجود تمام این مشکلات درسم را ادامه داده‌ام و امسال دیپلم خیاطی می‌گیرم. بارها از ادامه درس خواندن ناامید شده‌ام با این وجود، تلاش کرده‌ام. نمی‌دانم آخر این تلاش‌ها کجاست.» یاسمن خود را حاصل جبر تاریخی و جغرافیایی می‌داند، جبری که آرزوهای روزهای آینده او را تاریک کرده است. تبعیضی که به سبب شرایط بر او وارد می‌شود و نمی‌داند تا چه زمانی ادامه دارد، تداوم زیست را برای این دختر به‌مراتب دشوارتر از شرایط کرده است.

سخن پایانی

۱۲ ژوئن، ۲۲ خرداد، روز جهانی منع کار کودک نام‌گذاری شده است. مجمع عمومی سازمان ملل متحد پیمان‌نامه حقوق کودک را در سال ۱۹۸۹ تصویب کرد. براساس ماده ۳۲ این پیمان‌نامه، دولت‌های عضو موظف شدند با هرگونه سوءاستفاده و بهره‌کشی اقتصادی از کودکان مقابله کرده و زمینه‌های رشد ذهنی، جسمی، روانی و اجتماعی تمام کودکان را فراهم کنند. ایران نیز در سال ۱۳۷۰ پیمان جهانی حقوق کودک را امضا کرد و در اسفند سال ۱۳۷۳ مفاد پیمان‌نامه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. با این وجود در ۲ دهه اخیر شاهد رشد کودکان کار در کشور بوده‌ایم. این کودکان حکم نیروی کار ارزان را دارند و به سبب شرایط طبقاتی، جنسیت، قومیت و ملیت تحت انواع تبعیض‌ها قرار می‌گیرند. این کودکان به حاشیه رانده شده زمینه ارتقای سودآوری را برای عده‌ای خاص فراهم می‌کنند. بسیاری از ما نیز در ساختارهای عادی روزمره ناخواسته درگیر تداوم و تقویت این روند تبعیض‌آمیز می‌شویم. حال این روز فرصتی است تا ضمن آشنایی با شرایط تلخ موجود، با وظایف خود آشنا شویم. امید است تلاش‌های فردی برای رفع این کمبودها، زمینه رفع برخی از مشکلات ساختاری موردبحث را برطرف کند.

> کودکانی در کارگاه‌های اطراف شهر و با کمترین دستمزد کار می‌کنند اما از حداقل حقوق خود بی‌بهره هستند. به‌ازای کاری تمام‌وقت ماهانه یک میلیون تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنند و در همین حال انواع آسیب‌های روحی را هم متحمل می‌شوند

یادداشت

غارت زیست کودکانه

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

بازی، احساس غم و شادی، محبت، بوسه، دویدن و... از مصادیق بارز تجربه‌های زیستی کودکان هستند؛ کودکان حق دارند در این روند روزمره تجربه‌های زیستی خود را ارتقا دهند. اما در این روزهای سخت و پردغدغه بسیاری از کودکان از تجربه‌های روزمره منع شده‌اند تا نفعی عمده به صاحبان برخی کسب‌وکارها برسد و خانواده‌هایشان که به‌دلایل گوناگون در رده ضعیف‌ترین اقشار این اجتماع هستند نیز توان گذران زندگی را در نازل‌ترین سطح خود داشته باشند. این بچه‌ها در چنین شرایطی، امکان تجربه‌های کودکانه را از دست می‌دهند. گویی طبقه‌ای که این کودکان به آن تعلق دارند، تنها به‌دنبال زنده‌ماندن هستند. این زحمت‌کشان آنقدر در بند تامین زندگی هستند که دیگر نمی‌توانند از جهان خود بگویند؛ در چنین شرایطی ما انسان‌ها وظیفه داریم از جهان این اقشار محروم از زندگی بگوییم. امانوئل لویناس، فیلسوف زاده لیتوانی اعتقاد داشت بالاترین سطح حضور دیگری، زمانی است که با یک کودک طرف می‌شوید، کودک موجود بی‌چاره‌ای است. حال ما از کودکانی سخن می‌گوییم که تحت ستم جامعه و شرایط اقتصادی ناگزیری هستند که به آنها اعمال می‌شود و بیچاره‌تر از تصور ما هستند. کودکانی که برای زندگی ناچار به کار در سخت‌ترین شرایط و در فضایی نابرابر هستند. کودکان احساست نابی را در درون ما زنده می‌کنند اما نه هر کودکی. کودکی که بیشترین ساعات خود را به کار می‌گذارند و فاقد تجربه‌های روزمره کودکی است، در این تعاریف نمی‌گنجد. این روزها که جامعه ما از دردهایی چون استبداد، بی‌عدالتی، فقر، توسعه‌نیافتگی و... رنج می‌برد، بیش از پیش شاهد حضور کودکان کار در جامعه هستیم. کودکانی که در روند مستمر کار از حقوق اولیه خود همچون حق تحصیل، آموزش و سایر حقوق انسانی همچون بازی و... منع می‌شوند. تمام موضوعات مطرح‌شده در حالی هستند که از منظر قانونی بکارگیری کودکان برای کار منع قانونی دارد. این نابرابری حتی در جریان توجه به کار کودکان نیز به چشم می‌خورد. تا جایی‌که هر زمان صحبت از کار کودک به میان می‌آید ابتدا بچه‌هایی که سر چهارراه‌ها یا متروها دستفروشی می‌کنند به ذهن متبادر می‌شوند. اما کار کودکان مسئله‌ای بسیار فراگیر است و انواع بسیار متعددی را به خود اختصاص می‌دهد؛ کار کثیف، کار در کارگاه‌های صنعتی و کار خانگی. کودکانی که به کار خانگی مشغول هستند به‌شدت آسیب‌پذیرند و متأسفانه کمتر در تلاش‌ها برای منع کار کودک موردتوجه قرار می‌گیرند. این بچه‌ها که اغلب هم دختران خانواده هستند، روزانه ۸ تا ۱۰ و حتی ۱۲ ساعت به کارهایی همچون بافت و بسته‌بندی شال، دوخت‌ودوز و... مشغول هستند اما به‌ازای این کار مستمر و فرساینده حقوق بسیار ناچیزی را دریافت می‌کنند. در واقع اقتصاد و سودآوری بسیاری از کسب‌وکارها بر پایه فعالیت این دست افراد بناشده است. دستمزد این کودکان برای یک ماه کار طاقت‌فرسا که سلامت خود را برای آن می‌گذارند، به‌سختی کفاف تامین هزینه‌های یک شخص را برای یک ماه می‌دهد. خانواده‌هایی که چنین کارهایی را می‌پذیرند در رده ضعیف‌ترین اقشار جامعه هستند، حتی بسیاری از آنها فاقد مدارک هویتی هستند یا در رده مهاجران افغان قرار دارند. کودکان این خانواده‌ها در مسیر فعالیت خود از انواع تبعیض‌های جنسیتی، مذهبی و حتی سنتی نیز رنج می‌برند. چندبرابر شدن هزینه‌های مسکن و خوردوخوراک در سال‌های اخیر، متقاضیان این دست فعالیت‌ها را بیشتر کرده است. در چنین شرایطی بر عکس تورم حاکم بر جامعه، دستمزد این کارگران روزمزد نه‌تنها بیشتر نمی‌شود، بلکه هر روز و در رقابتی منفی کاهش می‌یابد و زندگی این بچه‌ها هر روز بیش از پیش دشوار می‌شود. در چنین فضایی توجه به روزهایی همچون روز جهانی منع کار کودک زمینه‌ای برای توجه حداکثری به شرایط زندگی این بچه‌ها و تلاش برای ارتقای زیست آنها را فراهم می‌کند. با این وجود تا چالش‌های اقتصادی و معیشتی حاکم بر کشور برطرف نشود، نمی‌توان به بهبود شرایط زندگی این کودکان امید داشت.

نظرگاه

ردپای بزرگان در بهره‌کشی از کودکان

تـا بحـث از بهره‌کشـی و سوءاسـتفاده از نیـروی کار به‌ویـژه کـودکان مطـرح می‌شـود، اغلب یاد دلالانی بـا دندان‌های طلا که خباثت از چهره‌هایشـان پیداسـت (و احتمـالا ماننـد قصه‌ها یـک پای چوبی دارند)، می‌افتیم. فـارغ از آنکه بالا رفتن از شـانه‌های کودکان برای رسـیدن به پول و جایگاه، مسئله‌ای است که این روزها حتی از شرکت‌های خوشـنام جهانی نیز شنیده می‌شود.

یـک پرونده قضایـی علیـه بزرگ‌ترین شـرکت‌های فنـاوری جهـان شـامل اپل، گوگل، مایکروسـافت، دل و تسـلا از سوی خانواده‌های اهل کنگو در شـهر واشـنگتن امریکا نسـبت به کشـتار و آسیب کودکان کار به ثبت رسـیده اسـت. پایـگاه خبری گاردین در گزارشـی نوشت که شرکت‌های اپـل، گـوگل، مایکروسـافت، دل و تسـلا به‌عنـوان متهم در یک پرونـده قضایی در شهر واشـنگتن شناخته شـدند و مدافعان حقوق بشـر در امریکا بـه نمایندگی از ۱۴ والدین از جمهوری دموکراتیک کنگو، علیه این شرکت‌ها شکایت کردند.

ایـن دادخواسـت شـرکت‌ها را بـه سوءاسـتفاده و همراهی در قتل و آسـیب رسـاندن به کـودکان کار متهـم می‌کند؛ ایـن کـودکان اهل کنگـو در معـادن فلز کبالت مشـغول بـه فعالیت بودنـد. کبالت فلزی اسـت سفید با علامت شیمیایی Co، شبیه نیکل اما با تەرنگ فیروزه‌ای که برای تامین انرژی باتری‌های لیتیوم قابل شـارژ مورد استفاده در میلیون‌ها محصول که هر سال توسـط اپل، گوگل، دل، مایکروسافت و تسـلا فروخته می‌شـود، ضروری اسـت. تقاضای سیری‌ناپذیر کبالت ناشی از تمایل به استخراج دسـتی ارزان‌قیمت آن در پنج سـال گذشته سه برابر شده است! استخراج کبالت با نقض حقوق بشـر، فسـاد، نابودی محیط‌زیست و کار کودکان در ارتباط است.

یکـی از حقایق مربوط بـه کودکانی که در معـادن جمهـوری دموکراتیـک کنگو (DRC) کار می‌کننـد، کمـک بـه تولید کبالت، کلتان، مس و قلع اسـت. به عبارتی دیگـر اغلـب کـودکان کار در این کشـور افریقایـی، در معادن کبالـت و قلع فعالیت می‌کنند چراکه این مواد در مراحل ساخت الکترونیک مدرن مانند لپ‌تاپ و تلفن‌های همـراه اسـتفاده می‌شـود. از ۲ میلیـون معدنچـی در معـادن کنگـو، ۴۰ درصـد آنهـا یعنی جمعیتی حـدود ۸۰۰ هزار نفر کودکان هسـتند و درآمد آنها از ۰.۷۵ تا ۳ دلار در روز اسـت.این دادخواست استدلال می‌کند که اپل، گوگل، دل، مایکروسافت و تسلا همگی به شـرکت‌های معدنکاری که از ایـن بچه‌ها برای کار در معادن اسـتفاده می‌کردند، کمـک کرده و باعـث به وجود آمدن چنین شرایطی هستند؛ شرایطی که منجر به مرگ و آسـیب این کودکان شده است.

خانواده‌ها در این کیفرخواست، استدلال می‌کننـد که فرزندان آنها در معادن متعلق به شرکت معدن انگلیسـی گلنکور به طور غیرقانونی مشـغول به کار بودند؛ خانواده‌ها می‌گویند برخی از کودکان در اثر فروپاشی تونل کشته شده‌اند و برخی دیگر فلج شده یا بـر اثر تصادفات دچار جراحات اساسـی شده‌اند. خانواده‌های فرزندان کشته شده و مجروح به دنبال خسارت برای کار اجباری و مشـکلات پیش آمده برای کودکان خود هستند.

این دسـت اتفاقات که می‌توان حتی آنها را به‌عنوان فجایع انسانی نام برد، در صنعت بهره‌بـرداری از کودکان در معـادن تازگی ندارد.

بایـد امیدوار بـود تا جامعـه بین‌المللی بتواند با رسـانه‌ای کردن ایـن تلفات جانی و حقایقـی که در معـادن می‌گذرد، جلوی پیشروی این مرگ‌های سیاه را بگیرد.

بررسی صمت از وضعیت کودکان کار در معادن جهان

افسانه معدنی که آینده کودکان را می‌دزدد

جگر گوشه‌هایی که بدون زندگی به دنیا می‌آیند

ترجمه و تدوین:
ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

«جبر» واژه‌ای است که تا گرفتار بدترین نوع آن نشویم، هیچ‌گاه درک نمی‌کنیم تا چه اندازه می‌تواند قصه زندگی آدم‌ها را پیچیده و تلخ کند. آنکه چشم باز کردیم و طبقه اقتصادی از پیش تعیین‌شده‌ای وصله زندگی ما شد، برای بعضی‌ها سبب خیر و برای بعضی دیگر سبب شر است که خلاصی از آن گاه غیرممکن به نظر می‌رسـد. فقر بسـیاری از افراد و طمع و ثروت‌اندوزی اندکی دیگر، پای کودکان را به کار در معادن باز کرد. علاوه‌بر فقر، فقدان فرصت‌های آموزشـی و اقتصادی، فسـاد اداری، عدم اجرای قوانین کرامت انسـانی و تقاضـای زیاد مواد معدنی در بازار جهانی از دلایل اصلی شـیوع کار کودکان در معادن اسـت. بسـیاری از کودکان معدن به مدرسه نمی‌روند و در بزرگسـالی چاره‌ای جز ادامه کار به‌عنوان معدنچی نخواهند داشت. بدین ترتیب کار کودکان در معدن آنها را به کار مادام‌العمر در معادن محکوم می‌کند؛ در اصل معادن، آینده کودکان را به سـرقت می‌برند و آرزوهایشان در تونل‌های سمی معادن زیر آوار جبر اقتصادی و جغرافیایی جان می‌دهند. صمت در این گزارش به شرایط فعلی کودکان کار در معادن، آسیب‌های جسمی و روحی آنها و منفعتی که برای بازارهای جهانی دارند، پرداخته است. این اطلاعـات از brilliantearth.com، time.com، theguardian.com، borgenproject.org جمع‌آوری و ترجمه شده است. با صمت همراه باشید:

جهان در حال بهره‌کشی از کودکان

تمام کودکان شـاغل در معادن، از طبقه بسیار پایین جامعه و فقیر هسـتند. این کودکان در غیرانسانی‌ترین شـرایط و محیط‌هـای خطرناک برای اسـتخراج مواد معدنی و سـنگ‌های قیمتی پرطرفدار در بازار جهانی، در معـادن کار می‌کنند. کشـورهای افریقایی، اروپای لاتین و آسیای شرقی سـردمداران استفاده از کودکان در مشـاغل سـخت به‌ویژه در معادن هستند. می‌توان گفت کودکان به طور گسترده در صنعت استخراج میکا در هند و ماداگاسـکار به کار گرفته می‌شوند. همچنین استخراج تالک در برزیل، استخراج زغال سنگ، نمک و سـنگ‌های قیمتی در پاکستان، استخراج طلا در چین و اسـتخراج سـنگ‌های قیمتی در سریلانکا نمونه‌های محدودی از این بکارگیری هستند.

گواتمالا: معادن سـنگ در گواتمالا اغلب در امتداد سـواحل یافت می‌شـوند؛ از این رو، خانواده‌های فقیر برای اسـتخراج سنگ‌های آتشفشـانی در این مکان‌ها اردوگاه زده‌اند. افراد سـاکن این منطقه اعم از کودک و کهنسال، به استخراج این سنگ‌ها در معادن خطرناک مشـغول‌اند و این محصولات را پـس از زحمت فراوان، با قیمت پایین به شـرکت‌های ساختمانی می‌فروشند. براسـاس گزارش‌های سـازمان بین‌المللی کار (ILO) یک پسـر ۱۳ سـاله برای تولید یک مترمکعب شن که آن را بـه قیمـت ۷.۵ دلار می‌فروشـد، ۳ روز زحمت می‌کشـد. در این منطقه سـاحلی گواتمالا کودکان در سن ۵ سـالگی در حال جمع‌آوری و شکستن سنگ‌ها بـا چکش در این معادن هسـتند. هم بزرگسـال و هم کودک هر روز ۸ سـاعت و در هفته بین ۶ تا ۷ روز کار می‌کنند. گزارش شده است که برخی دختران و پسران در معادن سـنگ ساعت‌هایی طولانی‌تر کار می‌کنند تا بلوک‌های سنگی استخراج‌شده از معادن را جمع‌آوری و خرد کنند.

کنگو: یکی از حقایق مربوط به کودکان که در معادن جمهـوری دموکراتیک کنگـو (DRC) کار می‌کنند، کمـک به تولید کبالـت، کلتان، مس و قلع اسـت. به عبارتی دیگر اغلب کودکان کار در این کشور افریقایی، در معادن کبالت و قلع فعالیت می‌کنند چراکه این مواد در مراحل سـاخت الکترونیک مـدرن مانند لپ تاپ و تلفن‌های همراه استفاده می‌شود.

از ۲ میلیون معدنچی در معادن کنگو، ۴۰ درصد آنها یعنـی جمعیتی حدود ۸۰۰ هزار نفر کودکان هسـتند و درآمد آنها از ۰.۷۵ تا ۳ دلار در روز اسـت. در سـال ۲۰۱۷، عفو بین‌الملل درباره استفاده از کار کودکان در استخراج کبالت به جهان هشـدار داد و از شرکت‌های بزرگ خواست که در خرید کبالت استخراج‌نشده از نظر اخلاقی محتاط باشند. لازم به توجه است که استخراج کبالت اغلب شـامل صدمات، مرگ و خطرات سلامتی است. استخراج سنگ باعث کم‌آبی، عفونت‌های تنفسی و حوادث می‌شـود. استخراج طلا کودکان را در معرض بخارات سـمی و مسـمومیت با جیوه قـرار می‌دهد و اسـتخراج نمک کودکان را دچار سـرگیجه، مشکلات پوستی و تغییر رنگ عنبیه می‌کند.

سـیرالئون: ۲۸ اوت ۲۰۰۳ سـرویس خبـری بی‌بی‌سـی گزارش داد در مدت ۱۰ سال جنگ داخلی در سـیرالئون، کودکان را به‌عنوان سرباز و کودکان کار در معادن الماس کویدو در شمال شرقی کونو در افریقا مورد بهره‌برداری قرار می‌دادند. کودکان در سنین بین ۵ تا ۱۶ ساله را در کارهای سخت، به مدت ۱۰ ساعت روزانه برای کندن زمین رسـی و شـنی و غربال کردن مخلوط مرطوب برای یافتن سنگ‌های قیمتی و الماس به کار می‌گرفتند.

طلا برای جهان، مرگ برای کودکان

از واقعیت‌های مربوط بـه کار کودکان در جهان، استخراج طلا شایسته ذکر ویژه‌ای است زیرا کودکان را در معرض مسـمومیت با جیوه که ماده‌ای سمی و مهلک است، قرار می‌دهد. سازمان بین‌المللی کار تخمین زده اسـت که ۱۰هزار کودک در اسـتخراج طلا در غنا مشارکت دارند و بیش از ۶۵۰۰۰ کودک در معادن بولیوی، پرو و اسـتوادور کار می‌کنند. به طور کلی می‌توان گفت کودکانی که در معادن طلا کار می‌کنند اغلب در منطقه ساحل افریقا (اغلب در بورکینافاسـو و نیجر) یافت می‌شوند. فقر شدید در این مناطق، خانواده‌ها را مجبور می‌کند کودکان زیر ۱۸ سـال خود را برای کار در معادن بفرستند. این کـودکان فقیر، ۳۰ تا ۵۰ درصـد از کل نیروی کار اسـتخراج طلا را تشکیل می‌دهند. آنها با تجهیزات سـنگین و ابتدایـی به دور از هرگونه ماشـین‌آلات و تجهیـزات، در تونل‌هـای باریـک و حفاری‌های زیرزمینی معادن کار می‌کنند. شکسـتن سنگ‌ها و انتقال آنها برای شست‌وشـو، خرد کردن و فرآوری مواد معدنی از جمله وظایف آنان در معادن است.

طبق مطالعه برنامه بین‌المللی حذف کار کودکان (IPEC)، بسـیاری از مـوارد اسـتخراج غیرقانونی معادن در ساحل عاج رخ می‌دهد؛ جایی که کودکان اغلب از مناطق همسـایه قاچاق شـده و در شرایط برده مانند نگهداری می‌شوند. مغولستان و فیلیپین از دیگر کشورهایی هستند که دارای کودکان کار در معدن هستند.

الماس و طلای خون

«دیـرده بوندز» کارشـناس و تاجر به رسـانه‌های رسـمی انگلستان خاطرنشان کرد: بسیاری از افرادی که ماهانه خریدار طلا و سایر سنگ‌ها و فلزات گرانبها هسـتند به این موضوع هیچ‌گاه فکر نکرده‌اند که این فلزات توسـط کودکان بی‌پناه که با مشقت تمام آنها را استخراج می‌کنند به دستشان می‌رسد. به گزارش ایسنا، این کارشـناس در ادامه به روزنامه دیلی‌میل یادآور شـد: تجارت طلا و سـایر سـنگ‌ها و فلزات گرانبها باید براسـاس اخلاق و سود مشروع باشد در غیـر این صورت به «المـاس و طلای خون» معروف می‌شود.

بسـیاری از کـودکان و نوجوانـان در کشـورهای افریقایی، آسیایی و امریکایی جنوبی تمام طول عمر خـود را در معادن یا نهرهـای کثیف و گل‌آلود برای استخراج این مواد گران‌قیمت صرف می‌کنند. در این اماکن هیچ نوع بهداشت و ایمنی در کار وجود ندارد. بیشـتر کودکان بـا بیماری‌های واگیـردار و مرگبار مواجه می‌شـوند و به سـن جوانی نمی‌رسند چراکه مجبورند در معادنی در اعماق زمین که ایمن نیستند فعالیت کنند و خطر ریزش سقف را به جان می‌خرند. علاوه بر این، بسـیاری از این معـادن حاوی اورانیوم ضعیف هسـتند که سمی اسـت. این کارشناس در ادامـه عنوان کرد: ۱۰ تا ۱۵ میلیون تن از افرادی که در سراسـر جهان اقدام به استخراج طلا و سنگ‌ها و فلزات گران‌بها می‌کنند در سراسر جهان کودکان شـاغل در معادن کوچک و نفس‌گیر غیرقانونی فعال هستند. همچنین عمده فعالیت این معدنچیـان کوچک بدون حفاظـت و موارد ایمنی و با دسـت خالی صورت می‌گیـرد و احتمال عفونت و بیماری در آنان چند برابر می‌شود. علاوه بر این، این فعالیت سـخت باعث بروز سـردردهای مزمن، کمر درد، ریزش مو و سـوختگی ناشـی از برخورد با مواد سـمی در این کودکان می‌شود و شاید اگر طرفداران طلا و سـنگ‌های قیمتـی از تلاش و سـختی‌های استخراج مطلع باشـند از علاقه شدیدشان به طلا و جواهـرات بکاهند و به گروه‌های حمایتی از کودکان کار و برده‌داری کودکان بپیوندند.

> کار کودکان در صنعت الماس موضوعی است که در گزارش‌های زیادی آمده و به آن انتقادهای بسیاری شده است چراکه کودکان شاغل در معادن الماس (چه حفاری و چه فرآوری) در شرایط سخت کاری قرار دارند

الماس در خشونت

کار کـودکان در صنعـت الماس موضوعی اسـت که در گزارش‌هـای زیادی آمده و به آن انتقادهای زیادی شـده است چراکه کودکان شاغل در معادن الماس (چه حفاری و چه فرآوری) در شرایط سخت کاری قرار دارند. این موضوع اغلب به کشورهایی از جمله هند و افریقا بازمی‌گردد.

کنفدراسیون بین‌المللی سـندیکاهای آزاد (ICFTU) اعـلام کرد که کـودکان کار را در صنعـت الماس در هند غربی به‌خوبی به کار می‌گیرند زیرا درحالی‌که بیشتر الماس جهان در آنجا برش و صیقل داده می‌شـود، کارگران فقط درصـدی از یک درصد ارزش یک قطعه الماس را به‌عنوان دسـتمزد دریافت می‌کنند. بنابراین مزد ناچیز در برابر کار زیـاد از ویژگـی کار کودکان در هند اسـت. بنا بر گزارش موسسه تحقیقات پیشـرفت ایندیراگاندی، رشد اقتصادی هند غربی در دهه ۱۹۸۰ تـا ۱۹۹۰ همراه با افزایش آمار کودکان کار در صنعت الماس بود. این کودکانی به کارهای ساده تکراری و در شرایط سخت و خطرناک مورد استفاده قرار می‌گیرند؛ کارهایی که به مهارت کارآموزی چند ساله نیاز ندارد. آنها هنگام کار با رفتار خشـونت‌آمیز مواجهند و بیشـتر این کودکان از تحصیل و رفتن به مدرسـه محروم هسـتند. در این معادن کودکان در تماس با مواد معدنی، روغـن و دود اگزوز ماشـین‌آلات قرار می‌گیرند. در سـال ۱۹۹۷ کنفدراسـیون بین‌المللـی اتحادیه‌های آزاد صنفی ادعا کرد که کار کـودکان در صنعت الماس در غرب هند (کـه اکثریت الماس‌هـای جهان در این منطقـه بریده و پرداخت می‌شـوند) در حال رونق اسـت و این شیوه هنوز هم ادامه دارد.

مرگ در سکوت

شـبکه حمایت از کودکان گزارش داده است که معدنکاران در معرض خطرات بهداشتی و بیماری، از قبیل مالاریا، اسهال خونی، سـرطان و بیماری‌های جنسـی قرار دارنـد. به علاوه کودکانـی که در این معادن به کار گرفته می‌شـوند، علاوه بر بیماری‌های یادشـده، از شرایط نامناسـب نظیر شلوغی زیاد محل کار، مورد سـوء استفاده قرار گرفتن، ساعات کار طولانی و دستمزد ارزان رنج می‌برند. بیماری‌های دیگری که کودکانی که در این معادن کار می‌کنند با آن مواجه می‌شـوند، عبارتند از: خسـتگی چشـم، سـوءتغذیه، بیمارهای ریوی و سردرد. کودکانی هم که توانایی جسـمی کافی برای تحمل این حجم سـختی کار به مدت طولانی را نداشـته باشند، تسلیم مرگ می‌شوند.

تلاش جهان برای کودکان کار

بیشـتر کشورهای جهان کنوانسـیون حقوق کودک را امضا کرده‌انـد که حـق حمایت از کـودکان در برابـر بهره‌برداری اقتصادی را به رسمیت می‌شناسد. دیده‌بان حقوق بشر معتقد است تحریم کالاهای تولیدشده از این معادن راه‌حل نیست زیرا این امر تاثیرات نامطلوبی بر اقتصاد این کشورها می‌گذارد. در عوض مطابق با اصول راهنمای سـازمان ملل، این پیشـنهاد را می‌دهد شرکت‌های بین‌المللی که این محصولات را خریداری می‌کننـد، برنامه‌هایی را آغاز کرده تـا اطمینان حاصل کنند که به هیچ وجه از کار کودکان بهره‌مند نمی‌شـوند. به عبارتی سیسـتمی را در تجارت خود انتخاب کنند تا از دسـتاورد کار کـودکان چیزی خریداری نشـود. همچنین مصرف‌کنندگان کشورهای توسـعه‌یافته مانند ایالات متحده امریکا و انگلیس کـه بازارهای اصلی این محصـولات را فراهم می‌کنند، باید از محل تولید محصولات بیشـتر آگاه شـوند. همچنین سازمان بین‌المللـی کار سـخت تلاش کرده تا اطمینـان حاصل کند کودکان در مناطقی مانند نیجر و سنگال از پیوستن به تجارت اسـتخراج نمک محافظت می‌شوند و کسی نمی‌توان به اجبار آنهـا را راهـی این معادن کند. اما سـوال اصلـی اینجا مطرح می‌شود که این دست دادخواهی‌ها و حمایت‌های خیرخواهانه تا کجا توانسـته در تار و پود این لایه‌های عمیق سوءاسـتفاده از کـودکان در معـادن، رخنه کند. ثمـره این تلاش‌ها باید در کاهش استفاده از کودکان در معادن مشاهده می‌شد اما سالانه در سراسر جهان به تعداد کودکانی که زندگی خود را در معادن ارزان می‌فروشند، افزوده می‌شود و این یک حقیقت تلخ است.

سخن پایانی

ایـن مباحـث مطرح‌شـده، تنهـا واقعیت‌هـای موجود درباره کـودکان کار در معادن نیست و پیچیدگی زندگی آنان فراتر از کلمات است. از کودکانی که بدون زندگی به دنیا می‌آیند و تصوری از لبخند جهان ندارند هیچ‌گاه نمی‌توان کامل گفت. یادمان نرود در جهانی زندگی می‌کنیم که پول واقعا خوشبختی می‌آورد.

عکس: آیدا فریدی

در گفت‌وگوی صمت با یک کارشناس اقتصاد بیان شد:

مشکلات اجتماعی جنبه‌های غیر اقتصادی هم دارد

اقتصاد ایران مشکلات فراوانی دارد اما هیچ‌کدام از این مشکلات نمی‌تواند پدیده‌هایی مانند کودک کار و استثمار مضاعف را توجیه کند. هر قدر مسئولان از مشکلات بگویند و حق هم داشته باشند که بگویند، زندگی برخی از کودکان کار باز هم سبب می‌شود برخی بغض کنند و برخی خشمگین شوند.

آنچه مسلم است اقتصاد حوزه‌های گوناگونی دارد که بحث‌های مرتبط با سازکار فقر و مسائلی مانند کار کودکان در شاخه اقتصاد اجتماعی قرار می‌گیرد و به این ترتیب مسائل این حوزه جدا از مسائل پولی و مالی بررسی می‌شود. در این حوزه وارد مباحثی چون فرهنگ جامعه هم می‌شوند. بنابراین نمیتوان مشکلات اجتماعی را بدون درنظر گرفتن مسایل وشرایط اقتصادی بررسی کرد و در مورد آن قضاوت کرد.

در همین رابطه مراد راهداری، عضو هیات علمی دانشگاه به صمت گفت که این مسئله را باید از زوایای گوناگون دید. بخشی از مشکلات در این حوزه مربوط به اقتصاد و فقر اقتصادی است که طبعا در طول دهه ۹۰ به‌دلیل افزایش هزینه‌ها و مشکلات اقتصادی منجر به افزایش مشکلات اجتماعی شده است. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

◉ در ایران از گذشته پیامدهای فقر چون کار کودک وجود داشته اما اکنون به نظر می‌رسد شرایط بغرنج‌تر شده است. شما به‌عنوان یک اقتصاددان مسئله را چطور می‌بینید؟

اقتصاد حوزه‌های گوناگونی دارد که بحث‌های مرتبط با سازکار فقر و مسائلی مانند کار کودکان در شاخه اقتصاد اجتماعی قرار می‌گیرد و به این ترتیب مسائل این حوزه جدا از مسائل پولی و مالی بررسی می‌شود.

در این حوزه وارد مباحثی چون فرهنگ جامعه هم می‌شوند. مثلا در شهری چون تبریز که یک کلانشهر است هم مانند دیگر شهرها، فقیر و غنی وجود دارد اما در آن شهر کسی تکدی‌گری نمی‌کند یا اینکه کسی نمی‌تواند با پاک کردن شیشه، هزینه‌های زندگی خود را تامین کند. این در حالی است که اوایل انقلاب کارهایی در این شهر انجام شده که گفته می‌شود به این رویکرد کمک کرده است.

◉ در شهرهای دیگر چنین رویکردی در میان مدیران و مسئولان وجود نداشت؟

واقعیت این است که زمانی در ابتدای انقلاب من با مسئولان کمیته امداد جلساتی داشتم. در آن جلسات بارها بحث کردیم که اصلا در شأن ما و انقلاب ما نیست که مردمانی از سر فقر در چهارراه دستفروشی یا تکدی‌گری کنند.

این امر سبب شد مسئولان وقت کمیته امداد سراغ همین افراد بروند و مسائل آنها را بررسی کنند.

آن زمان قرار شد کمک هزینه‌ای به این افراد پرداخته شود به نحوی که بتوانند حداقل‌های یک زندگی را برای خود تامین کنند و در اطراف تهران هم بتوانند خانه‌ای تهیه کنند. اما آنها معتقد بودند این پیشنهاد صرفه اقتصادی کافی برای آنها ندارد.

◉ نکته این بحث چیست؟ آیا می‌توان ادعا کرد که فقر اقتصادی مسئله نیست و موضوع فقط فرهنگی است؟

نه من نمی‌خواهم نقش فقر اقتصادی را کمرنگ کنم. واقعیت این است که فقر و فشار اقتصادی بیشتر شده در کشور و من آن را کتمان نمی‌کنم اما می‌خواهم به جوانب و پیچیدگی‌های مسئله هم اشاره کنم. بخشی از افراد متکدی در کشور ما ترجیح می‌دهند به این کار ادامه دهند تا اینکه در کارگاه یا کارخانه‌ای مشغول به کار شوند، چراکه دستمزد دریافتی آنها به مراتب کمتر از رقمی است که می‌توان از طریق فعالیت‌هایی چون گدایی به‌دست آورد.

◉ این تمایزات چگونه انجام شود؟

برخی سطل‌های زباله شهرها را می‌گردند که طبعا لباس‌های کثیف و سر و وضع نامناسبی دارند. این افراد را نباید افراد مستقلی دید. اکثر آنها تحت نظر شرکت‌هایی هستند که آنها را استخدام می‌کنند.

نه اینکه شرایط معیشتی آنها عالی باشد و لاکچری زندگی کنند، نه ولی خب آنها هم حقوق می‌گیرند وگرنه هر کس نمی‌تواند وارد سطل آشغال‌ها شود، چراکه شهرداری و مامورانش مانع او می‌شوند و برخی از آنها حتی کارت‌های هویتی دارند. یکی از بستگان خود من در کرج برای جمع‌آوری و تفکیک زباله‌ها شرکتی تاسیس و کارگرانی جذب کرده که در سطح کرج به جمع‌آوری زباله‌ها می‌پردازند.

◉ بخشی از دستفروشان و افرادی که استثمار مضاعف و عریان را در ایران تجربه می‌کنند، مهاجران افغانستانی هستند. درباره این افراد شما مطالعاتی داشته‌اید. آنها چه شرایطی دارند؟

همسایگان شرقی ما، مردمانی جنگ زده هستند و نزدیک به نیم قرن است این کشور درگیر انواع تنش‌ها، کودتاها و جنگ‌های داخلی است و دو بار اشغال شده و طبیعی است که این مردم برای ادامه زندگی خود ناچار به مهاجرت به کشورهای دیگر و از جمله همسایگان خود مانند ایران شوند.

در حوزه اقتصاد اجتماعی با این افراد نه شهرداری کاری دارد، نه پلیس و در زمینه اطلاعاتی هم ضرورتی برای مقابله با این افراد نمی‌بینند. به همین دلیل گاهی امکان وقوع جرم هم افزایش پیدا می‌کند. یعنی پدیده‌ای که ابتدا یک مشکل جهانی یا منطقه‌ای بوده، تبدیل به یک معضل امنیتی و پلیسی می‌شود. به باور من در پشت این سطح از رهاسازی رانت‌های فراوان و منافع فردی و گروهی وجود دارد.

◉ مسئله ابعاد کار کودکان شما را نگران نمی‌کند؟

چرا، ولی من طور دیگری به ماجرا نگاه می‌کنم. نه اینکه نگرانی و ناراحتی شما را درک نکنم. این احساس کاملا انسانی و درست است. از نظر اصولی من از چنین رویکردی دفاع می‌کنم اما باید پیچیدگی‌ها را هم بیشتر درک کنیم. روزانه دهها نفر به میادین اصلی شهر می‌آیند که اکثر آنها هم افراد ماهر و نیمه‌ماهر در بخش ساختمانی هستند.

این زحمتکشان با دست‌های پینه بسته‌ای که دارند روزها بیکار می‌مانند. اینجا من از شرمندگی عصبانی می‌شوم.

این افراد جدا از اینکه ایرانی هستند یا افغانستانی یا هر کشور دیگر، آماده ارائه نیروی کار خود هستند. توانایی و عرضه کار هست اما تقاضایی وجود ندارد و این افراد باوجود نیاز و توان گرسنه می‌مانند.

◉ جالب اینکه اغلب این افراد جزو شاغلان به‌شمار می‌آیند. این به زیان کشور نیست؟

واقعا فاجعه است. این اتفاق ناشی از آن است که براساس استاندارد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هر کس در ماه ۴ ساعت کار می‌کند، شاغل محسوب می‌شود. این موضوع به شدت به اقتصاد ایران آسیب خواهد زد و از نظر علمی فاجعه است. در حالی که حداقل دستمزد در ایران کفاف حداقل‌های زندگی را نمی‌دهد، چگونه کسی که ۴ ساعت در ماه را سر کار بوده می‌توان شاغل به‌شمار آورد.

> براساس استاندارد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هر کس در ماه ۴ ساعت کار کند، شاغل محسوب می‌شود

◉ پیامدهای این کار چه خواهد بود؟

این موضوع سبب می‌شود به جای اینکه تعداد واقعی بیکاران کشور ۲۰ میلیون نفر اعلام شود، فقط ادعا می‌کنند در ایران حدود ۲ و نیم میلیون نفر بیکار هستند.

در حالی‌که از نظر شهودی هم می‌توانیم متوجه شویم چنین چیزی معنی نمی‌دهد. گفته می‌شود ما در ایران سالانه به ۹۰۰هزار شغل جدید نیاز داریم؛ یعنی در سال حدود یک میلیون جوان متقاضی به بازار کار کشور وارد می‌شوند. این در حالی است که میانگین رشد سالانه در یک دهه گذشته صفر درصد بوده و به این ترتیب کیک اقتصاد ما هم بزرگ نشده است. چگونه در کشوری که رشد اقتصادی وجود نداشته، اشتغال ایجاد شده است.

از زاویه دیگری به این آمار بنگریم؛ در حالی که در یک دهه گذشته اقتصاد ایران نیاز به ۹ میلیون شغل داشت، در تمام این دوره رکود بر اقتصاد کشور حاکم بود.

پس به‌طور طبیعی مشاغل کافی ایجاد نشده‌اند. حالا چگونه مرکز آمار ایران اعلام کرده که در تمام ایران کلا ۲ و نیم میلیون نفر بیکار هستند.

◉ وضعیت دهه ۹۰ برای همه مشخص است. در دهه‌های قبل اوضاع چطور بود؟

در بهترین عملکردی که دولت اصلاحات داشته می‌بینیم که در سال ۷۰۰ هزار شغل ایجاد شده است اما باید توجه کنیم که این میانگین همه دوره‌ها در کشور نبوده است.

در ایران پس از انقلاب سالانه حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار شغل ایجادشده که به مراتب کمتر از نیاز واقعی جامعه بوده و به همین دلیل اکنون بیکاری یک مشکل بزرگ اجتماعی و اقتصادی در کشور است.

اکنون گفته می‌شود بیش از ۱۴۰ هزار پزشک و دارنده مدرک دکترای تخصصی در کشور بیکار هستند؛ باور کنیم یا نکنیم این از فاجعه هم بدتر است.

◉ در مابقی شاخص‌های اجتماعی مرتبط با فقر هم رتبه مناسبی نداریم. مشکل کجاست؟

درست می‌گویند مثلا نرخ اعتیاد در کشور ما بسیار بالاست. گفته می‌شود در ایران ۳ میلیون معتاد هر روزه و ۳ میلیون معتاد تفننی داریم. این رقم بسیار بالاتر از استانداردهای جهانی بوده و نشاندهنده مشکلات عمیق اجتماعی و فرهنگی در کشور است. یک طرف بحث اعتیاد به فقر اقتصادی مربوط است و سوی دیگر آن به فقر فرهنگی. نباید فراموش کنیم که مصرف مواد مخدر در کشور سابقه دیرینه دارد.

در حالی که تعداد کودکان بازمانده از تحصیل و کار در حال افزایش است، برخی می‌خواهند جمعیت کشور را به ۲۰۰ میلیون نفر برسند. واقعا من از مسئولان مربوط سوال دارم آیا عملکرد مثبتی در تربیت و آموزش کودکان در تمام مناطق کشور داشته‌ایم که حالا می‌خواهیم در یک اقدام ناگهانی و یکباره جمعیت کشور را دو و نیم برابر کنیم؟ به هر حال من حرفم این است که مشکلات و نگرش‌های فرهنگی نیز نقش مهمی در رویکرد افراد به زندگی هم دارد. نه اینکه افزایش جمعیت بد باشد ولی در گام نخست باید زمینه های آموزش و تربیت فراهم شود و آنچه درحال حاضر وجود دارد به بهترین شکل اداره شود.

◉ و راهکار این مشکلات چیست؟

به نظر من باید سازمان بهزیستی کلینیک‌هایی را برای افرادی که دچار کج‌رفتاری هستند، ایجاد کند.

اگر کسی اهل کار جهادی است و برای رضای خدا و مردم می‌خواهد کاری کند می‌تواند در همین کلینیک‌های وابسته به سازمان بهزیستی فعال شود. اینجا همان جایی است که هم باید فقر مردم را کنترل کند و هم باید فرهنگ و سبک زندگی مردم به روش‌های درستی دربیاورد.

کشور ما مشکل کم ندارد و خودتحریمی‌ها اقتصاد ایران را به‌شدت دچار مشکل کرده است.

نباید فراموش کنیم که اقتصاد ایران گرچه مشکلات فراوانی داشته اما هیچ‌گاه این رکودهای بزرگ و تورم‌های بیش از ۳۰ درصدی را در کشور نداشتیم.

واقعا هیچ دهه‌ای در اقتصاد ایران مشکلاتی از جنسی که مشکلات این دهه بوده تجربه نکرده بودیم. اشتباهات دولت و ساختارهای فسادزا به جای خود اما مشکلات تحمیلی را هم باید بپذیریم.

به همین دلیل وزارت کار نباید فراموش کند بخشی از وظایفش به رفاه اجتماعی مربوط است و یکی از وزارتخانه‌هایی که در این وزارتخانه ادغام شد، رفاه اجتماعی بوده است. سازمان بهزیستی مهم‌ترین نهاد اجرایی است که می‌تواند در این زمینه به دولت و نظام یاری برساند.

مراد راهداری

> در بهترین عملکردی که دولت اصلاحات داشته در سال ۷۰۰ هزار شغل ایجاد شده اما باید توجه کنیم که این میانگین همه دوره‌ها در کشور نبوده است

ویژه

پروژه قطار شهری کرج به ایستگاه پایانی نزدیک می‌شود

شهردار کرج گفت: اکثریت اعضا شورای پنجم حامی تسریع در فرآیند تکمیل پروژه قطار شهری بودند و لایحه‌ای در خصوص این پروژه نبود که توسط شورا رد شود و به تصویب نرسد.

علی کمالی زاده نشست خبری با اصحاب رسانه درباره آخرین وضعیت پروژه قطار شهری کرج اظهار کرد: پروژه قطار شهری پروژه‌ای است که مدعیان خدمتگزاری به مردم در دوره‌های قبل آن را به تعطیلی کشانده بودند.

وی ادامه داد: اجرای این پروژه با آغاز شورای پنجم دوباره از سرگرفته شد و خوشبختانه پیشرفت قابل توجهی نیز داشته است.

وی توضیح داد: بخشی از این پروژه در مراحل انتهایی تکمیل قرار دارد و امیدواریم تا پیش از پایان عمر خدمت رسانی شورای پنجم، تست گرم ایستگاه f تا k انجام شود.

وی اضافه کرد: این پروژه در خطوط و ایستگاه‌های مختلف تعریف شده ولی با توجه به اینکه ایستگاه f تا k از خط دوی قطار شهری بیشترین پیشرفت را داشت، بنا شد اولویت بر تکمیل این ایستگاه‌ها گذاشته شود.

این مسئول ابراز کرد: هر یک از ایستگاه‌های f تا k تا کنون بیش از ۹۷.۶ درصد پیشرفت داشته و در مراحل پایانی تکمیل قرار دارند.

وی توضیح داد: با اتمام ریل‌گذاری و تکمیل پست برق آن، این دو ایستگاه برای انجام تست گرم آماده می‌شوند.

شهردار کرج ادامه داد: ایستگاه i(سه راه رجایی شهر) هم تا کنون ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و در حال پیگیری هستیم تا دو ماه آینده به سرانجام برسد.

این مسئول با اشاره به اهداف اجرای پروژه قطار شهری گفت: پاسخگویی به مطالبه به حق شهروندان برای تردد ایمن، آسان و سریع در سطح شهر نخستین هدف اجرای این پروژه است و دومین هدف هم ایجاد حس مطالبه گری مستمر برای تکمیل خطوط باقی مانده است.

کمالی زاده تاکید کرد: شهروندان باید از مدیریت شهری دوره بعد بخواهند که طبق برنامه جامع حمل‌ونقل کرج، راه‌اندازی سایر ایستگاه‌ها را در برنامه کاری خود قرار دهند.

شهردار کرج گفت: اکثریت اعضا شورای پنجم حامی تسریع در فرآیند تکمیل پروژه قطار شهری بودند و لایحه‌ای در خصوص این پروژه نبود که توسط شورا رد شود و به تصویب نرسد.

وی با اشاره به اینکه در اجرای این پروژه سعی شده شهروندان کمترین درگیری و مشکل را داشته باشند، ادامه داد: شهروندان کرجی بر خلاف شهروندان سایر کلانشهرهایی که دارای خطوط مترو هستند، در طول اجرای این پروژه با کمترین مواجه با تبعات اجرا مواجه بودند و کمتر در محدوده احداث ایستگاه‌ها مسائلی مثل ترافیک و بسته شدن مسیر و... را تجربه کردند.

وی اضافه کرد: خط متروی کرج در زیر خیابان شهید بهشتی به عنوان پرترددترین مسیر شهر ساخته شده و مردم کمترین ترافیک و انحراف مسیر را تجربه کرده‌اند.

کمالی زاده تاکید کرد: پروژه قطار شهری کرج در بدترین شرایط اقتصادی در طول ۴۰ سال اخیر به پیش برده شده و به مرحله بهره‌برداری رسیده است.

وی ادامه داد: حتی در شرایط جنگ هم فشار اقتصادی سال ۹۷ و ۹۸ را تجربه نکردیم و به همه این مشکلات باید اعمال تحریم را هم اضافه کنیم.

وی گفت: تکمیل پروژه قطار شهری گامی در راستای توسعه سیستم حمل‌ونقل عمومی پاک و ارتقای کیفیت خدمات رسانی به شهروندان است.

نگاه روز

مربع جهنمی

تدوین و ترجمه- سهند اینانلو: ۴ کشور بنگلادش، کامبوج، پاکستان و سریلانکا (در صورت در نظر نگرفتن هند) مربعی سیاه را برای کودکان ایجاد می‌کنند که همین مسئله باعث شده فعالان حقوق کودکان در جهان برای بهبود وضعیت زندگی کودکان کار در این ۴ کشور تلاش‌های مضاعفی را طرح‌ریزی کنند.

■ بنگلادش

نتایج حاصل از گزارشات «وزارت کار ملی» بنگلادش نشان می‌دهد ۳.۴ میلیون یا ۱۸.۵ درصد شهروندان مرد در سنین ۵ تا ۱۴ سال با عنوان کودک کار مشغول کار هستند. ۱.۳ میلیون نفر یا ۷.۸ درصد شهروندان زن نیز از همان گروه سنی در تعاریف کودکان کار می‌گنجند. به‌طور کلی می‌توان گفت ۷.۴ میلیون نفر یا ۱۳.۴ درصد کودکان در سنین ۵ تا ۱۴ سال کار می‌کنند.

■ کامبوج

نظرسنجی سازمان ملی کار در کامبوج تخمین‌زده حدود ۳۶۳ هزار کودک ۵ تا ۱۴ ساله که در مشاغل مختلف مشغول کار هستند، وضعیت زندگی بسیار سختی را تجربه می‌کنند که دولت این کشور نیز از کمک‌رسانی به آنها عاجز است. طبق گزارش سازمان جهانی کار (ILO) پسران حدود ۴۴.۸ درصد کودکان در این گروه سنی را تشکیل می‌دهند و حدود ۵۵ درصد نیز از بین دختران کامبوجی است. این اختلاف مشهود به‌دلیل رواج داشتن بهره‌کشی جنسی از کودکان کار کامبوجی است. در سال‌های گذشته به‌دلیل فقر زیاد در این کشور و رونق اقتصادی در چین روند قاچاق کودکان کار به همسایه ثروتمند کامبوجی‌ها سرعت گرفته که طبق آمار اعلام‌شده اغلب این کودکان با هدف بهره‌کشی جنسی به همسایه شمالی قاچاق می‌شوند.

■ پاکستان

دولت پاکستان از ۲ دهه قبل تا امروز همکاری‌های لازم با یونیسف و سازمان جهانی کار را متوقف کرده و به همین دلیل آمار و ارقامی که در اختیار نهادهای بین‌المللی و پژوهشگران آزاد قرار دارد، مربوط به سال‌های ۲۰۰۰ و پیش از آن است. طبق همین آمار در میان ۴۰ میلیون کودک ۵ تا ۱۴ ساله پاکستانی، ۳.۳ میلیون نفر یعنی ۸.۳ درصد کل جمعیت این کشور در سال ۲۰۰۰ از نظر اقتصادی فعال بودند که طبق تعاریف یونیسف کودک کار محسوب می‌شوند. هرچند دولت پاکستان این تعریف را به رسمیت نمی‌شناسد اما سازمان‌ها و فعالان حقوق کودک معتقدند دولت پاکستان به‌دلیل مماشات با عرفی‌گرایان چشم به روی نقض حقوق کودکان بسته و کار کردن کودکان در سنین گوناگون را بخشی از فرهنگ کار در این کشور تلقی می‌کند. دانشگاه آکسفورد در سال ۲۰۱۵ تخمین زده بود آمار کودکان کار در پاکستان باتوجه به نرخ رشد جمعیت در این کشور باید به بیش از ۱۱ درصد رسیده باشد که در نوع خود بسیار نگران‌کننده است.

■ سریلانکا

نظرسنجی‌ها در سریلانکا نیز مانند پاکستان با محدودیت‌های زیادی روبه‌رو است، به همین دلیل دولت این کشور اجازه انجام یک پژوهش مستقل را به نهادهای بین‌المللی نمی‌دهد تا آمار دقیقی از کودکان کار منتشر شود. طبق آخرین مطالعه انجام‌شده در زمینه کودکان کار در سریلانکا در سال ۱۹۹۹، حدود ۴.۴ میلیون کودک در گروه سنی ۵ تا ۱۷ سال در این کشور زندگی می‌کنند که حدود یک میلیون کودک (۲۱ درصد) در دسته کودکان کار به‌شمار می‌آیند. اما نکته جالبی که در سریلانکا دیده می‌شود، آمار بسیار نگران‌کننده تحصیلات در بین کودکان کار است که کمترین میزان در مقایسه با سایر کشورهای مربع سیاه است. طبق بررسی‌ها در سال ۱۹۹۹ فقط حدود ۲۵ درصد کودکان کار در این کشور از خدمات آموزش عمومی بهره می‌برند و بقیه یا به‌طور کامل ترک‌تحصیل کرده یا در مقاطع ابتدایی در جا می‌زنند.

■ بحران‌های اجتماعی جنوب آسیا

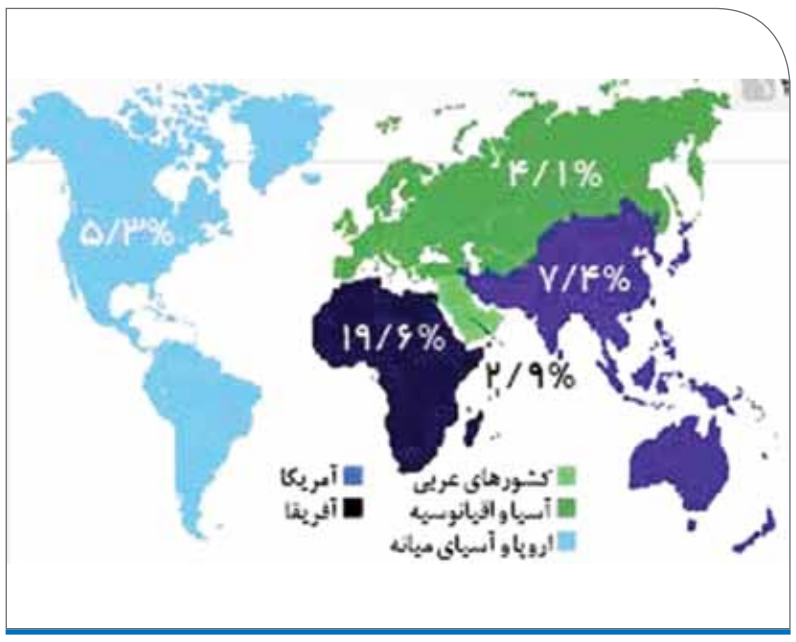
بسیاری از ملل منطقه جنوب آسیا به‌دلیل گرفتار ماندن در فرآیند گذار از سنت به مدرنیته دچار باورهای نادرست عرفی هستند که در بسیاری موارد هم حقوق زنان را نقض می‌کند و هم بسیاری از حقوق کودکان را به‌طور کلی نادیده می‌گیرد. این فضای پرریسک برای کودکان باعث شده کودکان کار در جنوب آسیا با مشکلات زیادی از جمله قاچاق کودک، استثمار جنسی تجاری، قاچاق اعضای بدن و استفاده از کودکان در قاچاق مواد مخدر مواجه شوند. مشکل زمانی ریشه‌دارتر می‌شود که همان عرفی‌گری در قانون‌گذاری هم ورود می‌کند و ما شاهد نوعی پارلمانتاریسم سنتی شرقی هستیم که در تصادم با ادیان قوانینی را وضع می‌کند که هرگونه نیروی ضعیف‌تر (به لحاظ فیزیکی) را مورد هجمه قرار می‌دهد؛ به‌عنوان مثال می‌توان به کشورهایی مانند پاکستان، نپال، اندونزی و سریلانکا اشاره کرد که این مسئله در آنها بسیار شدیدتر است.

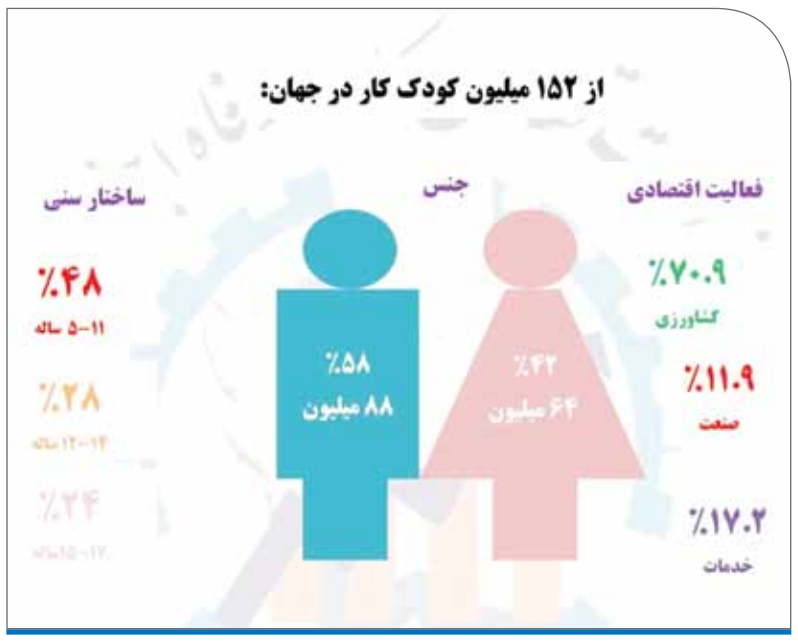
منبع: سازمان بین‌المللی کار

از هیمالیا تا اوگاندا و گرجستان

دنیای ناامنِ کودکان کار

تدوین و ترجمه
سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

گزارشات نهادهای بین‌المللی از جمله «سازمان بین‌المللی کار» بیانگر وضعیت دهشتناک کودکان کار در کشورهای در حال توسعه و فقیر جهان است که در مقیاس جغرافیایی وسیعی از افریقا گرفته تا امریکای لاتین و آسیا در حال گسترش است. نهادهای بین‌المللی از رشد حدود ۴۰ درصدی آمار کودکان کار از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ خبر می‌دهند که در مقایسه با نرخ رشد جمعیت کره زمین بیانگر عمیق‌تر شدن شکاف طبقاتی در کشورهای در حال توسعه است. با بررسی آمار و ارقام متوجه می‌شویم نرخ کار کودکان از زمانی که پاندمی کرونا در جهان باعث تعطیلی مشاغل شده، خلاف نرخ اشتغال بزرگسالان به میزان قابل تاملی افزایش یافته است. مطالعات موسسات پژوهشی نشان می‌دهد این اتفاق به‌دلیل بیکار شدن والدین فقیر ناشی از اعمال سیاست‌های قرنطینه عمومی است که خانواده‌ها را به بهره‌کشی از کودکان وا داشته است. یافته‌های یونیسف نیز نشان می‌دهد بحران کار کودک در دوران همه‌گیری کرونا در تمام قاره‌های جهان اتفاق افتاده و تنها مربوط به قاره‌های فقیرتر نیست؛ برای مثال در کشورهای اروپایی نیز معضل کودکان کار به‌شدت بحرانی‌تر شده، زیرا موضوع ابتلای کودکان به کرونا هم به میان آمده که به وخامت نقض حقوق کودکان در سراسر جهان دامن زده است. دولت‌ها نیز در کشورهای در حال توسعه از سازماندهی تمهیداتی برای جلوگیری از گسترش این پدیده شوم عاجز بوده‌اند زیرا اوضاع اقتصادی در همه کشورهای جهان (غیر از چند استثنا مانند چین و هند) به‌دلیل بحران کرونا وارد لوپ رکودی شده که کاهش درآمدهای دولت را نیز به‌دنبال داشته است.

اروپا

یافته‌های یونیسف در سال ۲۰۲۱ حاکی از جهش آمار کودکان کار در کشورهای شرقی اروپا بوده که در پی رکود اقتصادی ناشی از کرونا رخ داده است. در این زمینه می‌توان به کشورهایی مانند گرجستان اشاره کرد که حتی پیش از پاندمی هم آمار بالایی از کار کودک را به ثبت رسانده بود اما در حال حاضر بین ۳۰ کشور صدرنشین جهان در بررسی‌های آماری تعداد کودکان کار در کشورهای مختلف است. گرجستان که تا پیش از سال ۲۰۲۰ به‌عنوان یکی از اقتصادهای نوظهور شرق اروپا شناخته می‌شد، امروزه به‌دلیل رکود در صنعت گردشگری با بحران فراگیر اقتصادی مواجه شده که دست دولت را نیز در ارائه خدمات اجتماعی بسته، زیرا بخش اعظمی از درآمد ناخالص داخلی گرجی‌ها از محل جذب توریست خارجی بوده اما به‌دلیل تعطیل شدن آژانس‌های مسافرتی بین‌المللی منابع درآمدی این دولت بسیار محدودتر شده و حتی بسیاری ابراز نگرانی می‌کنند که ارزش پول ملی گرجستان نیز به‌میزان بسیار زیادی با کاهش روبه‌رو شود. این مسئله به‌معنای تشدید رکود اقتصادی در این کشور اروپایی خواهد بود. سازمان بهداشت عمومی در گرجستان با اشاره به افزایش آمار کودکان کار در تفلیس و سایر شهرهای گرجستان از وخیم‌تر شدن فاکتورهای فقر غذایی و بهداشتی کودکان فقیر ابراز نگرانی و اعلام کرده اگر محدودیت‌های اجتماعی ناشی از شیوع کرونا در این کشور ادامه پیدا کند، در سال ۲۰۲۲ با موجی از کودکانی مواجه خواهیم شد که دچار سوءتغذیه هستند و تعدادی هم به‌دلیل ابتلا به کووید۱۹ جان خود را از دست می‌دهند. اتحادیه اروپا نیز نگرانی‌های خود را از افزایش نرخ بیسوادی در این کشور ابراز کرده و بودجه‌ای ۳۰۰ میلیون یورویی را برای کمک به سیستم آموزشی گرجستان با هدف ایجاد امکانات آموزش آنلاین به کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست ازسوی دولت تخصیص داده است. مسئله نگران‌کننده دیگری که یونیسف در گزارشات ماهانه خود آن را متذکر شده بالا رفتن آمار قتل کودکان ازسوی والدین است. این نهاد بین‌المللی با اشاره به نرخ بالای مصرف الکل در اغلب کشورهای شرق اروپا از جمله گرجستان این عامل را یکی از فاکتورهای تشدیدکننده جنایت علیه کودکان دانسته است.

نپال

سازمان بین‌المللی کار در گزارشاتی که از وضعیت امنیت اجتماعی کودکان در سراسر جهان منتشر کرده، سال ۲۰۲۰ را یکی از سیاه‌ترین سال‌ها در زمینه کیفیت زندگی کودکان کار در جنوب و جنوب شرق آسیا دانسته، زیرا پاندمی کرونا به‌دلیل تراکم بالای جمعیت در این منطقه از جهان باعث تعطیل شدن کسب‌وکارهای کوچک شده اما صنایع بزرگ و واسطه‌گری در کشورهایی مانند هند، نپال، بنگلادش و حتی چین رشد را تجربه کردند. همین موضوع شرایطی را فراهم کرده که کودکان به‌صورت غیررسمی در مشاغل سخت و زیان‌آور مشغول کار شوند تا کاهش درآمد والدین خود را جبران کنند؛ برای مثال در کاتماندو (پایتخت نپال) از بهار سال گذشته سیاست‌های قرنطینه عمومی اجرا شده و دولت اغلب مشاغل را مجبور به تعطیلی کرده اما همان‌طور که پیش‌تر نیز اشاره شد صنایع مادر و برخی مشاغل حیاتی را مشمول این قانون نکرده است. یافته‌های گاردین در نپال حاکی از رواج ساختمان‌سازی‌های غیرقانونی در خلأ نظارتی دولت است که باعث شده برخی کارگران غیرقانونی و همچنین کودکان کار (دور از چشم دولت مرکزی نپال) به‌دلیل ارزان‌تر بودن به کار گرفته شوند. از طرفی هم ضعیف بودن زیرساخت‌های شبکه جهانی اینترنت در سراسر نپال تقریبا سیستم آموزشی را در طول یک سال اخیر به تعطیلی کشانده است. عده اندکی هم که از امکانات لازم برای حضور در کلاس‌های مجازی برخوردارند از طبقه ثروتمند جامعه هستند و کودکان کار به هیچ عنوان از چنین امکانی بهره نمی‌برند. اما اتفاقی که در نپال وضعیت را وخیم‌تر از سایر کشورهای همسایه کرده کاهش قابل‌ملاحظه کارآیی دولت در نظارت بر بازار کار است که باعث شده کارفرمایان در نبود سازمان‌های نظارتی دستمزدهای استثمارگرایانه‌ای را برای کارگران تعریف کنند و کارگران نیز به‌دلیل تعطیل شدن اغلب کسب‌وکارها مجبور به پذیرش چنین شرایط ناعادلانه‌ای می‌شوند. اما موضوع درباره کودکان و زنان کار به‌مراتب وخیم‌تر است زیرا زنان در مقایسه با کارگران مرد دستمزدهای بسیار کمتری را دریافت می‌کنند و کودکان کار هم تقریبا در ازای دو وعده غذا اقدام به انجام کارهای بسیار سخت و سنگین می‌کنند که عموما بارکشی، دستفروشی، کارگری جنسی و... را شامل می‌شود.

در کشورهای اروپایی نیز معضل کودکان کار به‌شدت بحرانی‌تر شده، زیرا موضوع ابتلای کودکان به کرونا هم به میان آمده که به وخامت نقض حقوق کودکان در سراسر جهان دامن زده است

اوگاندا

«جو بکر» مدیر دیده‌بان حقوق بشر (HRW) اخیرا گزارشی را در زمینه سطح رفاه اجتماعی و امنیت بهداشتی در کشورهایی مانند غنا و اوگاندا منتشر کرده که موجبات نگرانی سازمان‌های مختلف بین‌المللی را فراهم آورده است. طبق این گزارش میزان اشتغال کودکان در کشورهای افریقایی به‌دلیل کوچک بودن اقتصادهای این منطقه در مقایسه با سایر نقاط جهان چندان بالا نیست اما از زمانی که پای ویروس کرونا به این قاره باز شده به‌طرز عجیبی رو به افزایش گذاشته است. به‌اعتقاد مدیر دیده‌بان حقوق بشر (HRW) این اتفاق ناشی از سیاست‌های نادرست دولت‌های این منطقه در قبال محدودیت‌های اجتماعی است؛ برای مثال در اوگاندا دولت اقدام به پرداخت وام‌هایی کرد تا خسارات ناشی از ویروس کرونا به اقتصاد را جبران کند اما به‌دلیل سود بالایی که این تسهیلات داشت خانواده‌ها مقروض شدند و برای بازگرداندن کمک‌های دولتی دچار مشکلاتی هستند که چاره‌ای جز افزایش ساعات کار ندارند. مشاهدات یونیسف نیز این مسئله را تایید می‌کند که کودکان به‌دلیل مقروض بودن والدین خود به دولت مجبور به کار شده‌اند تا از توبیخ شدن خانواده خود جلوگیری کنند، اما مشکل زمانی حادتر می‌شود که بدانیم این کودکان به‌دلیل زیرساخت‌های ضعیف صنعتی و کشاورزی مجبور به فعالیت در حوزه‌های غیرمولد و حتی زیرزمینی هستند که باعث شده آسیب‌های گسترده‌ای به این کشورها وارد شود.

ناظران بین‌المللی در اوگاندا و غنا از صادر شدن کودکان کار به کشورهایی که در منطقه از صنعت قوی‌تری برخوردارند خبر می‌دهند. این اتفاق سلامت و آموزش کودکان افریقایی را به‌شدت در معرض خطرهای گوناگون قرار داده است. مطالعاتی که در اوگاندا و غنا انجام شده نشان می‌دهد حدود یک سوم کودکان مصاحبه‌شده در این پروژه پژوهشی بیش از ۱۰ تا ۱۲ ساعت در روز کار می‌کنند اما دستمزدی کمتر از ۲ دلار دریافت می‌کنند که حتی کفاف تهیه حداقل‌های معیشتی در کشوری مانند غنا را نمی‌دهد؛ با این حال به‌دلیل پرجمعیت بودن خانواده‌ها در این کشورها والدین می‌توانند مبلغ ناچیزی را با صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های رفاهی پس‌انداز کنند تا بتوانند از پس بازپرداخت تسهیلات دولتی برآیند.

منبع: گاردین

راه‌های مواجهه با کودکان کار

آمارهای جهانی حاکی از آن است که ایران نسبت به میانگین قاره‌های امریکا، آسیا و اقیانوسیه، افریقا، اروپا و آسیای مرکزی و کشورهای عربی دارای کودکان کار کمتری است. بدترین وضعیت در جهان مربوط به قاره افریقا است. در این قاره، تقریبا از هر ۵ کودک، یک کودک به‌عنوان کودک کار شناسایی شده است.

کودک و جایگاه آن در جامعه، معیار مهمی برای ارزیابی سطح توسعه‌یافتگی و فرهنگ هر جامعه‌ای است. کار کردن حق کودکان نیست و تشکل‌های مردمی متعددی برای کاهش و محو کار کودک در تلاشند؛ اما واقعیت تلخ این است که کودکان کار به‌طور پیدا و پنهان در جامعه در مشاغل مختلف حضور دارند. شهروندان در موارد مختلف در جایگاه رهگذر، مشتری و... ممکن است با این کودکان مواجه شوند. رعایت توصیه‌های زیر می‌تواند از وارد ساختن آسیب‌های مضاعف به کودکان پیشگیری کند.

۶ توصیه رفتاری برای عموم در مواجهه با کودکان کار:

۱- کودکان کار را نادیده نگیریم. نگاه نکردن و جواب ندادن به آنها، عین نادیده گرفتن است که می‌تواند موجب آسیب‌های فردی و اجتماعی جبران‌ناپذیری شود.

۲- اگر تصمیم گرفتیم از کودکان خرید نکنیم، می‌توانیم در پاسخ به تقاضای آنها برای خرید کالا، مودبانه بگوییم «نه ممنون» و اگر لازم بود، جواب‌مان را چند بار تکرار کنیم. به کار بردن خشونت کلامی و رفتاری در این زمینه، نقض حقوق آن کودک است.

۳- این تفکر که همه کودکان کار (دستفروش، متکدی، شیشه‌شوی و اسپند دودکن) برای فرد دیگری کار می‌کنند یا باند هستند در بیشتر موارد، اشتباه است. برخی از کودکان کار، نان‌آوران کوچک خانواده‌های‌شان هستند.

۴- در صورت مشاهده کودکانی که در معرض آسیب جدی جانی هستند، نظیر کودکان بسیار کم‌سال، کودکانی

که از ماشین‌ها آویزان می‌شوند، کودکانی که در ظاهرشان آثار شکنجه و ضرب و شتم وجود دارد، به‌سرعت مراتب را به اورژانس اجتماعی (با شماره تماس ۱۲۳) یا سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در این زمینه گزارش دهیم. یکی از وظایف اورژانس اجتماعی رسیدگی به موارد اینچنینی است.

۵- پول دادن بی‌دلیل یا پرداخت مبالغ بالا در ازای کالایی که کودک می‌فروشد، در بلندمدت تاثیر منفی بر شخصیت کودکان گذاشته و باعث تشویق روحی کودک به کارهای کاذب (حتی در آینده) می‌شود؛ بنابراین در صورت تمایل به خرید، با کودکان مانند یک فروشنده مواجه شویم و از رفتارهای ترحم‌آمیز افراطی پرهیز کنیم.

۶- در مقابل خشونت یا بی‌احترامی دیگران به کودکان کار، سکوت نکنیم. حداقل اقدام در این زمینه، تذکر کلامی به افراد و نیز حمایت از کودک در معرض خشونت است.

راه‌های درست و ریشه‌ای کمک به کودکان کار را بیابیم. اگر هر روز از دیدن کودکان در چهارراه‌ها در رنج هستیم، بدانیم که ریشه این مسئله در خیابان نیست، بلکه ریشه‌ها در فقر مالی یا فرهنگی خانواده، خاستگاه کودک، محله و جامعه است. توصیه می‌شود برای کمک اثربخش به کودکان به سازمان‌های فعال در این زمینه بپیوندیم و برای خود به‌عنوان یک شهروند مسئول، فعالیتی داوطلبانه تعریف کنیم.

صمت وضعیت دو دسته نماد در بازار سهام را بررسی کرد

فردای مبهم بانک و بیمه در بورس

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

بسیاری از کارشناسان بازار سهام معتقدند گروه بانکی‌ها یکی از پرنوسان‌ترین عملکردها را در بین خانواده‌های بورسی داشته است اما در نهایت می‌توان این گروه را به‌عنوان یکی از تیم‌های پربازده حاضر در بازار سهام دانست. البته اگر با نگاه دقیق‌تری به اعضای خانواده بانکی‌ها در بازار سرمایه بنگریم، متوجه شکاف بسیار عمیقی بین نمادهای بانکی خواهیم شد، زیرا برخی از بانک‌های خصوصی توانسته‌اند عملکرد بسیار خوبی داشته باشند اما تعداد بیشتری از اعضای این گروه بورسی، کارنامه پرنوسانی را در بازار سهام به ثبت رسانده‌اند. کارشناسان بر این باورند که ماجرای نرخ تسعیر ارز یکی از مواردی است که نقش بسیار مهمی در این زمینه ایفا کرده و موجب ایجاد اختلاف بین بازدهی بانک‌ها در بورس تهران شده است. اما هر زمان سخن از گروه بانکی‌ها به میان آمده، خانواده بیمه‌ای‌ها نیز ناخودآگاه جلب نظر کرده‌اند. برای بررسی عملکرد بیمه‌ای‌ها در بازار سهام باید نیم‌نگاهی به ماجرای کرونا انداخت، زیرا این صنعت به‌طور کلی تحت‌تاثیر اتفاقاتی است که ممکن است میزان خسارات اجتماعی را افزایش یا کاهش دهد. هفته‌های نخست که ویروس کرونا در جهان همه‌گیر شده بود، شرکت‌های بیمه‌ای با پدیده‌ای شیرین مواجه شدند که باعث شد سهام اغلب شرکت‌های بیمه‌ای در جهان رشد بسیار خوبی را داشته باشند، زیرا جوامع بشری به‌دلیل اعمال سیاست‌های فاصله‌گذاری اجتماعی از سوی دولت‌ها مجبور به ماندن در خانه شده بودند و طبیعتا میزان خسارات رانندگی، هنگام کار، آتش سوزی، بهداشتی و... نیز کاهش یافته بود. از همین‌رو شاهد کاهش چشمگیر و بی‌سابقه هزینه شرکت‌های بیمه در سراسر جهان بودیم که منجر به سوددهی حدود ۱۰۰درصدی این صنعت شد. شرکت‌های بیمه ایرانی هم از این قاعده مستثنا نبوده و در هفته‌ها و ماه‌های نخست پاندمی کرونا، بازدهی فوق‌العاده خوبی را به ثبت رساندند که همین مسئله منجر به افزایش ارزش سهامشان نیز شد اما از چند ماه قبل این روند بازدهی بالا رو به افول گذاشته است.

عکس: آیدا فریدی

به‌تازگی نرخ تسعیر ارز در بانک‌ها اعلام و همین مسئله باعث شد وضعیت اغلب نمادهای بانکی مثبت ارزیابی شود

پرچمداری بانک‌ها بعید نبود

مجتبی دیبا، کارشناس و تحلیلگر بازار سهام با اشاره به انتشار صورت‌های مالی بانک‌ها به صمت گفت: اخبار مثبتی که در زمینه متعادل‌سازی صورت‌های مالی بانک‌ها شنیده می‌شود باعث شده ذهنیت‌ها نسبت به عملکرد بانک‌ها در بازار سهام مثبت‌تر از قبل شود. وی در ادامه افزود: البته وقتی از عملکرد مثبت سخن می‌گوییم باید توجه داشت که درباره چشم‌انداز سهم‌ها بحث می‌کنیم، در واقع چنین سهم‌هایی می‌توانند یکی از گزینه‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری باشند.

■ لیدر کیست؟

دیبا در ادامه با اشاره به موضوع نرخ تسعیر ارز و تاثیرات آن بر وضعیت بانک‌ها در بورس تهران، عنوان کرد: یکسری اخبار هم پیرامون لیدر شدن یکی از بانک‌ها در این خانواده بورسی شنیده می‌شد که می‌توانست تاثیرات مثبتی را بر عملکرد کلی بانک‌ها در بازار سرمایه داشته باشد. این خبر به حدی جدی بود که حتی می‌توانست صنعت بانکداری در بورس تهران را در جایگاه پرچمداری بازار بنشاند اما بعدها اخباری در تقابل با این مسئله منتشر شد که ورق را به کلی برگرداند. وی ادامه داد: یکی از این اخبار منفی هم پیرامون مسئله مالیات‌ستانی از بانک‌ها انتشار یافته بود که باعث شد سهم‌های بانکی نیز به تبعیت از این اخبار ریزش قابل‌توجهی را تجربه کنند.

■ کارنامه اعضای خانواده

این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به عملکرد برخی از نمادهای بانکی در بورس به صمت گفت: اما اگر بخواهیم برخی نمادهای موفق را بررسی کنیم، متوجه کف‌سازی‌های بسیار خوبی می‌شویم که از سوی چند نماد بانکی اتفاق افتاده و همین امر نیز موجبات امیدواری سهامداران این خانواده را فراهم آورده و نظرات را به خود جلب کرده است. وی افزود: البته این اتفاق درباره همه نمادها اتفاق نیفتاده است اما به‌طور کلی می‌توان بانکی‌ها را به‌عنوان یکی از گروه‌های موفق بازار سهام دانست که می‌تواند به‌عنوان یکی از گزینه‌های مناسب سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار مدنظر فعالان بورسی قرار بگیرد.

■ بیمه‌ای‌ها

دیبا به شرایط شرکت‌های بیمه‌ای و عملکردشان در بورس تهران اشاره کرد و یادآور شد: درباره سهم‌های بیمه‌ای تردید بیشتری وجود دارد و نمی‌توان با قطعیت کامل نمادهای این خانواده را بررسی کرد. البته بیمه‌ای‌ها در یک سال اخیر افزایش سرمایه خوبی را انجام دادند که باعث شد چشم‌انداز مثبتی را برای سهامداران ترسیم کنند اما به طور کلی ابهاماتی در زمینه آینده این سهم‌ها در بورس تهران وجود دارد که باعث تردید سهامداران می‌شود. این تحلیلگر بورس با مبهم دانستن آینده برخی از نمادهای بیمه‌ای، تاکید کرد: هرچند این فضای تردید در مورد یکی دو نماد به‌طور کلی وجود ندارد، زیرا عملکرد بسیار خوبی را از خود به نمایش گذارده‌اند اما این الگو را نمی‌توان به همه اعضای خانواده بیمه‌ها در بازار سرمایه تعمیم داد، زیرا مسئله کرونا هم باعث شده آینده پرابهامی پیش‌روی صنعت بیمه قرار بگیرد.

■ فاکتورهای موثر

وی در ادامه با یادآوری تاثیرات کرونا بر صنعت بیمه، تصریح کرد: البته نباید فراموش کرد که اوایل شروع بحران کرونا شاهد افزایش میزان بازدهی نمادهای بیمه‌ای در بورس تهران بودیم که به‌دلیل کاهش میزان خسارات پرداختی آنها به بیمه‌گذاران بود اما در ادامه این روند تغییر یافت و ماجرا به کلی متحول شد.

دیبا در پایان ضمن برشمردن برخی از موارد تاثیرگذار بر عملکرد نمادهای بیمه در بورس اوراق بهادار خاطرنشان کرد: اما برای ترسیم آینده وضعیت صنعت بیمه در بازار سهام فاکتورهای مختلفی را باید مورد سنجش و بررسی قرار داد که از آن جمله می‌توان به واکسیناسیون، مذاکرات وین، رفع تحریم ها، انتخابات و... اشاره کرد به همین دلیل است که گفته می‌شود نمی‌توان درباره آینده بیمه در بورس با قطعیت حکمی صادر کرد. البته این مسئله همه نمادهای این صنعت را شامل نمی‌شود، بلکه همانطور که گفته شد برخی از نمادها وضعیت باثبات و بسیار خوبی را از خود به نمایش گذارده‌اند.

اخبار مثبتی که در زمینه متعادل‌سازی صورت‌های مالی بانک‌ها شنیده می‌شود باعث شده ذهنیت‌ها نسبت به عملکرد بانک‌ها در بازار سهام مثبت‌تر از قبل شود

نرخ تسعیر و عملکرد نمادهای بانکی در بورس

امید پورمحمود، کارشناس و تحلیلگر بازار سهام با اشاره به اعلام نرخ تسعیر ارز از سوی بانک مرکزی به صمت گفت: به‌تازگی نرخ تسعیر ارز در بانک‌ها اعلام و همین مسئله باعث شد وضعیت اغلب نمادهای بانکی مثبت ارزیابی شود.

وی در ادامه افزود: البته این ارزیابی‌ها همه نمادهای این خانواده را شامل نمی‌شود، زیرا نرخ تسعیر برای هر یک از بانک‌ها متفات است اما به‌طور کلی و روی‌هم‌رفته وضعیت بانکی‌ها در آینده کوتاه‌مدت مثبت ارزیابی می‌شود.

■ نرخ تسعیر و صورت مالی بانک

پورمحمود با توضیح درباره تاثیرات ترازنامه‌های ارزی بر صورت‌های مالی بانک‌ها عنوان کرد: گزارشات نرخ تسعیر ارز در عملکرد بانک‌ها تاثیرات بسزایی دارد، زیرا باعث تغییر در وضعیت ترازنامه‌های ارزی می‌شود و صورت‌های مالی بانک‌ها نیز مستقیم از این امر تاثیر می‌پذیرند. این کارشناس بازار سهام با یادآوری تاثیرات گزارشات تسعیر ارز بر بازدهی نمادهای بانکی در بورس به صمت گفت: از همین‌رو انتظار می‌رود هر نماد با گزارش‌های تسعیر مطلوب‌تری منتشر شود، چشم‌انداز روشن‌تری را پیش‌روی خود ببینند.

■ نوسانات پردامنه خوشایند نوسان‌گیران است

پورمحمود در پایان به تمایل نوسان‌گیران برای ورود به معاملات نمادهای بانکی در بازار سرمایه اشاره و خاطرنشان کرد: همین مسئله باعث شده گرایش بسیاری از سهامداران به خرید این سهم‌ها افزایش پیدا کند. از سویی هم شاهد پرنوسان بودن عملکرد بانکی‌ها در بورس هستیم که باعث شده نوسان‌گیران نیز تمایل زیادی برای سرمایه‌گذاری روی این سهم‌ها داشته باشند، زیرا هرچه تغییرات قیمتی سهم‌ها افزایش پیدا کند حاشیه سود نوسان‌گیری هم به میزان قابل‌توجهی افزایش می‌یابد، به همین دلیل است که می‌بینیم نوسان‌گیران در صف خرید بانکی‌ها قرار دارند. البته باید این را هم در نظر داشت که در روزهای صعودی هم صف فروش بانکی‌ها شلوغ است.

سخن پایانی...

همان‌طور که پیش‌تر نیز گفته شد یکی از فاکتورهای تاثیرگذار بر میزان سوددهی بانکی‌ها در بازار سهام تراز ارزی بانک‌هاست که شدیدا تحت‌تاثیر نرخ تسعیر قرار دارد. به بیان دیگر، تراز ارزی بانک‌ها در رابطه‌ای مستقیم با نرخ تسعیر ارز قرار دارد و هرچه ترازنامه‌های بانکی مثبت باشند، میزان ریسک سرمایه‌گذاری روی سهام نمادهای بانکی نیز کاهش می‌یابد، به‌عبارتی با افزایش نرخ تسعیر میزان سودآوری بانک‌ها نیز به مقدار قابل‌توجهی افزایش پیدا می‌کند. دلیل این امر نیز تغییر نسبت بدهی‌های ارزی با داشته‌های ارزی بانک‌های گوناگون است که می‌تواند به‌عنوان شاخصی تعیین‌کننده در امر بازدهی یک بانک نقش مهمی را ایفا کند. از آنجایی‌که به‌تازگی نرخ تسعیر افزایش پیدا کرده، بانک‌ها نیز در بازار سهام وضعیت به مراتب بهتری پیدا کرده‌اند، زیرا میزان دارایی‌هایی که در اختیار دارند، ارزش بسیار بیشتری پیدا کرده است و طبیعتا ترازنامه‌های ارزی بسیار بهتری را در کارنامه خود می‌بینند. البته باید توجه داشت که این امر در ارتباط تنگاتنگی با مذاکرات وین قرار دارد، زیرا بدون آزادسازی منابع ارزی کشورمان در خارج از کشور بانک‌ها نیز به داشته‌های ارزی خود دسترسی نخواهند داشت و عملا دارایی در کار نیست که بخواهد در ترازنامه‌ها لحاظ شود. از همین‌رو کارشناسان معتقدند سهامداران حقیقی و حقوقی بانک‌ها در بورس تهران چشم انتظار عباس عراقچی هستند تا اخبار خوشحال‌کننده‌ای را از پایتخت اتریش به تهران مخابره کند که حاکی از آزاد شدن منابع ارزی بانک‌های ایرانی در برخی کشورهای خارجی باشد. در غیر این‌صورت می‌توان گفت که رشد بانک‌ها در بازار سهام در آینده نه‌چندان طولانی به میزان قابل‌توجهی با ریزش همراه خواهد شد. البته نوسان‌گیران از این مسئله در تعیین استراتژی‌های معاملاتی خود شدیدا استقبال می‌کنند، زیرا هرگونه بی‌ثباتی می‌تواند به نفع سهامدارانی شود که تنها با هدف نوسانگیری در بازار فعال هستند، زیرا نوسانات ارزش سهم‌ها در بازه‌های زمانی کوتاه‌تری اتفاق می‌افتد و این عده از فعالان بورسی می‌توانند منفعت بیشتری را از بی‌ثباتی‌های دیپلماتیک و اقتصادی به جیب بزنند.

یادداشت

خودروسازان در بورس

سهند اینانلو
روزنامه‌نگار اقتصادی

بازار سهام در هفته‌های اخیر روند ریزشی و راکدی را در پیش‌گرفته که باعث شده بسیاری از نمادها عملکرد ضعیفی را از خود به نمایش بگذارند. اما در این بین، برخی شرکت‌های بورسی نیز هستند که عملکردشان برخلاف کلیت بازار بوده و باعث شده عده‌ای از سهامداران و فعالان بازار برخلاف روند کلی نه‌تنها متحمل ضرر نشده‌اند، بلکه در حال‌حاضر تعدادی از این سهم‌ها سود به‌نسبت خوبی را هم عاید سهامداران خود کرده‌اند. البته دلیل این بازدهی‌ها در هر یک از گروه‌ها و خانواده‌های شرکتی متفاوت است اما روی‌هم‌رفته می‌توان گفت که بورس سرانجام به نقطه‌ای رسیده که عملکرد شرکت‌ها در میزان بازدهی آنها اثرگذاری بسیار بیشتری دارد. فاکتورهایی مانند عملکرد مدیران و ثبات عملیاتی که می‌تواند به افزایش میزان تولید نیز ختم شود از جمله مواردی است که در بورس‌های جهانی هم روی قیمت‌گذاری سهم‌ها تاثیرگذار است. اما برخی از گروه‌ها برخلاف انتظارات، عملکرد نامناسبی داشته و نمایش ضعیفی به نمایش گذاشته‌اند که از آن میان می‌توان به گروه خودروسازان اشاره کرد.

حضور صنعت خودروسازی در بازار سهام تهران از همان ابتدا تا به حال با حواشی زیادی همراه بوده است. یکی از بیشترین این حواشی مربوط به نماد «خودرو» بوده که متعلق به گروه خودروسازی ایران‌خودرو است. این جو پرحاشیه با شایعه عرضه خودرو در بورس تشدید شد و درحال‌حاضر نیز با توجه به فاز تعلیقی که بر بازار سهام حاکم است، شاهد عملکرد پرمناقشه خودروسازان در بورس هستیم که نماد «خودرو» را نیز شامل می‌شود. اما کارشناسان معتقدند با توجه به ارزندگی به‌نسبت خوبی که این سهم دارد می‌توان امیدوار بود که در آینده‌ای نه‌چندان دور، خودروسازان بتوانند کمی از دوره افول فاصله گرفته و وضعیت خود را بهبود بخشند. البته نباید فراموش کرد که صنعت خودرو درحال‌حاضر به‌دلیل نوسانات نرخ ارز در امر نرخ‌گذاری‌ها با چالش‌های جدی مواجه شده که باعث شده ذهنیتی منفی نسبت به عملکرد دو غول بزرگ خودرویی کشور در بین مردم عادی ایجاد شود. به اعتقاد کارشناسان و فعالان بازار، این ذهنیت مردم می‌تواند تاثیر منفی روی عملکرد نماد خودرو در بورس تهران داشته باشد و همین موضوع نیز باعث شده چشم‌انداز چندان مثبتی پیش‌روی این سهم نباشد اما مسئله‌ای که می‌تواند بارقه‌های امید را در دل سهامداران خودرویی زنده کند، تزریق نقدینگی به بازار است که به‌تازگی بانک مرکزی خبر از تزریق یک‌چهارم مبلغ وعده داده شده (میلیون دلار از ۲۰۰ میلیون دلار وعده داده شده) داد و امیدها را تقویت کرد.

■ تحلیل تکنیکال «خودرو»

نوسان‌گیران معتقدند اگر نقدینگی نتواند به داد بازار برسد، خودرو باید خود را برای امواج ریزشی بسیار گسترده‌تری آماده کند، زیرا درحال‌حاضر هم صف خرید سنگینی دارد و هم طرف تقاضا شاهد ازدحام سهامداران است. اما روی‌هم‌رفته از دید نوسان‌گیران حرفه‌ای خودرو فعلا در فاز استراحت یا تعلیق قرار داشته (مانند کلیت بازار) اما اگر تزریق منابع به موقع انجام شود می‌توان به آینده این سهم امیدوارتر بود. اما اگر کمی دید بلندمدت‌تری نسبت به بازدهی سهم‌های خودرویی داشته باشیم، داستان فرق می‌کند، زیرا عموما سهام خودروسازان اثبات کرده در سرمایه‌گذاری‌های میان‌مدت و بلندمدت می‌تواند از سوددهی خوبی برخوردار باشد که دلیل آن‌هم بیماری هلندی است که اقتصاد ما را دچار خود کرده است و همه دارایی‌ها و اقلام سرمایه‌ای در گذر زمان با افزایش نرخ مواجه می‌شوند، البته خودرو در جهان دارایی سرمایه‌ای به‌شمار نمی‌رود اما در کشورهایی با تورم‌های فوق‌العاده بالا خرید کالاهایی مانند خودرو نیز به‌عنوان سرمایه‌گذاری دیده می‌شود. شاید به همین دلیل است که خریداران قدرتمندتری با دل بستن به تزریق منابع تمایل بیشتری برای خرید سهم خودرو در بورس تهران پیداکرده‌اند، خودروسازان نیز به امید الگوپذیری حقیقی‌ها از مسیر حرکتی پول هوشمند، خود را برای آینده آماده می‌کنند.

باجه خبر

■ مشارکت بانک ایران زمین در پویش «ایران مهربان»

مدیرکل کمیته امداد استان تهران گفت: بانک ایران زمین در جهت انجام مسئولیت‌های اجتماعی با مشارکت در پویش «ایران مهربان» و حمایت از هزار یتیم و فرزند محسنین دیگر، تعداد فرزندان موردحمایت خود را به ۲ هزار فرزند رساند.

سیدابوالفضل پرپنچی، مدیرکل کمیته امداد استان تهران گفت: بانک ایران زمین در جهت ایفای مسئولیت‌های اجتماعی خود در پویش «ایران مهربان» در سال ۱۳۹۹ شرکت کرده و در آغاز اجرای این پویش، حمایت از هزار یتیم این نهاد را در استان تهران و سایر استان‌های محروم عهده‌دار شد.

پرپنچی ابراز امیدواری کرد با تداوم حمایت‌ها و مشارکت‌های نیکوکاران و بنگاه‌های اقتصادی بتوانند مشکلات اساسی خانواده‌های ایتام و نیازمندان استان را برطرف کنند.

■ افزایش سرمایه بیمه کوثر

در حالی که زمان زیادی تا برگزاری مجمع عمومی سهامداران شرکت باقی نمانده، طبق صورت‌های مالی مصوب، با عنایت به سودآوری خوب شرکت در سال گذشته و افزایش دارایی‌ها، مراحل افزایش سرمایه در حال پیگیری است. به گزارش روابط‌عمومی بیمه کوثر، مصطفی مقصودی با اشاره به تایید اولیه مبادی مربوط برای افزایش سرمایه گفت: در مسیر قانونی تحقق افزایش سرمایه، پس از جمع‌آوری و تدوین مستندات لازم، درخواست مجوز افزایش سرمایه را به بیمه مرکزی ارائه کرده و منتظر بررسی نهاد ناظر و پاسخ آن خواهیم بود.

وی خاطرنشان کرد: فرصت کمی تا مجمع باقی مانده و امیدواریم پس از صدور مجوز بیمه مرکزی و تصویب هیات‌مدیره، اخبار تکمیلی درباره میزان و چگونگی افزایش سرمایه به‌طور رسمی رسانه‌ای شود تا در تلخی چند وقت اخیر بازار سرمایه، کام سهامداران صبور و وفادار بیمه کوثر شیرین شود.

■ دانشگاه رازی تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار گرفت

بیمه آسیا، دانشگاه رازی کرمانشاه را تحت پوشش بیمه درمان تکمیلی قرار داد. به گزارش روابط‌عمومی بیمه آسیا، قرارداد بیمه درمان تکمیلی دانشگاه رازی برای ۳ هزار از کارکنان آن با بیمه آسیا منعقد شد.

بنابر این گزارش، بیمه آسیا به‌دلیل اعتبار و ارائه کیفیت مناسب خدمات و با توجه به کسب بالاترین سطح رضایت بیمه‌گذاران و ارائه نرخ فنی مناسب، در مناقصه دانشگاه رازی کرمانشاه، گوی سبقت را از سایر رقبا ربود، و بدین‌ترتیب قرارداد بیمه درمان تکمیلی این دانشگاه با ۳ هزار نفر از کارکنان آن با بیمه آسیا منعقد شد.

■ رتبه نخست بانک سینا در شاخص بانکداری الکترونیک

بانک سینا در شاخص‌های بانکداری الکترونیک براساس ارزیابی‌های بانک مرکزی رتبه اول را کسب کرد. مدیر سیستم‌های نرم‌افزاری بانک سینا با بیان آنکه بانک مرکزی به صورت دوره‌ای، عملکرد بانک‌ها را در حوزه فناوری اطلاعات با ۱۹ شاخص مورد ارزیابی قرار می‌دهد، خاطرنشان کرد: در ارزیابی عملکرد ۲ ماهه منتهی به اسفند ۹۹ بانک‌ها از سوی بانک مرکزی، بانک سینا در مجموع شاخص‌ها، رتبه نخست را در رتبه‌بندی بانک‌ها اخذ کرده که نسبت به گزارش دوره قبل (دی ۹۹)، ۷ رتبه ارتقا یافته است.

شاهرخ دلگشاد خاطرنشان کرد: از عمده‌ترین دلایل کسب این موفقیت، تمرکز سیاست‌های بانک سینا بر ارتقای کیفی خدمات از طریق تقویت زیرساخت‌های فناوری و بکارگیری ابزارهای مدرن، پیشرفته و به روز، توجه به بهبود دانش و آموزش کارکنان و رصد و پایش مستمر و مداوم فعالیت‌ها بوده است.

■ تکذیب اظهارات نامزد ریاست جمهوری

معاون بانک صادرات ایران در پاسخ به اظهارات قاضی‌زاده هاشمی عنوان کرد: بانک صادرات ایران نه‌تنها هیچ پولی از بورس خارج نکرده، بلکه ۱۸۰ هزار میلیارد ریال برای رونق بورس پرداخته است.

به گزارش روابط‌عمومی بانک صادرات ایران، احمد فاضلی، معاون مالی این بانک در پاسخ به اظهارات سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، نامزد انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران در رسانه ملی مبنی بر خروج ۹ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان از بورس از سوی بانک صادرات ایران، ضمن تکذیب این مطلب گفت: این موضوع از اساس کذب است و در سال گذشته تا پایان اردیبهشت امسال بانک صادرات ایران و شرکت‌های تابع آن نه‌تنها هیچ پولی را از بازار سهام خارج نکرده‌اند، بلکه در روند خریدوفروش و برای رونق‌بخشی به بازار سرمایه و همچنین کمک به تامین مالی عمومی به‌طور خالص بیش از ۲۸۸ هزار میلیارد ریال هم برای رونق بورس و بازارگردانی سهام پرداخته‌اند؛ به‌گونه‌ای که ۱۰۸ هزار میلیارد ریال آن به‌طور مستقیم در بازار سرمایه و مابقی آن شامل ۶۰ هزار میلیارد ریال نقد و ۱۲۰ هزار میلیارد ریال از محل مطالبات از دولت به خرید سهام شرکت‌های بورسی اختصاص یافته است.

شنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۰- اول ذی‌القعده ۱۴۴۲ - ۱۲ ژوئن ۲۰۲۱-شماره ۱۸۱۰-پیاپی ۳۱۲۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

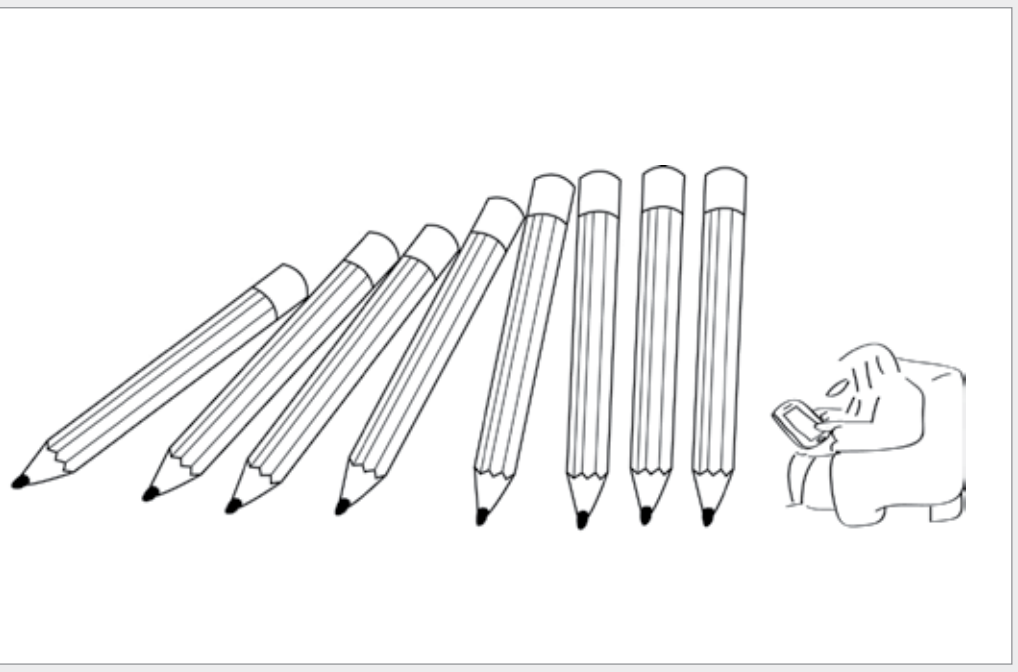
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

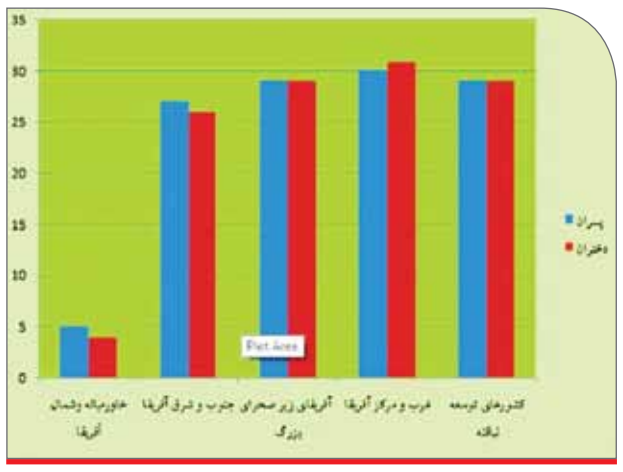

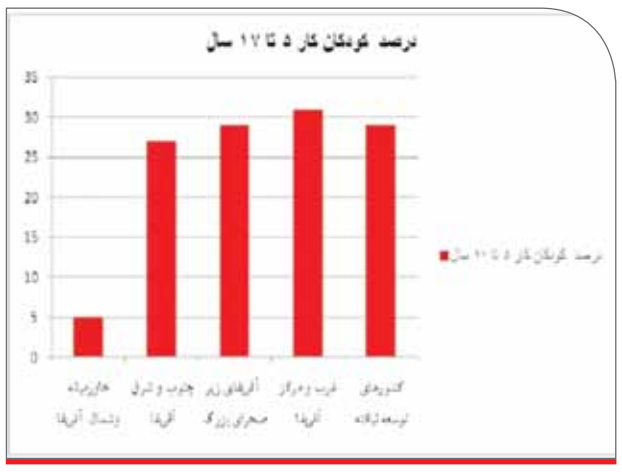
بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

چهره خشن کلانشهرها

مسئولیت مستقیم کودکان کار با سازمان بهزیستی است که باید سرپرستی و آموزش این کودکان را برعهده بگیرد و آموزشگاه‌هایی برای آنها ایجاد کند. اما بیش از ۱۵ نهاد درگیر این پدیده هستند از جمله وزارتخانه‌های دولتی مثل وزارت بهداشت، ورزش و جوانان، آموزش و پرورش، علوم، قوه قضاییه، نیروی انتظامی، شهرداری یا نهادهای شبه‌دولتی مثل کمیته امداد امام خمینی یا سازمان‌های مردم‌نهاد از جمله جمعیت امام علی برای کنترل آسیب‌های اجتماعی به حوزه کودکان کار وارد شده‌اند. بنابراین برخی معتقدند به دلیل موازی‌کاری در این حوزه، ساماندهی کودکان کار تاکنون به نتیجه قابل‌قبولی نرسیده است.

خطری به نام آسیب‌های اجتماعی

یکی از معضلاتی که به‌صورت مداوم تهدیدی برای سلامت اجتماعی جامعه به حساب می‌آید آسیب‌های اجتماعی ناشی از کار کودکان است. کودکان کار همواره در معرض تهدیدهای جبران‌ناپذیری قرار دارند که دامنه آن می‌تواند از فعالیت در کوره‌های آجرپزی تا دستفروشی و زباله‌گردی امتداد داشته باشد؛ هرچند این اتفاق در جوامع روستایی یا شهری کوچک به اندازه شهرهای بزرگ با آسیب‌های اجتماعی همراه نیست. در شهرها و روستاها خانواده‌ها نظارت بیشتری بر کار کودکان دارند و بیشتر فعالیت آنها با تاکید بر کسب‌وکارهای خانگی یا کشاورزی به استقلال مالی کودکان و توانمند شدن آنها در کسب مهارت‌های اشتغال کمک می‌کند درحالی‌که کار کودکان در کلانشهرها نه‌تنها به استقلال مالی آنها کمک نمی‌کند بلکه به صورت جدی مانع تعالی و تکامل شخصیتی و البته جسمی آنها می‌شود. تحقیقات نشان داده است وجود آسیب‌های اجتماعی متعدد از قبیل تجاوزات جنسی، تخریب عزت نفس، تحقیر شخصیت، بدآموزی‌های رفتاری و برخوردهای خشونت‌آمیز و آسیب‌های جسمی ناشی از شغل‌های خطرناک، کارهای سنگین و انواع مختلف بیماری‌های ناشی از کار، مسائلی هستند که کودکان کار در کلانشهرها با آن روبه‌رو می‌شوند که نه‌تنها به استقلال مالی آنها یا کسب مهارت‌های شغلی کمک نمی‌کند بلکه موجب می‌شود به لحاظ روانی و جسمی در بلندمدت با آسیب‌های جبران‌ناپذیری روبه‌رو شوند. در میان کارهایی که کودکان وادار به انجام آن می‌شوند زباله‌گردی یکی از خطرناک‌ترین کارها برای سلامت آنهاست. کودکان به لحاظ سیستم دفاعی ضعیف، در معرض انواع مختلف بیماری قرار دارند.

معضلی پیش روی شهرهای ایران

درحال‌حاضر آنچه در کلانشهر تهران با آن روبه‌رو هستیم زباله‌گردی کودکان کار است که چهره خشن، ضدکودک و ناخوشایندی از شهر تهران به نمایش می‌گذارد که با قوانین و رویکرد شهر دوستدار کودک و شهر زیست‌پذیر در تعارض قرار دارد. درحالی‌که تلاش‌های زیادی در مدیریت شهری تهران برای کنترل کار کودکان صورت گرفته اما به واسطه اینکه این مسئله به عوامل مختلفی ارتباط دارد شهرداری به‌تنهایی نتوانسته است در حل این مسئله موفق باشد.

نگاهی به بستر اقتصادی این مسئله نشان می‌دهد درآمدزایی این کودکان از جمع‌آوری زباله و ساماندهی شدن آنها از سوی برخی از گروه‌ها، موجب شده اقدامات اجرایی لازم در زمان مناسب صورت نگیرد. آمارها نشان می‌دهد درحال‌حاضر بیش از ۴ هزار کودک زباله‌گرد در تهران مشغول فعالیت هستند که ۵۷ درصد آنها در مراکز جمع‌آوری زباله زندگی می‌کنند. این کودکان چون اغلب مهاجر هستند به دور از خانواده‌ها به همراه فامیل و بستگان خود در مراکز و گودهای جمع‌آوری زباله به صورت شبانه‌روزی مشغول فعالیت هستند که براساس تحقیقات ۸۹ درصد این کودکان از اتباع کشورهای همسایه است و روزانه بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ کیلو پسماند خشک تفکیک می‌کنند و به فروش می‌رسانند و بابت آن نیز باید هزینه‌ای نیز پرداخت کنند. مسئله‌ای که کاملا عیان است پیوند ناگسستنی میان متغیرهای فقر، مهاجرت و درآمدزایی از فرصت‌های بی‌رقیب است. این کودکان به واسطه فقر و فشار هزینه‌های زندگی مجبور به مهاجرت شده و چون فرصت‌های اشتغال و درآمدزایی برای آنها در کشور مقصد وجود ندارد به ناچار به سمت منابع درآمدی می‌روند که انگیزه جدی در جامعه هدف، برای تصرف آنها وجود ندارد. این معادله در کنار ناتوانی سازمان‌های متولی موجب شیوع پدیده ناخوشایند زباله‌گردی شده است که آثار آن را به صورت مستمر در شهر می‌بینیم.

اقدامات ضروری که باید انجام داد

از اقدامات ضروری که می‌توان صورت داد اصلاح نحوه جمع‌آوری پسماندهای خشک است. متاسفانه تفکیک لازم در مبدأ صورت نمی‌گیرد و تفکیکی هم که می‌شود چون مخزن مجزا ندارد زباله‌های خشک و تر در یک فضا قرار می‌گیرند. این اختلاط باعث می‌شود محدودیت اجرایی در تفکیک پسماند و دور ماندن آن از دسترس کودکان و زباله‌گردها در عمل اتفاق بیفتد. رها شدن زباله‌های خشک در شبانه‌روز در سطل‌های بدون محافظ، علاوه‌بر اینکه نظارت سازمان پسماند شهرداری را کاهش می‌دهد، خود انگیزه کافی برای جمع‌آوری آنها از سوی زباله‌گردهاست. از این رو، ضروری است شهرداری برای مخازن جمع‌آوری پسماند خشک اقدام به طراحی نوآورانه و هوشمندانه کند. این مخازن می‌تواند مخازن بتنی ایستاده یا زمینی یا ترکیبی از هر دو مورد باشد که با اتصال به سامانه‌هایی همچون بلیت مترو یا تهران من، اعتباری برای تفکیک‌کنندگان و ارائه‌دهندگان زباله در نظر بگیرد. از محسنات این مخازن می‌توان به ایجاد انگیزه تفکیک در مبدأ و دور ماندن دست زباله‌گردها و مافیای جمع‌آوری زباله از این طلای سیاه اشاره کرد که یکی از مهم‌ترین خروجی‌های آنها عدم استفاده از کودکان در جمع‌آوری زباله است.

یکی دیگر از اقدامات مهمی که باید صورت بگیرد اجرای مصوبه حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان است. بدون شک اجرای این مصوبه می‌تواند مانع مهمی در بهره‌کشی از کودکان به حساب بیاید و مجازات سنگینی برای بهره‌کشان از کودکان ایجاد کند.

نظارت موثر بر اماکن کار

براساس این مصوبه، نهادهایی همچون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی کشور مسئولیت دارند با نظارت موثر بر اماکن کار برای پیشگیری و مقابله با آزار یا بهره‌کشی اقتصادی و اطفال یا نوجوانان و معرفی اطفال و نوجوانان بزه‌دیده و در معرض خطر به نهادهای حمایتی و قضایی بستر لازم را برای پیشگیری از کار کودکان ایجاد کند. همین‌طور آموزش و پرورش با همکاری سازمان بهزیستی باید شرایط ادامه تحصیل این کودکان را برای استفاده از خدمات آموزشی مناسب ایجاد کند که در صورت اجرا، هم‌افزایی خوبی در مقابله و پیشگیری از کار کودکان و افزایش توانمندی‌های آموزشی و رفاهی آنها خواهد داشت. موضوع مهم دیگری که در این مصوبه به آن اشاره شده است، وظیفه انسانی هر شهروند در ارائه گزارش جرم یا وقوع جرم علیه کودکان و نوجوانان به سازمان‌های متولی و مقامات است. براساس ماده ۱۷ این مصوبه هر زمانی که شخصی شاهد وقوع جرم علیه کودکان و نوجوانان بود در صورتی که از گزارش آن خودداری کند یا دخالت موثر در رفع تجاوز و خطر صورت ندهد مشروط براینکه خطر مشابه یا شدیدتر متوجه خود یا دیگران نشود به یکی از مجازات‌های درجه ۶ قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود. صراحت قانون در این باره نشان می‌دهد که از دید قانون‌گذار، هر شهروند مسئولیت بسیار خطیری در قبال کودکان و نوجوانان دارد که این مسئله شامل کودکان کار و زباله‌گرد نیز هست.

سخن پایانی

امیدواریم با پیگیری‌های مدیریت شهری جدید و اجرای مصوبات مربوط به شهر زیست‌پذیر و شعار شهردار محترم تهران «تهران شهری برای همه» عدالت در برخورداری از خدمات در دستور کار مدیران شهری قرار گیرد و دیگر سازمان‌ها و نهادها نیز قدم به اجرای مصوبه مجلس در حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان بگذارند تا در یک اقدام اساسی و برنامه‌ریزی شده، دیگر شاهد کار کودکان نباشیم.

نظرگاه

آمار دقیقی از کودکان کار در دست نیست

برخی از پژوهشگران مسائل اجتماعی معتقدند مشهد بیشترین کودک کار را در ایران دارد و بیش از ۵ درصد کودکان کار در ایران مشغول به فعالیت‌های ساختمانی و کارگری ساختمان هستند. مرتضی دیاری نیز از جمله این کارشناسان است که در گفت‌وگو با ایسنا بر این نکته تاکید دارد که در ایران هیچ آمار دقیقی نسبت به اعتیاد کودکان کار وجود ندارد. این پژوهشگر مسائل اجتماعی با بیان اینکه طبق تعریف جهانی کودکان کار، اغلب کودکان کار بین ۱۰ تا ۱۸ سال سن دارند اما در ایران طبق قوانین، کودکان زیر ۱۵ سال کودکان کار محسوب نمی‌شوند، اظهار کرد: طبق تعریف جهانی کودکان کار، کودکی که بین ۱۰ تا ۱۸ سال سن داشته و برای کسب درآمد و کمک به شرایط نامطلوب اجتماعی و اقتصادی خود یا سرپرستش به فعالیت اقتصادی می‌پردازد، کودک کار گفته می‌شود. مرتضی دیاری ادامه داد: این یک تعریف کلی است که جامعه ایران را نیز دربرمی‌گیرد. براساس تعاریفی که در قوانین ایران وجود دارد کودکان زیر ۱۵ سال کودک کار محسوب نمی‌شود. این پژوهشگر مسائل اجتماعی یادآور شد: در کلانشهرهای دیگر نیز شبکه کودکان کار در حاشیه شهر هستند. در حوزه کودک کار شبکه‌ای، کودکان توسط سرپرستی اداره می‌شوند و در محله‌ها، با کالا و ابزاری که قبلا برای کودکان تعیین شده مانند وزنه، دستمال کاغذی، شیشه‌شوی و... کار می‌کنند. این کودکان دچار بدسرپرستی هستند. وی با اشاره به اینکه متاسفانه در ایران هیچ آمار دقیقی نسبت به اعتیاد کودکان کار وجود ندارد، عنوان کرد: آماری که وجود دارد مربوط به سرشماری سال ۹۵، آمار جهانی سال ۲۰۰۸ و تخمین‌هاست. تحقیقات سازمان ملل در سال ۲۰۰۸ بیشتر براساس محل زندگی آنهاست و آمار مشخصی در دسترس نیست. همین آمار موجود خود گویای این موضوع است. بیشترین کودک کار در کشور در خراسان رضوی است. آمار کودکان کار در خراسان رضوی از سیستان و بلوچستان و تهران بیشتر است. سرشماری‌ها و گزارش سال ۹۰ و ۹۵ نشان می‌دهد بیشترین کودکان کار در خراسان رضوی هستند. دیاری با بیان اینکه این کودکان مشغول کارگری ساختمان هستند، خاطرنشان کرد: طبق آمار منتشر شده، بیشتر از ۵ درصد امور ساختمانی و کارگری ساختمان در ایران، توسط کودکان کار انجام می‌شود. کودکان کار به‌عنوان عنصر اقتصادی در ساختمان‌سازی شناخته می‌شوند و کالای ارزانی هستند. کارفرماها با توجه به اینکه نظارت کارآمد و سیستم منسجمی وجود ندارد، بیشتر ترجیح می‌دهند از افرادی استفاده کنند که حقوق کمتری بپردازند. دیاری با بیان اینکه علت تعدد کودکان کار در خیابان‌ها را نمی‌توان با یک متغیر ریشه‌یابی کرد، اظهار کرد: ما با زنجیره‌ای از عوامل مختلف روبه‌رو هستیم. گاهی این پدر و مادر هستند که ترجیح می‌دهند کودکان به مدرسه نروند. عدم حضور کودکان در مدارس موجب می‌شود کودکان به جای خانه ماندن به سمت کار در بیرون از خانه بروند. زمانی که این پیشنهاد از طرف کودکان داده می‌شود، خانواده‌ها از آن استقبال می‌کنند.

گفت‌وشنود

آسیب‌هایی که کودکان کار را تهدید می‌کند

۱۲ ژوئن مصادف با ۲۳ خرداد روز جهانی مبارزه با کار کودکان است. کودک کار به کودکی اطلاق می‌شود که به یکی از اشکال کار «سبک/ سخت» و «داوطلبانه/ اجباری» برای کسب درآمد و نه کسب توانمندی اشتغال دارد.

منظور از «کار کودک» درگیر کردن کودکان در آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی است که مانع تحصیل، آموزش و برخورداری آنان از امکانات اولیه رشد فردی و اجتماعی‌شان می‌شود و با آسیب و بهره‌کشی همراه است. از سال ۲۰۰۲ سازمان بین‌المللی کار اقداماتی در زمینه مبارزه با کار کودک را آغاز کرده است.

منصوره بابایی، کارشناس مسئول امور آسیب‌دیدگان اجتماعی بهزیستی استان قم در گفت‌وگو با خبرنگار سایت خبری تحلیلی حوزه به بیان مواردی در این باره پرداخته که در ادامه می‌خوانید:

◉ در نگاه جامع و کلی، وضعیت کودکان کار در جهان چگونه است؟

در جهان ۲۵۰ میلیون کودک کار وجود دارد که بیش از سه چهارم تا ۹۰ درصد از آنها در کشورهای مختلف در حال رشد بوده، در خیابان کار می‌کنند اما در خانه زندگی می‌کنند و نان‌آور خانه هستند.

طبق آمار سازمان جهانی کار ۱۲۰ میلیون نفر از ۲۵۰ میلیون کودک کار، وارد بازار کار شده و مشغول به کار تمام‌وقت هستند و ۱۳۰ میلیون کودک دیگر به صورت پاره‌وقت کار می‌کنند که اغلب آنها پسر هستند.

◉ تقسیم‌بندی جهانی فعالیت کودکان کار چگونه است؟

براساس تخمین‌های جدید سازمان جهانی کار، ۱۲۲.۳ میلیون کودک کار در منطقه آسیا، ۴۹.۳ میلیون کودک در افریقا و ۵.۷ میلیون کودک در امریکای لاتین و کارائیب زندگی می‌کنند.

به این ترتیب، بیشترین کودکان کار در آسیا (حدود ۶۱ درصد) زندگی می‌کنند. البته در همه کشورها اعم از کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه و همچنین کشورهای فقیر موضوع کودکان کار دیده می‌شود اما نوع کار و مدت‌زمان حضور در فعالیت متفاوت است.

◉ اقدامات سازمان بین‌المللی کار در زمینه مقابله با کار کودک چیست؟

اقدام سازمان بین‌المللی کار درباره مقابله با کار کودک طی ۴ دهه اخیر گسترش زیادی داشته و پیشرفت‌های مهمی از زمان انتشار نخستین گزارش جهانی درباره این موضوع حاصل شده است. با وجود این، چالش اصلی سازمان بین‌المللی کار، نحوه تعامل با نظام‌های ملی و حمایت از آنها برای مقابله با کار کودک و محو قطعی آن در جهان است.

برخی از مهم‌ترین اقدامات سازمان بین‌المللی کار در زمینه مقابله با کار کودک را بیان کنید.

سازمان بین‌المللی کار در این زمینه اقدامات متفاوتی داشته است که از جمله مهم‌ترین آنها تلاش برای تصویب جهانی کنوانسیون‌های این سازمان در زمینه کار کودک، تضمین تمرکز جدید بر راهبردها و برنامه‌های ملی برای ارتقای رویکردی جامع در زمینه اصول و حقوق مبنایی کار، توسعه زمینه‌های مبارزه با عوامل ریشه‌ای کار کودک، تثبیت حداقل سن پذیرش برای استخدام و تعیین سن آموزش اجباری، توسعه امنیت و سلامت محیط کار برای همه کارگران، با لحاظ اقدامات حفاظتی ویژه برای کودکان در سنین میان حداقل سن استخدام و سن ۱۸ سال و ارائه فهرست جامعی از کارهای خطرناک کودکان، ارتقا و توسعه عملکرد نهادها و مکانیسم‌های نظارتی (مانند دادگاه‌ها، ادارات پلیس و...) بر اعمال موثر حقوق مبنایی در محیط کار از جمله حمایت علیه کار کودک، توسعه مستمر مشارکت راهبردی و فعال در سطوح بین‌المللی، ملی و محلی و ارتقای جنبش جهانی علیه کار کودک، توسعه و انتقال رویه‌های مطلوب که واجد نتایج پایدار بوده‌اند.

◉ تعریف کودکان خیابانی و کودکان کار چیست؟

براساس تعریف یونیسف در سال ۱۹۹۷، کودکان خیابانی به کودکانی اطلاق می‌شود که در شهرهای بزرگ برای ادامه‌ی بقای خود مجبور به کار یا زندگی هستند.

در این تعریف دو فاکتور کار و زندگی درنظر گرفته شده است. از این رو، می‌توان این تعریف را به دو مفهوم زیر تفکیک کرد، «کودکان در خیابان» که اینان کودکان شاغل در خیابان هستند که غالبا از خانواده‌های کم‌درآمد و پرجمعیت هستند و علت حضور آنها در خیابان کسب درآمد است.

این کودکان با خانواده‌هایشان در ارتباط هستند و بعضا به مدرسه هم می‌روند و «کودکان خیابان» که برای این گروه از کودکان، خیابان به منزله خانه است. آنها در خیابان در پی سرپناه و غذا هستند و دیگر افراد خیابانی برای آنها در حکم خانواده هستند. این کودکان با مدرسه بیگانه بوده و به نسبت گروه اول بیشتر در خطر سوءاستفاده گروه‌های غیرقانونی و تبهکار هستند و متاسفانه عمده فعالیت کودکان شامل دست‌فروشی، تکدی‌گری، دزدی و تن‌فروشی است.

◉ چه عواملی کودک را مجبور به کار کردن می‌کنند؟

فقر معیشتی، بدسرپرستی، اعتیاد والدین، جدایی والدین، نداشتن درآمد مستمر پدر و بیکاری، شیوع بالای بیکاری و مشاغل کم‌درآمد پدران، درآمد پایین خانواده و سطح پایین سواد والدین می‌تواند علل اولیه و موثر باشد البته نوع اشتغال به کار پدران از جمله کارگری و مشاغل آزاد کم‌درآمد مانند دستفروشی و جمع‌آوری ضایعات، باربری، تکدی‌گری و خرید و فروش مواد مخدر در اشتغال به کار کودکان نیز نقش دارند.

◉ وضعیت کودکان کار در کشور ما چگونه است؟

ایران نیز از کودکان کار تهی نیست. این کودکان به دلیل کم سن و سال بودن و عدم نظارت نهادها در بسیاری از موارد استثمار شده و براساس ارزش واقعی کار خود حقوق دریافت نمی‌کنند. در ایران آمار دقیقی از تعداد کودکانی که در بخش‌های مختلف کار می‌کنند در دسترس نیست اما برخی آمارهای غیررسمی تعداد این کودکان را بیشتر از ۹۰۰ هزار نفر برآورد کرده‌اند؛ یعنی ۹۰۰ هزار نفری که به طور رسمی ثبت شده‌اند. از این تعداد نیمی کار ثابت دارند و به صورت تمام‌وقت کار می‌کنند و نیمی دیگر به‌عنوان کارگر فصلی در کوره‌پزخانه‌های آجرپزی و قالی‌بافی‌ها مشغول کار هستند. در مجموع ۸۰ درصد کودکان خیابانی، کودکان کار هستند که به علت فقر اقتصادی خانواده‌ها، مجبور به کار در خیابان هستند و بیشتر آنها در استان‌های خراسان، تهران، لرستان و کردستان به سر می‌برند.

◉ چه آسیب‌هایی کودکان کار را تهدید می‌کند؟

بی‌سوادی، بازماندگی از تحصیل یا سوءتغذیه، محرومیت از دوران شیرین کودکی، آلوده شدن کودکان به ویروس اچ‌آی‌وی، اعتیاد، افسردگی، خودزنی، خودکشی، آزارهای جنسی، خشونت کنترل‌نشده و... همگی آسیب‌هایی هستند که کودکان کار را تهدید می‌کنند.